

Ložatec

r 35

KRAJEVNI INF.

2003

352.9(497.4 Vrh Sv. Treh Kralji)

1002157, MAJ

COBISS c

KNJIZNICA LOZATEC

KRAJEVNI INFORMATOR

GLASILO KRAJANOV KS VRH SV. TREH KRALJEV Z OKOLICO

Maj 2003

Cena: 700 SIT

**KRAJEVNA SKUPNOST
VRH SV. TREH KRALJEV**

VRH SV. TREH KRALJEV 19
1373 ROVTE
TEL.: 031 327 681

OBČINA LOGATEC

TRŽAŠKA C. 15
1370 LOGATEC

OBLAK

PREVOZ OSEB
SERVIS KMETIJSKIH STROJEV
OBLAK FRANC S.P.

HLEVNI VRH 11E, 1373 ROVTE
TEL./FAX: 01 7501 220
GSM: 041 642 728

ŽAGARSTVO OBLAK

ŽAGARSTVO, SUŠENJE LESA,
IZDELAVA LESENE EMBALAŽE
OBLAK NIKO S.P.

LAVROVEC 21, 1373 ROVTE
TEL.: 01 7501 148
GSM: 041 416 104

GOSTILNA KASARNA

HRIBERNIK ANICA S.P.

SMREČJE 48, 1373 ROVTE
TEL.: 01 7540 167
GSM: 041 448 092

OKREPČEVALNICA MLIN

JESENKO PETER

LAVROVEC 16 A, 1373 ROVTE
TEL.: 050 331 022

JESENKO

AVTOPREVOZNIŠTVO IN
GRADBENA MEHANIZACIJA

LAVROVEC 9, 1373 ROVTE
TEL.: 01 7540 061
GSM: 041 435 086

TUŠ

PRODAJALNA

MARJAN
LOŠKA C. 1, ŽIRI
TEL.: 04 5106 060

BIRO d.o.o. ŽIRI

RAČUNOVODSKE STORITVE

NOVOVAŠKA 48, 4226 ŽIRI
TEL.: 04 5105 200
FAX: 04 5105 201
E-MAIL: BIRODOO@SIOL.NET

TREMAR

STREŠNE KONSTRUKCIJE
IN MIZARSKE USLUGE
MARJAN TREVEN S.P.

SMREČJE, 1360 VRHNIKA
TEL.: 01 7540 045,
GSM: 041 428 145

KRAJEVNI BESEDA UREDNIKA INFORMATOR

Glasilno ŠKD VRH
Vrh Sv. Treh kraljev 19
1373 Rovte

Glavni in odgovorni urednik:
Rafael Krvina

Tehnični urednik:
Anica Kuhar

Član uredništva:
Marko Žust

Tisk:
Mali d.o.o., Logatec

IZ VSEBINE:

– Krajevna skupnost	4
– Volitve	9
– Fara	10
– Gasilci	17
– ŠKD VRH	20
– Kultura	21
– Naši ljudje	27
– Šport	35
– Vreme	43
– Razno	47
– Križanka	48

Bela nedelja. Prva nedelja po velikonočnih praznikih. Precej turobno, deževno dopoldne. Vremenske razmere, ko človek premišljuje ali bi šel k Svetim Treh Kraljem k slovesnemu mašniškemu bogoslužju. Danes je še posebno slovesno. Spomladansko žeganje na Vrh privabi veliko število motoriziranih romarjev in nekaj peščica tistih, ki še vedno obujajo lepote nekdanjih romarjev. Pot pod noge tako daleč, da strgaš podplate – nekoč pravilo božjepotnikov. In Bog ti bo odpustil grehe, storjene svojim bližnjim in sebi.

Mogoče mi bo Vsemogočni odpustil današnji greh, ko se nisem odpravil k Treh modrim zavoljo pisanja še zadnjega članka v Krajevni informator, uvodnika. A prav danes, na gospodov dan se moram lotiti zaključevanja dolgo pričakovanega, meni že prenajenega opravka, izdajo krajevnega časopisa?

Čas je treba razporediti na delo, prosti čas in spanje. Če smo v tednu zapravljali čas z nepotrebnimi pohajkovanji od resnice do laži, moramo v nedeljo nadoknaditi zamujeno in ponavadi odleti prav dopoldanska pobožnost. To velja za nas, ko verujemo v Boga, maša pa nam je nekako odveč.

Tudi časopis je razdeljen na več poglavij in vedno se najde kakšen bralec, ki meni, da je kakšna stvar odveč, marsikatero pa premalo. Tako kot s časom. Eni pravijo, kaj hudiča mu je treba posedati ob šanku in zapravljati urice, drugi pa, a gre že spet k maši. Litanijske pa se pojejo na hvalo oštirjem in Bogu. Besede, besede, besede.

Ne bi bilo časopisa, če ne bi bilo besed in našega vloženega časa v sestavljanje črk in stavčnih ločil. Kako enostavno. Igrati se s petindvajsetimi črkami naše abecede. Šala mala!

Pa se nas najde le nekaj, ki zapolnimo prosti čas z mešanjem soglasnikov in samoglasnikov. Ali še vedno vemo vsi, kaj je samoglasnik, povedek, zaimek?

Nekaj pikrosti moramo biti deležni, na ta način se včasih kakšna stvar le premakne. Tudi pohvala dobro dene, čeprav na hvale se ne da večno sedeti. Tako hvala vsem, ki ste kavč zamenjali za pisalo, ali v sodobnem času za tipkovnico. Nastala je nova številka časopisa, ki bo ponesla med nas iskrive in manj iskrive novice in zgodbe.

Vseh teh zgodb pa se najbolj razveselijo tisti, ki so se rodili na Vrh in danes živijo širom Slovenije. Domači kraj je najlepši in lepo je prebrati zanimivosti in dogajanja iz domačega dvorišča. Nekateri pridejo do časopisa preko žlahte, drugi preko znancev, v lanskem letu pa sem nekaterim nekdanjim vrhovcem časopis poslal kar po pošti. Zato pričakujem od vas, domačini, da me kar pocukate za rokav, poveste naslov svojega žlahtnika, pa ga bom rade volje poslal. Natiskali jih bomo dovolj za vse.

Dobre stvari naj se obdržijo, slabe naj se umaknejo! Pa bo življenje lepo za šankom, v cerkvi, na polju, zvečer in čez dan, predvsem pa med nami, človek božji!

KRAJEVNA SKUPNOST V NOVI PODOBI

Nič kolikokrat smo v predsedniški kampanji Barbare Brezigarjeve slišali o dobrodošlih kadrovskih spremembah na vodilnih mestih, da se z zamenjavami ponujajo drugačni pogledi na delovanje skupnosti in s tem v danem trenutku nove razvojne možnosti za ljudi. In če približno citiram njen stavek: »Novi ljudje, nove možnosti, nova upanja«!

Zakaj sem povzel misel predsedniške kandidatke. Zato, ker se je na Vrhu že kar nekaj časa med ljudmi govorilo o dobrodošlih spremembah na čelu sveta krajevne skupnosti. Prejšnji predsednik je na tem stolčku sedel več kot petnajst let. Vodenje skupnosti, vseeno kakšne, postaja skozi daljše obdobje rutina. Rezultat takega dela pa je velikokrat pristranski oz. enostranski, predvsem zaradi določenih zamer, ki nastanejo med dolgoletnim delom. Vsaj tako razumemo ljudje, ki imamo kar naprej potrebe za potrebami. Nasploh Slovenci veliko jamramo, pa včasih sploh ne vemo zakaj.

Volitve so za nami, svet je konstituiran, svoboda odločanja o krajevnih problemih je v drugih rokah kot pred leti. Mogoče se je v marsikateremu krajanu Vrha porodila negotovost ob pogledu na volilni izbor, drugi pa so prikrito odobraval. Svet se je precej prevetрил, s tem pa novi ljudje, nove ideje, nove misli. Nenazadnje imamo po dolgih letih spet novega predsednika.

Sam sem bil ob pogledu na volilni izid precej presenečen in hkrati vesel, da bom delal z novimi ljudmi, da bomo razmišljali nekoliko drugače kot v prejšnjem svetu, da bo vsaj na začetku veliko elana.

Zavedamo se, da kraj v zadnjih letih ni bil deležen pretirane pozornosti s strani občine, da razvoj ni šel v takem tempu kot v prvi polovici devetdesetih let, vendar kljub temu imamo pripravljenega precej terena, da se delo iz preteklih let obogati in pokaže, da smo tudi v zadnjih letih pravilno mislili in delali. Pogača je bila tanka, vendar denar je bil namenjen v pravo smer.

Prihodnost tudi ni videti rožnata, vsaj

prvo leto ne. Velike občinske investicije bodo tudi to leto krojile usodo majhnih. Devetletka v šolah bo zahtevala ogromno novih prostorov, športna dvorana ima še nekaj neporavnanih obveznosti, iz proračuna pa je namenjenega za investicije 40% sredstev. Od tega je dobrih tri četrt že oddanih. Tako, da so letošnja realna pričakovanja lahko zelo majhna.

V svetu za letošnje leto še nismo dokončno osnovali investicijskega plana, saj bo ta odvisen od višine sredstev – kot zmeraj do sedaj. Še nikoli se ni pokazalo, da odobrenega denarja nismo vedeli kam nameniti. V zadnjih štirih letih ne!

Investicijski plan za leto 2003 obsega le asfaltacijo eno izmed cest dolgoročnega plana in dokončanje zemeljskih del na cesti Hlevni vrh – Hleviše. Veliko pestrejši je dolgoročni plan KS Vrh Sv. Treh Kraljev za obdobje 2003 – 2006. Postavljen je bil po predlogih svetnikov sveta KS Vrh, na podlagi pogovora s predsedniki posameznih

društev in s sokrajani. Nad vsem tem predlaganim pa svoje doda tudi občina s svojimi razvojnimi vizijami.

– **Asfaltacija cest v KS** in sicer: Sopot – Hleviše – Vrh, Staje – Gasilni dom – Planinska koča, Hlevni vrh – Hleviše (kolikor je že in v kolikor bo še pripravljenega terena) in pa dva odseka na cesti Sp. Lavrovec – Trpin – Vrbanc in sicer od Česna do Orla in od Jokla do Vrbanca.

– **Sanacija ceste Smrečje – Žiri** na odseku Orel – Podlesec. Rekonstrukcija te ceste ni postavka našega dolgoročnega plana, ne finančnega ne aktivnostnega, temveč je bila z naše strani podana kot predlog županu občine Logatec.

– **Priprava dokumentacije za izgradnjo vodovoda.** Tu sem spadajo vse priprave: geološka raziskovanja, priprava projekta in dokumentacije, do take mere, da bi v naslednjem obdobju že resno zasadili krampe in lopate. Vsekakor naj bi pri pripravah sodelovali vaščani s svojimi predlogi in s poznavanjem vodnega stanja v KS VRH.

– **Obnovitev šolske stavbe POŠ Vrh Sv. Treh Kraljev.** Obnovitev obsega zamenjava oken in ureditev strehe stavbe in pa izgradnja vodovoda za šolsko stavbo na že obstoječi napeljavi, v kolikor bo staro stanje dopuščalo.

To je osnovni model dolgoročnega plana. Velja pa omeniti še nekatere druge

Posodobljena cesta proti Dolini

postavke, ki bi nadomestile omenjene, če ne bi bilo ustreznih rešitev in če bi bila poraba finančnih sredstev za navedene postavke manjša kot planirana.

- pripraviti projekt mrliške vežice,
- finančno sodelovati pri izgradnji večnamenske dvorane v gasilnem domu,

- finančno sodelovati pri postavitvi orgel v cerkvi Sv. Treh Kraljev.

To so potrebe in ne samo pobožne želje, kot se je nekoč izrazil prejšnji predsednik. V razmislek današnjemu stanju in dejanskim potrebam je vseeno potrebno obstati realen, hkrati pa z vidika dolgoročnega plana upati na večjo regionalno razvojno pot občine. Uspešnost sveta ne moremo zmeraj soditi po opravljenim. Potrebno je

razumeti delovanje občine in njene usmeritve. Žal, občinsko upravo zastopajo samo ljudje, ki imajo dobre in slabe lastnosti. To niso nikakršni bogovi, ki bi bili vsemogočni in razkazovali vsemu življu svoja velika nedrja. Lepo bi pa bilo, da bi še vedno živeli v času bogov, kajti po vseh izročilih so bogovi živeli nekje nad nami. Potem bi bil Bog logaške občine doma prav na Vrhu.

Naše delo ne sme obsegati le mišljenja svetnikov. Zelo rad bi videl, da bi bili tudi sokrajani vpleteni v delo sveta, predvsem s pobudami, idejami, željami in s prošnjami - še najraje v pisni obliki. Naslov je znan: KS, Vrh Sv. Treh Kraljev 19, Rovte. Za tiste, ki težje pišejo bomo upoštevali tudi ustno obli-

kovane prošnje, le svoje morate povedati enemu izmed svetnikov. Tako bo svet imel material, ki ga bo na svojih sejah predelal – in ni hudič – da se ne bi rodil včasih pameten sklep, v dobro kraja in ljudem.

Naklonjenost sveta mora biti tudi delovanju društvom v kraju. Naj bo to gasilskemu društvu, športno kulturnemu, cerkvenemu občestvu in ostalim interesnim skupinam, ki predstavljajo kraj. S takim načinom bomo dosegli raven, ko ne bo potrebno iskati moralne podpore kje drugje. Vemo iz izkušenj, da z vlečenjem voza v več smeri ne prinese zelenih rezultatov.

Po konstituiranju sveta so bile funkcije in ostale zadolžitve izvoljene in imenovane sledeče:

Predsednik: **Krvina Rafael**
tel. (031 327 – 681)

Podpredsednik: **Mivšek Marjan**

Tajnik: **Petrovčič Jože**

Oskrbnik pokopališča: **Kogovšek Rado**

Blagajnik **Biro, Kokelj Jana, Žiri**

Prevoz vode ob suši:
Žust Jože, Hleviše

Zastopnost svetnikov po vaseh:
Hleviše – **Petrovčič Jože**

Hlevni vrh – **Mivšek Marjan**

Hlevni vrh, pri jezeru – **Franc Oblak**

Sp. Lavrovec – **Krvina Rafael, Franc Oblak**

Zg. Lavrovec – **Alič Bernard**

Vrh Sv. Treh Kraljev – **Kogovšek Rado,**
Kogovšek Maja

Nadzorni odbor KS Vrh Sv. Treh Kraljev:

Predsednik: **Žust Marko**

Član: **Oblak Niko**

Član: **Žust Jože**

Rafael Krvina

“PRIORITETO DEL NAJ DOLOČA SVET KS”

Pogovor z dolgoletnim predsednikom KS Vrh Sv. Treh Kraljev Tinetom Jesenkom

Predsednik si postal še zelo mlad, po naključju ali po pravni poti – na volitvah?

Dobro se spominjam. Bilo je leto 1986 tam proti koncu leta. Kdo in kako, predvsem pa po kakšnih notah igrati je takrat odločala SZDL, ena od petih družbeno političnih skupnosti v tedanjem sistemu. Poleg ostalih stvari v kraju je bilo za bližnji zbor krajanov potrebno pripraviti listo imen za svet krajevne skupnosti, predvsem pa ljudem ponuditi ime kandidata za predsednika.

Prvo je bilo bolj naključje, saj me je po koncu sestanka (bil je petek), tam nekje ob enajsti uri zvečer, poklical tedanji predsednik krajevne SZDL (socialistične zveza delovnega ljudstva) Jože Žust st. in mi povedal, da so se pogovarjali o meni, kot o možnem kandidatu za predsednika KS in naj odgovorim do naslednjega dne, če se s kandidaturo strinjam. Časa je bilo malo, kajti v nedeljo je že bil zbor krajanov, kjer sem bil po sestanku in predlaganju SZDL po tedanjem

sistemu z glasovi oz. s potrditvijo prisotnih na zboru izvoljen za predsednika sveta KS. Vsekakor je bil to drugi del pravna pot v tedanji sistem

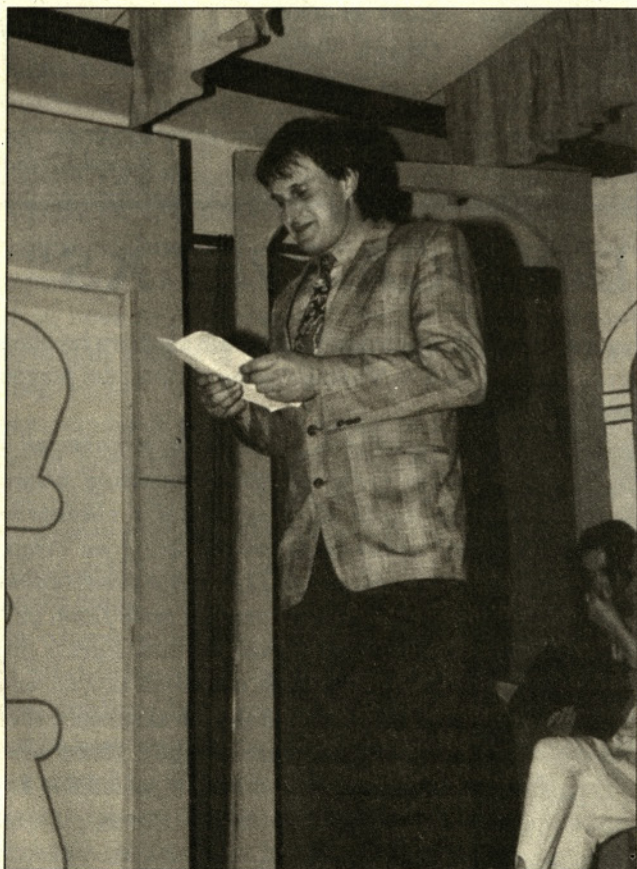
To je bilo še v času socializma, ko smo se še pogovarjali o SZDL – ju, izvršnem svetu, zdajšnjih županov nismo poznali, ... Na nek način si se spoprijel z vladajočo kontinuiteto na eni strani in potrebami kraja na drugi. Koliko si poznal tedanje razmere? Ti je mesto predsednika ZSMS – ja kaj pomagalo pri prevzemanju nove funkcije?

Sistema tedanjega delovanja si nismo izmišljevali mi, formalno se je odločalo na takratnih občinskih skupščinah, ki so jo sestavljali trije zbori: zbor krajevne skupnosti, zbor združenega dela in družbeno politični zbor. Rekel sem formalne, kajti kaj bo prioriteta v občini in posledično kaj bo pripadlo periferiji je bilo največkrat pripravljeno na politični enostranski koordinaciji, ki se je odvijala v pisarni predsednika skupščine, največkrat ob petkih dopoldne. Tedanje razmere sem hitro spoznaval in tudi nekako prognoziral. Razdrobljenost denarja po SIS-ih (samoupravnih interesnih skupnosti) je bila tolikšna, da ga je ogromno

»požrl« že sam sistem, na investicijskem področju se je do tedaj zbiralo s samoprispevki, večina pa od tedanjih družbenih gospodarskih subjektov – firm. To so bili viri o katerih se je govorilo in odločalo, premalo pa se je razmišljalo o sredstvih, ki bi jih lahko prispevala tedanja republika in država. To so zmogle nekatere sosednje občine (npr. Idrija) in že v tedanjem času dobro povezale podeželje s centri. Imel sem občutek, da če bodo potrebovali v Logatcu bo to še šlo, če bo rabila periferija pa denarja od gospodarstva ne bo. To se je kasneje tudi udejanilo.

Prej sem bil tudi predsednik mladine na Vrhu. Vsaka izkušnja, ki jo pridobiš skozi neko delo in jo preneseš v drugo, ti pomaga. To so organizacijske izkušnje in če ne osebna poznanstva pa vsaj približno veš za katerimi vrati kaj izveš in kako se pripraviti in vprašati, da že v uvodu ne bi iskal hruške med jabolki. No tudi obratna povezava je bila lažja, naj si bo s strani kraja kot tudi s strani logaških funkcionarjev. **Kateri projekt v kraju je bil v tistih časih v ospredju? Kakšen sistem financiranje je bil?**

Izglasovan je bil samoprispevek za obnovo Vrhovske šole in to je bil prednostni projekt na investicijskem področju. Hiter izračun je pokazal, da z lastnimi sredstvi ne bomo zbrali več kot petine. Razlika naj bi se pokrila preko takrat popularnih samoupravnih sporazumov in sistema – letos meni, drugo leto tebi. To je veljalo za vse KS v občini Logatec v obdobju 1986 – 1990. Samoprispevki so bili izglasovani v vseh KS razen v centru Logatca, kjer je bilo največ občanov in delovnih organizacij. Narejen je bil prioritetni vrstni red na katerem smo prišli na tretje mesto.

Predsednik sveta KS v obdobju 1986 – 2002 Tine Jesenko kot slavnostni govornik ob 20-letnici neprekinjenega delovanja dramske umetnosti.

Prvi na seznamu so bile Rovte. Združevala so se sredstva krajevnega samoprispevka, sredstva proračuna ter gospodarstva in z zbranim so naredili dom krajanov. Naslednje leto po tem sistemu »drugje«, vendar so delovne organizacije odstopile od tega sistema, ker se je uvidelo, da po tem ključu v Logatcu ne bo ostalo nič.

Ostale, predvsem cestno komunalne zadeve so se financirale s strani SKIS-a (samoupravna komunalna interesna skupnost). Potrebe kraja po boljši cestni infrastrukturi so bile velike, vendar nam je bilo, predvsem meni, večkrat navrženo, da naj bomo tiho, saj ste v zadnjih letih dobili veliko. Očitki so se nanašali na cesti od Luštreka do Podlesca in s Pila do Jerebovega znamna – takrat še ne Planinske koče. S sredstvi samoprispevka smo sprva pripravili projekte za adaptacijo šole in nato tudi začeli z deli, najprej z izgradnjo dimnika in pripravo prostora za kurilnico.

Sredstva za zimsko službo in vzdrževanje cest so bila premajhna za konkreten premik in vzpostavitev nekega standarda, tako da je bilo takrat še veliko narejenega po principu, če si bom splužil in splaniral – za material je že bilo poskrbljeno, se bom peljal.

Res ni še daleč, vendar ni nihče pretirano »jamral«, če se spomnim kakšne so bile skoraj vse krajevne ceste in da pozimi, ko je padel sneg, cesta od Petrača do Doline in še veliko drugih sploh niso bile pluzene. Lotili smo se tudi ureditve pokopališč. Na vrhovskem prostor za odpadke in ureditev potke po pokopališču, v Hlevnem vrhu pa izgradnja novega zidu na južni strani in prostora za odpadke.

Z osamosvojitvijo in novo lokalno samoupravo je prišlo do precejšnjih sprememb. Je imelo delovanje KS večji vpliv na občinsko upravo kot v preteklosti?

Še pred osamosvojitvijo so bile narejene spremembe na relaciji KS – občina. Interesne skupnosti so se ukinitile, sredstva so se začela združevati v eno blagajno. V občinsko skupščino so oz. smo bili izvoljeni na direktnih volitvah, tam pa mislim, da se je naš glas slišal. Tudi naslov za zbiranje programov je bil samo eden to je bila direktno občina oz. kot operativni predlagatelj skupščini izvršni svet.

Začetek devetdesetih je bil začetek velikih investicijskih vlaganj v KS Vrh (šola, asfaltacija cest). Lahko rečemo, da so bile zasluge za napredek v vodstvu in usklajenosti delovanja sveta KS?

Po volitvah leta 1990, še pod Jugoslavijo in ukinitvi večkrat omenjenih SIS-ov se je večkrat prelagalo takratne plane krajevnih skupnosti. Samoprispevek za šolo smo imeli še v letu 1991. Glede na prejšnje prioritete, našo skupno voljo in že začeta dela smo kljub potrebam tudi v drugih krajih po mojem predlogu na skupščini, da bi se člani izvršnega sveta pobliže seznanili s problematikami krajevnih skupnosti, poleti 1990 res dobili v vrhovski šoli. Takrat smo poleg problematike šole izpostavili tudi druge skrite in odkrite potrebe kraja. Ena od teh je bila tudi ta, da smo edina KS v občini, ki nima nobene asfaltne povezave do centra občine. Mislim, da je bila to takrat zelo uspešna poteza, ki takrat ni prinesla direktnih obljub, smo se pa zelo dobro odrezali in predstavili, saj če se prav spomnim izvršni svet v bodoče ni več praktical takega načina dela, predvsem iz stališča in bojazni, da bi se obljub na ta način nabralo preveč, denarja pa bi zmanjkalo.

Res mislim, da smo imeli zaupanje in tudi odnos do krajevnih skupnosti je bil tak, da je bil svet krajevnih skupnosti tisti, ki je bil povezava med občino in krajan.

Kaj je še pripomoglo k tedanjemu napredku v kraju?

Leta 1991 smo končali s samoprispevkom za šolo in usklajeno smo pripravili program za nov referendum z namenom zbiranja sredstev za posodobitev cest v kraju s prioriteto povezave s Pila čez Hlevni vrh do Popita.

Ravno v tem času sem se zaposlil na občini Logatec kot referent za cestno in komunalno infrastrukturo. Ko smo pripravljali referendumsko vprašanje in prispevne stopnje ter svoje namere predstavili izvršnemu svetu, sem odkrito povedal, da se bom kot uslužbenec občine še dodatno potrudil, če bo v proračunu postavka namenjena KS Vrh. Res smo izglasovali samoprispevek, podpora je bila tudi s strani izvršnega sveta, za denar pa se je bilo potrebno preko razpisov in ga iz drugih virov republike pripeljati v občino. Šele takrat smo lahko uresničevali svoje plane, ne gre pa pozabiti na dodatna zbrana sredstva s strani krajanov, njihovo delo in v glavnem neosporavanja v primeru potrebe soglasja za širitve cest in prekope zemljišč.

V zadnjih letih ni šlo vse po načrtih. Kljub temu so ceste pripravljene do te mere, ko čakajo le še asfalta. Usmeritev dela sveta je bila ta prava?

Še preden smo dokončali s cesto od planinske kočice do Vrha in okolico cerkve ter cesto do cerkve v Hlevnem vrhu sem v krajevnem informatorju zapisal, da bo po tej akciji težko najti skupen interes oz. izdelati vrstni red s katerim se bodo hkrati strinjali na Vrhu, Hlevišah in v Lavrovcu ali Hlevnem Vrhu. Ne vem če bi bil investicijski žakelj kaj bolj poln, če bi po novem sistemu lokalne samouprave imeli svojega svetnika v občinskem svetu. Vendar menim, da realno glede na investicije v občini ni bilo iz občinskega proračuna pričakovati kaj več. Vse drugo so bile obljube, iz mojih ust neizrečene, če pa so bile posameznikom pa zanje ne vem oz. jih nikoli nisem jemal za resne, ker kar nekam skriti toliko milijonov v tem sistemu ... Tudi če se je, je to ostalo na Vrhu in obratno, toliko ali pa še več so nam na drugi strani vzeli, niso "porinili" stroška Rovtarjem ali Hotenjcem. Vseeno moramo tudi z zadnjimi leti, ko smo rekli, da vsem skušamo omogočiti vsaj dober, vedno odprt in vzdrževan makadam zadovoljni. Vsaj lahko gledamo tiste, ki imajo boljše pogoje vendar tudi v naši bližini npr. v hribih med Črnim vrhom in Planino, mi pravimo kar "Kolobocija", ljudje živijo in čakajo, da bi jim naredili vsaj dober makadam.

Menim, da smo preveč neučakani, splošno rečeno, »fovš«. Zakaj bi dobil letos oni drugi, če je pa moja potreba večja kot njegova. In so se zato mogoče s samo pol zamika podirali, mislim da dobri plani v kraju. Problem je bil seveda zato, ker jih je bilo treba krčiti, ne širiti.

Tudi razvojni program občine, ki bi se iztekel letos je bil bolj obetaven, kot je pokazal čas. Vendar še enkrat ponavljam: investicije v občini so krojile politiko obrobja! Tudi v noben program republike v zadnjih šestih letih nismo prišli, čeprav smo se občini večkrat ponujali, vendar od države je kvečjemu 30% ostalih 70% bi morala zagotoviti občina.

Mislim, da mora občina, predvsem po strokovni plati gledati trenutno urejenost teh cest in se čimprej, z manjšimi stroški,

kot kasneje lotiti ureditve končne podobe.

Katera dela so bila izvedena v lanskem letu?

V lanskem letu je bilo planiranih 11 mio investicijskega denarja, dobili in izvedeno pa je bilo za slabih 9 mio. S tem denarjem se je uredila cesta iz Doline do Petrača (4,3mio) od Doline do Hleviš (3,4mio) in Spodnjem Lavrovcu (1,2mio). Iz sredstev rednega vzdrževanja so se vzdrževale krajevne ceste, nekaj interventnih sredstev je bilo namenjenih sanacijam po deževjih (zgornji Lavrovec in proti Hlevišam 0,5mio), iz sredstev investicijskega vzdrževanja se je na cesti Staje-Petrač dokončala razširitev in zgradila dva propusta v skupni vrednosti 350.000,00SIT. Planirana so bila tudi dela na cesti Rodof-Gošar v vrednosti cca 2mio, vendar občina tega denarja v rebalansu ni namenila in tako tudi ni bila možna realizacija teh del.

Kaj je po vašem mnenju prioriteta del v prihodnje?

Potreb je veliko. Svet KS naj glede na realno dosegljiva sredstva pripravi plan in to naj bo prioriteta – prioriteta za katero stojijo od krajanov izvoljeni predstavniki. To je moja vizija dela, da ne bi govoril o konkretnih zadevah.

Vsakdo, ki kaj odloča ali obljublja naj najprej premisli, kaj in koliko bo obljubil, ko pa bo obljubil naj misli kako bo obljubo izpolnil. Tudi, če bo težko najti skupne interese, ne bo dobro, če bodo posamezniki svoje potrebe izkazovali za potrebe kraja in mimo predstavnikov kraja skušali vplivati na inštancah.

V vsem tem obdobju ti je marsikaj lepega ostalo v spominu, npr.? So tudi grenki spomini?

Ker obstaja preteklost obstajajo tudi spomini. Kar veliko se jih je nabralo. Nikoli si nisem beležil, koliko časa sem porabil na sestankih, koliko kilometrov je bilo prevoženih v krajevne namene, nisem štel dni na raznih akcijah, dogovarjanjih, koliko raznih dopisov, govorov, predlogov in še in še... Koliko plehkkih je bilo potrebno požreti, kako dokončati delo in izvajalce prepričati naj naredijo in potem malo dlje počakajo na plačilo kar je več od planiranega. Spomine ne bi delil na lepe in grenke saj se človek z leti dela utrdi in navadi, da še pri tako dobro opravljenem delu eden izvisi. Po drugi strani si pa tudi zadovoljen, če ti je od stotih eden hvaležen. Če združim eno z drugim so to izkušnje, ki ti jih nihče ne more vzeti.

Hranim kar precej govorov iz raznih priložnosti in ko preberem nekaj stavkov se odpre novo polje tistega časa ali dogodka in o tem bi lahko spet pisal novo zgodbo, zgodbo tega kraja. Zame je tudi teh zadnjih 16 let del pestre zgodovine in prehojene poti skozi inflacijo, štiri vrste denarja, dve državi, štiri župane in pet svetov krajevnih skupnosti.

Vsem, ki se v naštetem najdete, tudi sam se vas spomnim veliko, od krajana do župana, od poslanca do ministra, društev, župnikov in škofov, borcev, Rdečega križa, vsem ki ste bili v kraju in ste želeli ali pa morali z mano sodelovati se zahvaljujem. Še posebej hvala vsem, ki ste bili v tem času člani sveta KS.

Predsedniku in članom sedanjega sveta želim uspešno delo in veliko otvoritev.

ODLOK O VRAČANJU VLAGANJ UPRAVIČENCEV V JAVNO TELEKOMUNIKACIJSKO OMREŽJE NA OBMOČJU OBČINE LOGATEC

Najpomembnejši členi

2. člen

Upravičenci do vračila sorazmernih deležev so fizične osebe, pravne osebe ali njihovi pravni nasledniki, za katere je občina ali krajevna skupnost sklepala pogodbe o investicijah v telekomunikacijsko omrežje s pravnimi predniki Telekomoma d.d.

Pogodbe, izjave o pristopu, obračuni in ostali dokumenti, ki so jih posamezniki sklenili oziroma so bili izdani s strani ustreznih gradbenih odborov, se štejejo kot ustrezna pogodba v skladu z zakonom.

Upravičenci so lahko tiste osebe, ki so sklenile zgoraj navedene pogodbe v obdobju od leta 1974 do 1.1.1995.

3. člen

Za sestavo seznama upravičencev do vračila vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje imenuje župan v roku enega meseca od uveljavitve tega odloka posebno tričlansko komisijo.

4. člen

Komisija skupaj s predstavniki KS pripravi seznam upravičencev do vračila vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje na osnovi evidenc in podatkov

iz arhivov, s katerimi razpolagajo KS ali druge pravne in fizične osebe.

Če posamezni upravičenec ni oseba iz 2. člena tega odloka, mora komisiji predložiti dokaz o pravnem nasledstvu. V primeru, da kot pravni naslednik upravičenca nastopa dvoje ali več oseb, morajo komisiji sporočiti ime ene od njih, ki bo v postopku nastopala kot njun oz. njihov skupni predstavnik.

5. člen

Seznam fizičnih in pravnih oseb, ki nastopajo kot dejanski končni upravičenci se objavi na krajevno običajen način v rokih, ki jih določa Zakon o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje.

V primeru, da se upravičenec ne najde na seznamu lahko sam dostavi komisiji sklenjeno pogodbo.

6. člen

Sorazmerni delež vlaganj, ki pripada upravičencu, se ugotavlja na podlagi podatkov iz sklenjenih pogodb, ob upoštevanju 4. člena zakona.

KS Vrh je na podlagi tega odloka pregledala arhiv in našla ustrezno gradivo: »Sporazum interesentov za napeljavo PTT omrežja o višini posameznega prispevka« iz leta 1980.

Na omenjenem dokumentu je trinajst podpisnikov, interesentov, ki so bili pripravljene sofinancirati v napeljavo PTT omrežja.

Tričlanska občinska komisija v sestavi ga. Alenka Gorza Jereb, g. Rado Dolenc in g. Stanislav Nagode do sedaj (do 31.3.2003) še ni zahtevala nobenih podatkov od krajevne skupnosti Vrh. Komisija pri svetu KS Vrh bo o nadaljnjih postopkih vračanj v telekomunikacijsko omrežje pravočasno obveščala upravičence.

Telefon na Vrhu že zvoni

Območje krajevne skupnosti Vrh zajema štiri hribovske vasi: Vrh nad Rovtami, Hlevni vrh, Hlevišje in Lavrovec. Ljudje teh krajev smo že dolgo želeli napeljati telefon. V hudih zimah smo namreč bili mesec ali dva odrezani od ostalega sveta in v takih okoliščinah je bila zdravniška ali druga pomoč često prepozna. Razen teh so še drugi razlogi narekovali zgradnjo telefonske zveze, kot denimo, obsežnejša dejavnost krajevne skupnosti in njene povezanosti s središčem občine, potrebe osnovne šole in trgovine in podobno.

Zato smo krajani lani na svojem zboru sklenili zgraditi si telefon do Vrha. Občinska uprava nam je obljubila pomoč, obrat gozdnega gospodarstva pa

nam je manjkajočo linijo odstopil v ATC Rovte. Podjetje PTT iz Ljubljane nam je do začetka tega leta izdelalo predračun za vso naložbo voda od Rovt preko Praprotnega brda do šole na Vrhu v vrednosti 160.070 din. Gradnje telefonske linije smo se lotili prvega februarja in jo v treh tednih postavili. Pri tem delu so vsi prizadeti krajani opravili 700 delovnih ur, zbrali 4.000 din in 60 kubikov lesa, kar znese skupaj 50.000 din. Pomoč so obljubile nekatere ustanove, občinska skupščina pa je prispevala 20.000 din. Tako smo prišli do telefonske linije, dolge 3,5 km, z desetparnim kablom, kar bo dovolj za sedanje krajevne potrebe.

Albin Berčič

Rafael Krvina

PREDLAGATELJ IN KANDIDAT

Lanska jesen je bila pestra. Poleg utečenega spravila jesenskih pridelkov, ki jih ni bilo v takem obilju, kot v prejšnjih letih, smo se v medsebojnih pogovorih največkrat srečali z vremenskim negodovanjem. Vreme zares ni blestelo.

Pa ne samo pri nas, temveč vsepovsod naokoli. Narava je postala za človeštvo neusmiljen svod težav, brezpogojno se maščuje človeški objestnosti. Ne dela razlik med državnimi mejami, med ljudmi različnih barv, med verstvi in skrajnimi oblikami človeške samovolje.

Politika je bila tudi velikokrat udarna tema brihtnih glav. Predsedniške in lokalne volitve so postale predmet človeških občevanj na vseh frontah medijskega prostora. Postale so prava začimba pogovorov, včasih že do nerazumnih odmerkov človeške inteligence. Izjave, modrosti in obljube kandidatov so spravljalne potencialne volivce v delirij občudovanj, do spoštovanja vrednih ljudi, do neutemeljenih, izmišljenih podcenjevanj in nerazumnih osebnostnih natolcevanj. Hvala Bogu, da ljudje vidimo v različnih ljudeh prednosti in slabosti. Vsaj nekateri!

Volitve so postale v demokratični družbi priložnost odločanja po svoji vesti. Nič več ni pot na volišče narekovan obred državljana z jasnim vnaprejšnjim izidom volitev. Časi, ko so volilne listke nosili po hišah in iskali občane vsepovsod, so minili. Pomembna je bila le udeležba, da so vodilni komunisti samovšečno mahali »neukiraji« visoke številke podpore in ji solili pamet o moči in veličinah vladajočega sistema.

Prvenstvena razlika med volitvami nekoč in danes ni le v svobodnem odločanju med kandidati na glasovnicah, temveč je jedro sprememb v samem predlaganju kandidatov. Včasih je to za vse kandidate počela partija, ki pa so morali biti včlanjeni, njeni udi, predvsem pa ideološko pokorni. Dandanes, ko ljudje lahko izbiramo med številnimi strankami, kdor si seveda želi političnega udejstvovanja, je že težko reči, če so njeni člani dejansko ideo-

loško prepričani z njenim programom. Največkrat gre za obliko simpatiziranja s prvakom izbrane stranke.

Vplivnost članov v posameznih strankah pa se največkrat dejansko pokaže s poznavanjem programov v globalnem smislu in nenazadnje pripadnost oz. miselna navezanost na programske osnove. Odtod naprej sama družba sestavlja prioritete skupine, nanašajoč se na pripadnost in delavnost v strankarski populaciji.

In tako se pojavljajo na volitvah vplivnejši strankarski veljaki, ki največkrat znajo le lepo govoriti, obvladujejo politične igrice, zanimajo jih le stolčki, ki prinašajo lepe denarce, marsikomu pa sedeti v poslanskih klopi pomeni tudi čast in ugled. Le redke so ovčice, ki znajo po volitvah brez političnih zdrah delovati v prid družbi in ne le interesom posameznih lobijev.

Vrh Sv. Treh Kraljev je krajevna skupnost, ki deluje v okviru logaške občine in skrbi za gospodarski razvoj kraja in lažje življenje njenih prebivalcev. Tudi tako majhna skupnost ima svoje vodstvo, ki ga prav tako volimo na volitvah. Izmed predlaganih kandidatov volivci volimo sedem kandidatov, ki po volitvah sedejo na krajevne stolčke.

In tu se začenja moja zgodba, ki je, vsaj tako razumem, nekoliko preveč pahnjena v politično napihnenost.

Dolga leta sem že aktiven v vrhovskem društvu športa, kulture in zabave. Veliko organizacij prireditev je za mano, nasploh, aktiven na družbenem področju. Tako sem razmišljal pred nekaj več kot štirimi leti, ko se je začela kampanja volitev lokalnih skupnosti. Sam pri sebi sem spoznal, da bi z določenimi mladostniki izkušnjami znal tudi sodelovati v svetu krajevne skupnosti, pri nekoliko bolj gospodarskih temah. Vsled z razmišljanjem sem se znašel pri Petračevem

Tonetu, niti malo se ne spominjam vzroka obiska. Debata je nanese tudi na bližnje volitve in v vsej zagretosti sem omenil moje ambicije. Beseda je dala besedo in čez teden dni sem podpisal kandidato za člana sveta KS, na listi SLS. V izogib nenatančnemu razumevanju moram pojasniti, da nisem podpisal za članstvo v SLS, ampak le kandidato na tej listi. To pa se na ravni volitev v svet KS da opraviti – brez članstva.

Prišle so volitve in z osebnim rezultatom zadovoljen. Zmaga mi je dala še več misli in še več ambicij. Zavaljo moralne obveznosti do volivcev sem kandidiral na prvi seji sveta za predsednika krajevne skupnosti. Vendar se je zataknilo predvsem zaradi ideoloških nagibanj. Zaradi tega pišem tudi ta sestavek. Ob nabiranju glasov pri izvoljenih svetnikih pred sejo, na kateri smo volili predsednika sveta, sem naltel na razmišljanja, da sem Petračev hlapec. Enostavno so mi dali vedeti, da bi bilo z njegove strani preveč vplivov na moje delovanje in da takega načina zdajšnji svet ne dopušča. Spoznal sem, da sta na Vrhu dve različni ideološki veji, dve vodji. Ena stran so bili Hlevišarji, s Tonetovo doktrino, druga stran pa Tinetova. Jaz sem se počutil nekje vmes in moram priznati, da se še danes tako. Na nobeno stran nisem preveč vezan, ne idejno, ne interesno.

Štiri leta v svetu so minila dokaj mirno, predvsem s stališča krajevnih frakcij. Nekajkrat pa je vseeno pogovor nanesel na moj spodletel načrt o predsedniku sveta KS. In dobil isti odgovor tudi od drugih ljudi. Enostavno je bila bojazen prevelika, da bi z mojim vodenjem šel razvoj nekam drugam, kot ga je zastavila prejšnja struktura. Še danes si ne znam razložiti, kaj pripelje ljudi do podobnega mišljenja!

Štiri leta pozneje. Volitve v svet krajevne skupnosti. Ambicije še vedno takšne, kot pred štirimi leti. Sodelovati v svetu.

Tokrat sem kandidiral na listi, katere predlagatelj je bil Tine Jesenko. Podobno kot pred štirimi leti – brez politične zavezanosti eni od političnih strank. Na zadnji seji sveta KS smo se pogo-

varjali tudi o volitvah in o nadaljnjem zastopstvu v novem svetu iz starega sveta. Izjavo smo podpisali trije preverjeni borci. Razmišljal sem, da je bolje kandidirati na listi starih svetnikov, kot iskati strankarske zbiralce kandidatov. Pa sem se zopet vštél. Iz parih ust sem slišal pripombo, da sem jih razočaral, ker sodelujem na Tinetovem seznamu. Postal se Tinetov somišljenik, čeprav marsikdo ve, mogoče po volitvah vsaj upa, da ne sodim v njegov ožji ideološki krog. Prav tako ne kot v Tonetovega ne. Lahko pa razložim zaverovanim sokrajanom, da sem znal vedno sodelovati v obeh krogih, ne samo prikimavajoče, včasih tudi odkimavajoče.

Težko na Vrhu narediš vedno pravo potezo. Če se pojaviš v trenutku na levem bregu te obmetuje desna stran, če pa na desnem si opljuvan z leve strani. Ali res ne more na tako majhnem teritoriju, kot je Vrh odločiti človeški faktor. Človek po meri, člo-

veška dostojanstvenost. Ne! Samo to, žal prevečkrat, kje se v trenutku pojaviš. Na volitvah pa to pride še veliko bolj do izraza. Sam pri sebi pa sem spoznal, da sem obakrat imel prav. Na naslednjih volitvah bom pa mogoče volivce moral prepričevati z delom v preteklem obdobju in na svoji listi...

Seznam kandidatov (izvoljeni člani KS so poudarjeni v tisku)

1. SMRTNIK SLAVKO, VRH SV. TREH KRALJEV 10	53
2. PETROVČIČ JOŽE, HLEVIŠE 13	101
3. JESENKO VALENTIN, HLEVNI VRH 11F	58
4. GANTAR RADO, LAVROVEC 16	52
5. KRVINA RAFAEL, LAVROVEC 2	93
6. ŽUST JOŽE, ML., HLEVIŠE 16	69
7. ALIČ BERNARD, LAVROVEC 23	74
8. MIVŠEK MARJAN, HLEVNI VRH 7	108
9. TREVEN MATEVŽ, HLEVNI VRH 11H	68
10. KOGOVŠEK RADO, HLEVNI VRH 9A	86
11. KOKELJ ANTON, VRH SV. TREH KRALJEV 14	44
12. ŠUBIC MARIJO, HLEVNI VRH 2	29
13. OBLAK FRANCI, HLEVNI VRH 11E	71
14. KOGOVŠEK MAJA, HLEVNI VRH 9A	70

Rafael Krvina

ŽUPNIŠČE IMA NOVO STREHO

Prav v teh dneh (20.–23. marec) mineva leto dni, ko smo s prostovoljnim delom faranov in mojstri TREMAR – TREven MARjan (ki so v večini tudi naši farani) na novo prekrili župnišče poleg farne cerkve na Vrhu Sv. Treh Kraljev.

Nova streha na farovžu.

Izid volitev za člane sveta KS Vrh Sv. Treh Kraljev

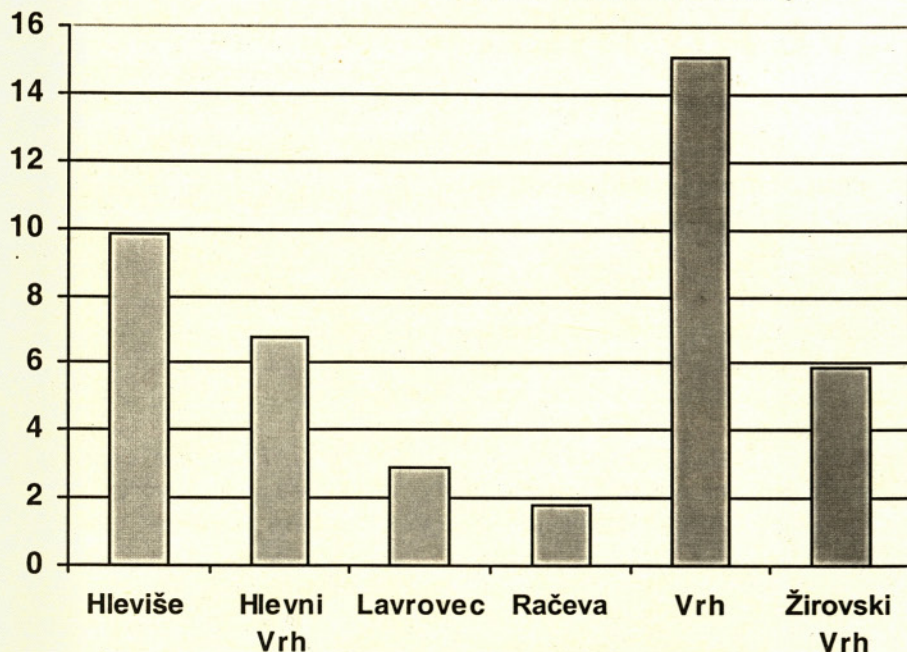
Št. vpisanih v volilni imenik:	202
Št. volivcev, ki so glasovali:	175
Št. veljavnih glasovnic:	170
Št. neveljavnih glasovnic:	5

Potreba o prenovi župnišča je zorela že dalj časa, še bolj pa je postajala aktualna po zaključku glavne obnove farne cerkve in po ureditvi trga pred njo. Župnišče, ki se uporablja v glavnem za pastoralne potrebe domače župnije (nekaj malega pa tudi za duhovne vaje skupin iz drugih župnij) stoji na zelo izpostavljenem kraju – najmočnejši je vpliv z juga. Poleg tega, pa je župnišče tudi že praznovalo svojo 100. letnico. Prva pomembna točka vsakega poslopja je streha. Če hočemo, da poslopje ne propada še hitreje, mora streha držati in to tudi pri tako težkih pogojih, kot jih ima župnišče na Vrhu.

Župnijska blagajna je bila po končani obnovi fasade farne cerkve prazna, pa tudi farani, ki so s prostovoljnim delom najpomembneje pripomogli k tej obnovi, so potrebovali malo oddiha. Leta 2001 smo s firmo Mobitel dosegli dogovor o pogojih postavitve antenskega droga na streho župnišča. Na osnovi tega dogovora, je v župnijsko blagajno priteknel zagonski kapital za izvedbo omenjenega projekta.

Pripravljalna dela so se pričela jeseni

Darovani les po vaseh v fari (smrekovi hlodi v m³)

2001. Najprej smo izvedli akcijo zbiranja lesa, ki smo ga potrebovali za obnovo lesenih delov strehe. V akcijo se je s svojim darom vključilo 19 darovalcev lesa na področju celotne fare. Skupaj smo nabrali 42 m³ smrekovih hlodov za nadaljnjo obdelavo.

Darovani les je Matija Sedej zvozil na svojo žago in ga razžagal v prvi polovici oktobra 2001. Za potrebe župnišča se je nažagalo desk debeline 5 cm za približno 400 letov 4x5, desk debeline 8 cm za približno 100 letov 5x8 in približno 6 m³ desk debeline 2,5 cm. Ostali les je bil razžagan glede na kvaliteto lesa. Les za župnišče smo preko zime imeli zloženega pod kozol-

cem Matije Sedej v Hlevnem Vrhu. Prav Matiju velja posebna zahvala, da smo to prvo fazo opravili z majhnimi stroški, saj je les brezplačno zvozil skupaj, ga v veliki meri brezplačno razžagal, opravil še mnoga druga spremljevalna dela in nam odstopil prostor, kjer se je les sušil do pomladi. Marca 2002 pa smo začeli glavno akcijo. Prvi dan 20. marca 2002 smo odstranili staro strešno kritino, ki je bila slabša na južni strani in temeljito pospravili podstrešje. Do sobote je streha začela dobivati novo podobo. Delo je potekalo na tak način, kot smo zaenkrat »hvala Bogu« še navajeni v naših krajih. Večina dela je bilo ob

pomoči domačih faranov opravljenega v štirih dneh. V nedeljo smo na strehi župnišča po maši že lahko občudovali novo kritino **Creaton**. Delo je bilo v naslednjih dneh tudi povsem zaključeno. Poleg nove strešne kritine ima župnišče sedaj tudi povsem obnovljen strelovod in nove žlebove za odvod dežja.

V štirih dneh je pri delu pomagalo 33 faranov, ki so skupaj opravili 477 prostovoljnih ur. Ne smemo pozabiti tudi na gospodinje (Ivanka Jesenko, Metka Kogovšek in Gabrijela Žust), ki so poskrbele, da delavci niso bili lačni. Ostanek darovanega lesa je v glavnem odkupil Janez Kogovšek, ki je letošnjo zimo izdelal masivna nova lesena vrata v cerkev in nova zunanja vrata v zakristijo. V zakristiji je izdelal tudi nov lesen okvir za vrata, ki je bil potreben za preprečitev vdora snega in dežja ob robovih vrat.

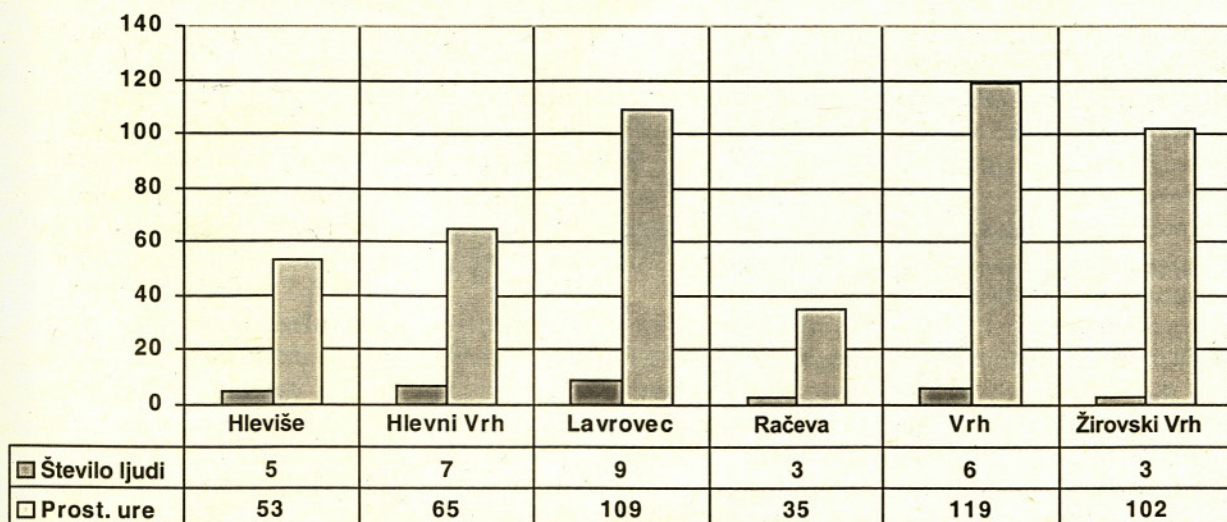
Prvi korak pri obnovi župnišča smo torej s pomočjo faranov uspešno zaključili. V planu že imamo naslednji korak, to je zamenjavo dotrajanih stropov v obeh nadstropjih župnišča. Trenutno zbiramo ponudbe potencialnih izvajalcev.

Župnik Jože Stržaj in farna klučarja Anton Kogovšek in Marko Žust se zahvaljujemo faranom za darovan les, prostovoljno delo in vse ostalo, kar ste do sedaj darovali za obnovo in upamo na dobro sodelovanje v prihodnje.

Bog vam poplačaj za vse dobro.

Marko Žust

Opravljenost število prostovoljnih ur pri obnovi strehe župnišča po vaseh

IZGUBLJENA "SPOMINSKA KNJIGA" VRHA SVETIH TREH KRALJEV

Pravijo, da pisana beseda ostane. K temu bi dodal, da je ta obstoj pogojen predvsem in samo od našega odnosa do teh zgodovinskih virov, ki so dokaz naše kulture v preteklosti...

Bilo je vroče julijsko dopoldne, 20.07.2002. Na Vrh Sv. Treh Kraljev sem se odpravil po orodje, katerega smo dan poprej pustili v župnišču. Dvorišče je bilo na moč samotno, nikjer ni bilo nobenega avtomobila, ali kolesarja. Le veter je šumeče objemal lipo v dopoldanski sopari. Nemalo pa sem bil presenečen, ko sem odklenil župnišče in sem na stopnišču, zaslišal da nekdo prihaja iz podstrešja. Na lepem se je pred mano pojavila dr. Marija Stanonik...

Od presenečenja sem komaj dojel njeno pojasnilo, namreč da se ravno ukvarja z urejanjem "arhivske omare". Razvrščala je stare knjige in listine iz omare na podstrešju. Ker sem ji kasneje pomil omaro, mi je v zahvalo čez

en teden poslala po pošti spisek gradiva, ki se nahaja v župnišču. Med delom pa mi je povedala tudi nekaj zanimivih stvari.

Ko je pregledovala Ledinsko kroniko, je postala pozorna na vir, ki ga pisec večkrat omenja in se nanj sklicuje. To je "SPOMINSKA KNJIGA" Z VRHA SV. TREH KRALJEV. V upanju, da bo ta vir našla, je prosila župnika g. Jožeta Stržaja, če lahko pregleda župnišče. Le ta jo je na Vrh tudi pripeljal. Podrobnejši pregled omare je pokazal, da so nekdanji župniki gojili spoštljiv odnos do starih papirjev. Medtem, ko so se police sušile je pazljivo razvrstila najdeno gradivo, ki ga je kasneje sortiranega zložila nazaj v omaro.

Ti viri so za zgodovino sedanje župnije

in krajevne skupnosti izrednega pomena, saj besedila časovno obsegajo tri stoletja. Našli so se tudi dokumenti iz 18. stoletja. Omara torej vsebuje dokumente od ustanovitve župnije naprej. Na plan so prišli tudi prvi uradni razglasi v slovenščini, katere je v času Francozov prevajal Valentin Vodnik. Besedila so pisana v latinščini in nemščini, le dokumenti iz 20. stoletja so v slovenskem jeziku. Nekaj najstarejših je pisanih celo na živalskem pergamentu.

Če koga bolj natančno zanima vsebina omare, mu lahko jaz priskrbim spisek gradiva, kjer je navedena vsebina omare za vsako polico in prekat posebej. "Vrhovski arhiv" je odličen vir, ki lahko služi za raziskovanje zgodovine svojega lastnega kraja, uporabi se ga lahko kot osnovo za najrazličnejša strokovna dela ali diplome. Dr. Marija Stanonik zatrjuje, da se nam domačinom še sanja ne, kakšen zaklad skriva stara omara v župnišču, v isti sapi pa žalostno dodaja, da iskane "spominke knjige", ki jo potrebuje za svoje delo žal ni našla...

Igor Buh

DAN, KI GA JE VREDNO OPISATI

»Joj, pa saj je sobota in ura je šele petnajst čez šest! Le zakaj me ta budilka budi že tako zgodaj zjutraj?« To so bile moje prve misli, ko me je neusmiljeno piskajoč glas budilke poskušal spraviti iz prijetno tople in udobne postelje. Vendar se mi je to sobotno jutro kljub nečloveško zgodnji uri le posrečilo posloviti se od dežele sanj in svoje možganske celice toliko spraviti k sebi, da mi je končno uspelo dognati čemu moram tako zgodaj vstati. »Seveda,« me je prešinilo, »danes gremo s cerkvenim pevskim zborom na težko pričakovani izlet.«

In tako se je vse skupaj začelo. Avtobus je končno le privijugal po cesti in skupaj s sestrama smo vstopile. Pozdravili so nas nasmejani obrazi in lahko rečem, da se je v zraku močno čutilo prešerno razpoloženje. Skozi šipe avtobusa so nas pozdravljali topli sončni žarki, pred nami pa se je odpiral čudovit s soncem obsijan in s smehom in dobro voljo začinjen septembrski dan.

Naš prvi cilj je bila Sveta Gora nad Gorico. Medtem ko se je šofer Jože prebijal skozi križišča in je naš avtobus pridno požiral kilometre, smo ostali veselo kramljali, se smejali, seveda tudi prepevali in se skratka enkratno zabavali. Čas nam je tako vse prehitro mineval in še preden smo se dodobra zavedali smo se že znašli pred svetogorsko cerkvijo. Po obisku cerkve so se vsem počasi že začeli oglašati želodci. Na idiličnem travniku smo si tako privoščili obilno malico in kratek počitek. Pot smo nadaljevali proti Goriškim Brdom in se tam povzpeli na dvajset metrov visok stolp, s katerega se nam je odprl čudovit razgled po okoliških krajih.

Kazalci na uri pa so tekli z neizmerno hitrostjo in že je bilo na vrsti kosilo. Gostilna v Tolminu je bila pravi kraj za to. V prijetnem vzdušju smo z velikim veseljem pospravili vse od juhe pa do sladice.

Pred nami pa je bil še zadnji del pre-

krasnega dneva in sicer ogled Tolminskih korit. Z avtobusom smo se zapeljali še nekaj kilometrov, nato pa smo morali izstopiti in pot nadaljevati peš. Po izredno lepi soteski smo najprej prišli do Hudičevega mosta. Pogled z mostu je prav zares veličasten, saj se globoko pod njim vije čudovita smaragdno zelena rekica. Po ličnih stezicah smo se kasneje spustili vse do vode, kjer so nas pričakala zares lepa naravna korita. Ker je bila v ozki soteski tudi zares dobra akustika smo si dali duška in zapeli tudi nekaj pesmi. Ostali obiskovalci korit pa so nam prav z veseljem prisluhnili. Do avtobusa smo tako prišli polni lepih vtisov, vendar pa tudi prijetno utrujeni.

Med vožnjo domov smo veselo prepevali, se po mladostniško poveselili in bili vsi istega mnenja, da nam bo ta dan še dolgo ostal v lepem spominu. Upam pa, da bomo kaj podobnega v bližnji prihodnosti ponovili.

Mateja Mivšek

OTROŠKI CERKVENI PEVSKI ZBOR SE PREDSTAVI

Otroški cerkveni pevski zbor (nekateri ga imenujemo tudi »TAMALI ČUKCI«) deluje že drugo leto in ravno zato se mi zdi prav, da strnjeno predstavim delovanje mladih pevcev.

Vsak petek popoldne se v župnišču na Vrhu zbere okrog trideset otrok, ki bolj ali manj željno pričakujejo uro pevskega urjenja. Zbor sestavljajo otroci v starosti od treh do štirinajstih let. Ker so starostne razlike med pevci precej velike, je potrebno pesmi

prilagajati glede na težavnost. Nekoliko manj zahtevne pesmice, namenjene mlajšim, so za starejše otroke dolgočasnejše, kar nekako prelahke, zato je moja dolžnost prav ta, da tudi te pesmi predstavim kot lepe in zanimive. Z otroki sodelujemo

enkrat mesečno pri svetih mašah. Včasih se to ravno ne izide, saj je vse odvisno od števila in kakovosti pevskih vaj. Upoštevati moram namreč tudi počitnice in pa šolske obveznosti, ki jih imajo otroci v tem času.

Na vajah prepevamo pesmi, ki jih že znamo (predvsem so to cerkvene otroško mladinske popevke), vsakič pa se naučimo tudi kakšno novo. K boljšemu sodelovanju otroke še najbolj motivirajo pesmi, pri katerih lahko sodelujejo z različnimi gibi, ploskanjem in poskakovanjem, zato jih pogosto vključim v uro. Na koncu vaj vedno sklenemo krog prijateljstva in se s stiskom rok ter pozdravom poslovimo. Vsake toliko časa se tudi posladkamo z bonboni in podobnimi dobrotami, kar otroke še posebej razveseli.

Vsekakor lahko otroke-pevce pohvalim za njihovo prizadevnost in sodelovanje, saj je le tako zagotovljena svetla prihodnost cerkvenega petja na Vrhu. Upam, da bomo v naslednjih letih dobili dokaj stalno sestavo tega zbora, saj bo tako veliko lažje delati. Poskusila bom postopoma uvajati dvoglasno petje, želja nas vseh pa je tudi, da bi nekoč izvedli samostojen koncert.

Maja Kogovšek

PROŠNJA

Zakaj toliko preprirov?

Zakaj toliko besed, ki ranijo naša človeška krhka srca?

Kdo pozna vzrok za vse jezne misli in trenutke, ko čutiš, da te nihče nima rad?

Smo le ljudje, bitja, ki smo občutljivi na vsako besedo.

Tako ali drugačno.

Naj spregovorim to besedo: OPROSTI!

Prosim, oprosti mi, človek, ker sem ranila tvoj ponos.

Lahko me zapustiš, lahko me nikoli več ne pogledaš.

Sem le človek.

Obžalujem vsa dejanja, s katerimi sem prizadela kogarkoli in karkoli.

Oprostite mi vse rože, vsa drevesa in vse živali!

Oprostite mi vsi ljudje tega sveta!

Naj začutijo vsi, prav vsak atom, da nikomur nočem nič žalega.

Hočem biti boljši človek!!

Prosim, naj mi oprostijo vsi, ki jih moja bližina ni osrečila.

PETKE

V šoli mi dobro gre,
spet dobil sem petki dve.

Učiteljica sprašuje me
koliko je pet krat dve.

Da deset je ji povem,
petko spet si priborim

Če pri nareku napake naredim,
hitro petko izgubim.

Pri naravi sem se učil,
petko sem si prisvojil.

Če potrudil se bom,

petke imel bom

in nagrado si prislužil bom.

Matic Kuhar

PRITRKAVANJE NA VRHU

Prav tako kot po mnogih krajih širom Slovenije se tudi na Vrhu pogosto sliši praznično pritrkavanje zvonov. Včasih si je kar težko predstavljati praznike brez melodij zvonov, ki veselo pritrkavajo. Gotovo pa je treba zvonove poslušati s srcem.

Nekomu zvonjenje pomeni le hrup in ropotanje, za nekatere pa imajo te melodije globlji pomen. Namen zvonov je namreč tudi ta, da človeka dvigajo nad zemeljski svet. Nove zvonove škof mazili s sveto krizmo, in tako niso le blagoslovljeni, temveč tudi posvečeni.

Zvonovi so že od nekdaj povezani s človekom. Ljudi vabijo k molitvi, ali pa jim oznanjajo razne pomembne dogodke. Včasih pojejo žalostno in otožno in nam vlivajo upanje, spet drugič radostno vriskajo in oznanjajo veselje. Ko zvonovi veselo pojejo, navadno rečemo, da pritrkavajo. Torej je pritrkavanje nekaj drugega kot pa zvonjenje. Tu je bistvena razlika. Kadar zvonovi nihajo v nekem določenem zaporedju, ob tem pa kemblji udarjajo na obod zvona, govorimo o zvonjenju. Pri tem lahko zvonove nihajo električni motorji ali pa ljudje. Zvonjenje ima le eno melodijo od začetka do konca. Pri pritrkavanju pa morajo sodelovati človeške roke. Pri-

trkovalci držijo v roki kembelj (žvenkelj) in z njim udarjajo ob obod zvona. Zvonovi pri tem mirujejo, če gre za stoječe melodije, pri letečih melodijah pa en zvon zveni in daje ritem (navadno veliki zvon), na ostale zvonove pa se pritrkava. Za vsako melodijo pritrkavanja je značilno, da dva zvona ne smeta udariti hkrati. Melodijo sestavljajo zvon, ki jo vodi, zvon, ki odgovarja, in zvon, ki gosti (drobi). Pri zahtevnih melodijah se vloge hitro menjajo in za to je potrebno veliko posluha, ritma, predvsem pa vaj in izkušenj.

Sam sem pričel pritrkovati pri štirinajstih letih. K temu sta me spodbudila oče in stric, ki sta pritrkovala že prej. Povsem dobro se še spominjam tiste pomladne sobote, ko sem šel z očetom in stricem v zvonik in prvič od blizu videl ter slišal, kako se veselo oglasijo zvonovi. Sprva sem le opazoval in poslušal, kasneje pa me je mikalo, da bi tudi sam poskusil. Dobil sem nalogo vodilnega velikega zvona in melodijo

vodil z enakomernim udarjanjem ob zvon. Po koncu melodije sta me oče in stric pohvalila in dejala, da je bilo za prvič zelo dobro. Pozneje sem poskusil še druge, lažje melodije. Zdelo se mi je čudovito, da lahko z različnimi nalogami udarjanja skupaj sestavimo tako lepe melodije. Te melodije so se mi zapisale globoko v srce in me povsem prevzele. Tako sem znanje in izkušnje z leti hitro pridobival, veliko melodij pa se naučil od starejših vrhovskih pritrkovalcev. S časom so se mi pridružili nekateri prijatelji in tako smo lahko sestavili pritrkovalsko skupino. Da pa se iz zvonika ne bi oglašalo čudno ropotanje, smo imeli vsak teden redne vaje. Vadili smo na steklenicah, ki smo jih predhodno »uglasili« tako, da smo vanje dodajali vodo - več je vode, nižji je ton. Te ure vaj so bile zelo lepe, saj smo bili med sabo tudi prijatelji. Poleg vaj je bilo to druženje polno klepeta in smeha. Nove melodije smo se učili tudi iz posebnih knjižic, kjer so te melodije zapisane v obliki posebnih not. Čas je hitro mineval. Nekaj novih pritrkovalcev se nam je pridružilo, nekaj pa jih je prenehalo. Večkrat smo šli pritrkavat drugam, udeležili pa smo se tudi srečanja pritrkovalcev vrhniške dekanije, kjer se je lahko vsaka skupina predstavila s tremi melodijami.

Sedaj, ko imamo že več izkušenj, redne vaje niso več potrebne, imamo pa jih pred vsakim večjim praznikom.

Naučili smo se tudi nekatere zelo težke melodije, za katere pa je potreben izreden posluš in dobra koncentracija. Pritrkavati je bilo na Vrhu včasih mnogo teže, kot je sedaj. Lažje pritrkavanje so nam omogočili g. župnik Jože Stržaj in vedno zelo prizadevna ključarja Tone Kogovšek in Marko Žust, ki so se pred leti odločili za prenovo in izboljšavo električnega zvonjenja. Ob tej priliki bi se zahvalil vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k temu, da je vrhovsko zvonjenje in pritrkavanje lepše.

Cerkev Sv. Treh Kraljev.

Miha Kogovšek

MOJE PRVO ROMANJE

Dobro se še spominjam, mislim da je bilo okrog leta 1950, ko so ljudje po vojni začeli hoditi na romanja ali po ljudsko rečeno, na božjo pot. Med vojno teh možnosti ni bilo. Tako je tudi mene, kot mlado deklo obšla želja, da bi šla na romanje.

Iz Hleviš so nekatere ženske vsak teden nosile v Ljubljano prodajat maslo – putar po domače. Nosile so ga na tržnico, nekatere pa so imele že svoje stalne stranke. Tudi jaz sem na vsake kvatre šla z njimi prodat domače maslo. S tem se je zaslužil kakšen dinar, saj drugega zaslužka ni bilo. Tako smo se zmenile za eno izmed sobot, da zgodaj zjutraj, še ponoči, ob pol dveh, odrinemo peš na Vrhniko na vlak. Vsaka je imela še petnajst kil putra. Ko smo tisti putar hitro prodale smo se zmenile, da gremo iz Ljubljane še na božjo pot na Brezje. Veselega razpoloženja smo se podale na vlak za

Gorenjsko z eno samo mislijo na Brezje. Pred mostom čez Savo nas je čakalo neprijetno presenečenje. Na vsaki strani mostu je stal po en miličnik, ki sta nas romarje, vsi smo bili namenjeni na Brezje, obrnila nazaj, rekoč, da na Brezjah razsaja nevarna nalezljiva bolezen. Kakšna skrb za zdrave romarje! Šli smo nazaj na postajo in sede čakali kaj storiti. Bili smo slabe volje in razočarani. Pogovarjali smo se tudi z drugimi potniki in tuhtali. Pa je pristopil neki moški, domačin iz Lesc, in nam svetoval, da naj gremo peš do prve naslednje železniške postaje, mislim da se je imenovalo Globoko, tam pa na

vlak za Radovljico, od tam pa z druge strani na Brezje. Zbrala se nas je majhna skupina in smo šli. Od tam ni bilo nobenih težav priti na Brezje. Težave pa so nastale zvečer, ko nas ni nihče smel vzeti na prenočišče zaradi izmišljene nalezljive bolezni. Po dolgem iskanju se nas je le usmilil neki kmet, že precej ven iz vasi, in nam dal prenočišče. Drugi dan smo brez težav prišli na Lescah na vlak, ker je bila pot zaprta le za na Brezje, nazaj pa ne. Tudi nazaj grede smo videli miličnike na Savskem mostu, ki so ustavljali brezjanske romarje, da se ne bi okužili z nalezljivo boleznijo.

Tisti, ki smo bil na Brezjah smo imeli občutek zadovoljstva, da smo dosegli svoj cilj, čeprav s težavami. Zbolel pa tudi ni nihče. Morda nas je varovala Marija, lahko pa tudi skrbni miličnik.

Pepca Petrovčič

BLED

»Ali greš v soboto na Brezje?« me je vprašala Majda.

»Nisem še razmišljala o tem, najbrž ne, saj veste kako je s soboto, časa ni, pravi Smolar.«

»Malokdaj bo taka priložnost, da te skoraj pred hišo pobere avtobus in pelje "direkt" na božjo pot«, me je še nagovarjala.

Premišljevala sem te njene besede, ki so me nazadnje tudi prepričale, da grem. No, k Majdi so ravno takrat prišli zidarji in ni mogla z nami. Tako se nas je na žalost zbralo le nekaj čez dvajset romarjev iz župnij Vrh in Žiri. Z nami so šli g. župnik Jože, g. kaplan Uroš in g. župnik iz Leskovice. Pisalo se je 18. 5. 2002 in na Brezjah je bila velika in za Slovence pomembna slovesnost, potekala je namreč slovesna razglasitev sklepov plenarnega cerkvenega zbora na Slovenskem.

Presenečeni smo samo gledali, koliko romarjev se je zgrinjalo proti cerkvi. Parkirišča so bila polna avtobusov in osebnih avtomobilov. Med romarji je bilo veliko mladih družin in mladine iz vseh koncev. Tako vidiš, da so še za nami generacije, ki iščejo lepoto in

ideale v krščanskih vrednotah: družini in prijateljstvu z Bogom. Pred začetkom sv. maše je bil program s pesmijo in pogovori pod vodstvom radijskega voditelja g. Jureta Seška.

Sveta maša je bila na prostem, tudi cerkev je bila nabito polna. Ob vsem lepem, kar sem doživljala, me je prešinilo, kako sem sploh cincala, ali bi šla ali ne. Po končani slovesnosti smo se okrepčali, za kar je bilo tudi dobro poskrbljeno.

Počasi smo se zbrali pri avtobusu. Pred odhodom pa je g. župnik oznanil, da imamo dovolj časa in bomo zato izkoristili lep sončen dan za ogled Bleda. Prešinilo me je: »Kaj ne bo danes konec presenečenj? Je res možno, da se mi uresničuje ena največjih želja?« Že v službi so sodelavke vedele za mojo dolgoletno željo, da bi obiskala otok, in ena je le malo pred tem celo rekla, da če letos ne bom prišla na Bled, bo ona poskrbela za to in me peljala. Vse do tistega 18. maja ta želja tudi doma ni naletela na prava ušesa.

Bilo nas je ravno prav za en čoln, ki se mu menda reče pletnja. Jezero je bilo mirno, obiskovalcev malo, nebo brez oblakov, brez vsake sapice. Vesla v rokah prijaznega krmarja so vztrajno

in zanesljivo rezala jezersko gladino. Mi smo med tem občudovali gore in naravo, skratka vso lepoto okrog nas. Srečali smo nekaj parov novoporočencev, ki so tudi izkoristili sončen poročni dan za prevoz do otoka.

»Glej, da jo boš vse življenje tako rad imel, kot danes,« je vzkliknila ženini ga. Marica A., ki je bila tudi z nami. Ves srečen je prikimal!!!

Najprej smo si ogledali cerkvico, posvečeno Mariji Vnebovzeti. Preden smo se poslovili, je bilo treba potegniti za zvon želja, katerega vrv visi sredi cerkvene ladja. Sprehodili smo se še okrog otoka in že je potekel čas, ko naj bi nas čolnar odpeljal nazaj. Tudi vožnja k obali je potekala v veselem in prijetnem razpoloženju, celo zapeli smo, ne preveč uglaseno, a vendar iz srca in duše.

Vračali smo se proti domu, mene pa je ves čas spremljala misel, kako je bil to en lep dan. Pravijo, da ni čudežev, a ravno taki dogodki nam narekujejo, da se v majhnih stvareh skrivajo največji čudeži. Vedeli smo, da je to predvsem zasluga našega župnika Jožeta. Ja, ta pa res ni od muh, pravi naš ata, in to tudi drži.

Rezka Kogovšek

PRVI POVOJNI VRHOVSKI ŽUPNIK

Ko so leta 1949 zaprli dolgoletnega vrhovskega župnika Ramška, je bila naša fara kar nekaj let brez stalnega duhovnika. Za opravljanje verskih obredov so se ponudili župniki iz sosednjih župnij. Eden prvih je bil dobrovoljni Janko Oblak iz Šentjošta.

Večkrat je prihajal peš ali s kolesom, včasih pa ga je kdo pripeljal z vozom. Prihajal je tudi župnik, Franc Govekar iz sosednjega Zavrata. Pozimi se je pripeljal kar na smučkah. Ko je bila na Vrhu birma je prišel na Vrh birmovat škof Anton Vovk, kateremu je bil naš kraj zelo všeč. Ob tej priložnosti so ga cerkveni ključarji prosili, če bi

lahko dobili stalnega duhovnika. Tako je l. 1952 res prišel v našo faro župnik Stanko Kapš. Spominjam se kako smo v napetem pričakovanju prvič gledali proti zakristijskim vratom, kakšna postava se bo prikazala pred oltar. Pojavil se je ves suh in izčrpan mož, ki je več kot sedem let preživel v zaporu. Prva mašna daritev nam je bila

zelo pri srcu, tudi pridiga je bila lepa. Čeprav je bil izčrpan je imel razločen in močan glas. Kar hitro smo se navedli eden na drugega. Versko življenje se je v fari vidno izboljšalo.

Ko je čez nekaj časa prišla za njim še njegova sestra Pepca so se mu življenjske razmere izboljšale in ustalile. Bil je zelo skrben dušni pastir, znal je za vse poskrbeti. Imel pa je tudi nekaj težav s takratno oblastjo, ki je bila v tistih časih glede verskih stvari zelo natančna. Čez nekaj let je pripravil sveti misijon, ki ga prej na Vrhu ni bilo že mnogo let. Organiziral je tudi romanja, katerih so se ljudje zelo radi udeleževali.

Za cerkvene uslužbenca je bil zelo radodaren. Spominjam se kako je skrbel za pevce in ministrante. Vsako leto smo imeli pevci dvakrat srečanje in pogostitev. Za Miklavža nam je vedno pripravil manjše darilo.

Ker pa je naša fara ena izmed manjših je moral po nekaj letih hoditi na pomoč tudi sosednjim župnikom. V Podlipu, Zaplano in Horjul. Ko pa je v Horjulu umrl tamkajšnji župnik se je po več kot petnajstih letih moral posloviti od vrhovcev in preseliti v Horjul. Tam je tudi praznoval zlato mašo, na Vrhu pa srebrno.

Čeprav je že minilo precej let od odhoda z Vrha se še vedno rad spominja na čase, ki jih je preživel na Vrhu.

Pepca Petrovčič

Stanko Kapš med prvoobhajenci leta 1959.

SAJ NI RES, PA JE!

Kot vsaka družba, ima tudi vrhovska društva in skupnosti v katerih ljudje zadovoljujemo osebne in družbene interese. Smo večji gasilci, pohvalimo se lahko s športno kulturnim društvom, krajevna skupnost pa ima že dolga leta sedež tudi na Vrhu. Da našeto deluje, navadni ljudje to pričakujemo, čeprav ne moremo biti zmeraj vsi zadovoljni, ima vsaka taka združba upravni odbor ali svet, ki ga sestavljajo izvoljeni predstavniki ljudstva. To je telo, ki

obravna potrebe, pobude in želje in jih po najboljših močeh poskuša izvajati in uresničevati v dobro kraja. Vsako tako telo ima predsednika, blagajnika, tajnika in še nekaj članov, ki naj bi vestno sodelovali in bili odgovorni do dela v telesu.

Saj sploh ne bi bilo potrebno to že tolikokrat naštevati, pa je na Vrhu velika posebnost v sestavi teh svetov. Namreč, vsa tajniška mesta društev v tem trenutku zasedajo moški.

Moški smo ženskam dokazali, da je tudi ta nekoč povsem ženska domena prešla v moške roke.

Naj naštejemo: zapisnikarska opravila pri KS opravlja Jože Petrovčič, pri gasilcih je že v drugem zaporednem mandatu tajnik Marko Žust, pri ŠKD pa v zadnjem obdobju tajniške posle opravlja Čelik Franko.

Žalostno ali opravičujoče.

V poduk: Pa naj še katera ženska reče, da smo moški nepismeni!

Rafael Krвина

ZAČRTANA POT ZA NASLEDNJIH PET LET

Leto 2003 je za gasilce kongresno leto. Med drugim je to tudi čas, ko morajo društva zaključiti petletno obdobje, izpeljati volitve in sestaviti načrte za naslednje obdobje. PGD Vrh Sv. Treh Kraljev je to delo opravilo 13. februarja 2003 na svojem rednem letnem občnem zboru. Preden pogledamo kakšne naloge si je društvo začrtalo za naslednjih pet let in kdo je v novo izvoljenem vodstvu društva, na kratko še enkrat preglejmo zadnje obdobje.

V društvu poleg upravnega odbora in poveljstva delujejo še naslednje komisije: za članice, za mladino in za veterane. Vse te skupine pripravijo tudi svoja poročila o delovanju, ki jih predstavijo na rednih občnih zborih društva. Pregled dela društva v zadnjih petih letih je izveden kot povzetek omenjenih poročil, ki so bila predstavljena na že omenjenem občnem zboru društva.

Investicije in ostali projekti med leti 1998-2003

Uspešno izpeljan projekt zadnjega mandata je vsekakor **nabava novega gasilskega vozila** skupaj z vgrajeno visokotlačno črpalko. Lahko si izposodimo slogan ŠKD ob 25. letnici delovanja: **Kjer je volja je tudi pot**. Prav z enotno voljo upravnega odbora in mnogih drugih naših gasilcev smo projekt uspešno vodili in zaključili. Od pridobitev pri opremljenosti društva je potrebno tudi posebej izpostaviti **4 nove dihalne aparate**, tako da je društvo danes dobro opremljeno za reševanje in gašenje ob požarih v stanovanjskih in drugih zaprtih objektih.

Ostali opravljeni pomembni projekti:

- obnova fasade gasilskega doma
- centralno ogrevanje prostorov gasilskega doma
- izveden prehod na elektronsko vodenje kadrovske evidence – program GAS2000
- izdaja zbornika društva ob praznovanju 70. letnice
- ustanovitev komisij za članice in veterane

Članstvo

Kadrovsko stanje društva je predstavljeno v spodnjih dveh grafih. Prvi prikazuje starostno strukturo članstva, drugi pa gasilsko izobrazbo članstva.

Operativna oprema društva (opremljenost društva za intervencije)

- novo gasilsko vozilo GV-V1 z vgrajeno visokotlačno črpalko in agregatom ter stolpom z reflektorji za razsvetljava
- starejša motorna brizgalna (800 litrov)
- približno 700 metrov C cevi
- približno 500 metrov B cevi

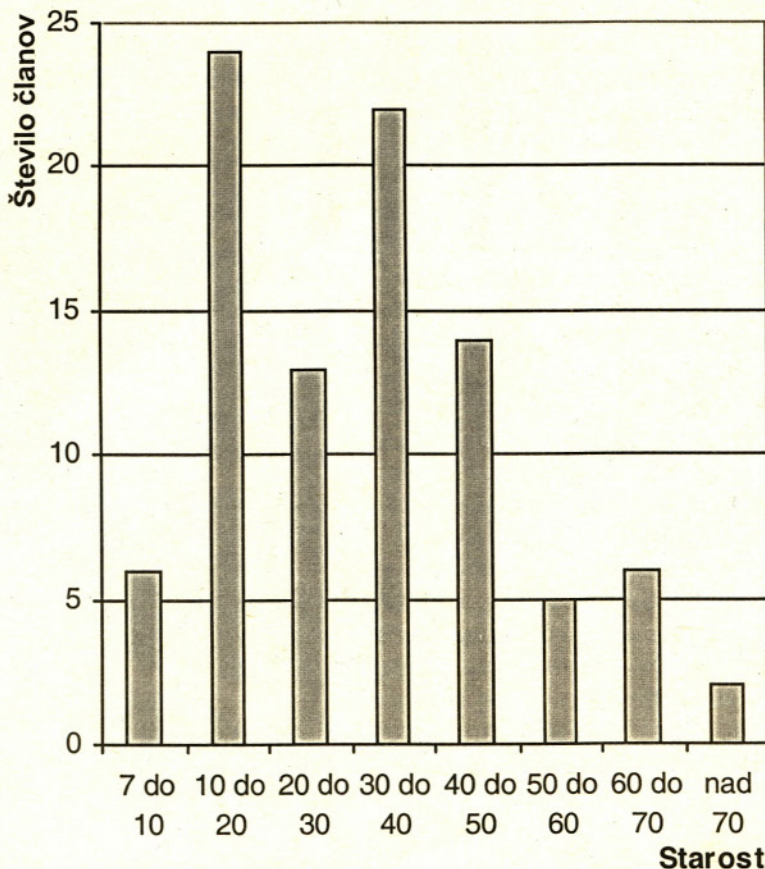
- 4 dihalni aparati
- 4 zaščitne obleke za visoko temperaturo
- 27 delovnih oblek
- 1 + 2 mobilne radijske postaje
- avtomobilska radijska postaja
- 9 aparatov za gašenje na prah

Pregled intervencij v lanskem letu

V lanskem letu nas je sirena dvakrat poklicala na pomoč. V sušnem pomladanskem času – 12. marca 2002 ob 14. uri je zagorela obgozdna površina pri Vinkotu Justinu – pri Trevnu v Hlevnem Vrhu. Požar se je razširil na površino približno 100 x 15 metrov. V akciji gašenja je sodelovalo 6 gasilcev in 7 krajanov – domačinov.

Drugič smo odšli na pomoč v Žirovski Vrh. 2. novembra okrog 12. ure je nastal požar na starejši stanovanjski hiši Ivana Leskovca – pri Gričarju. Za pomoč pri gašenju požara nas je zaprosilo sosednje društvo Račeva. V akciji je sodelovalo sedem naših gasilcev.

Operativna enota društva je bila v pripravljenosti tudi ob požaru v Zavrattcu dne 15. januarja 2003. Zagorela je delavnica pri Menegotejevih v Spodnjem Zavrattcu. Vendar za pomoč nismo bili zaproseni.

Začrtana pot društva v obdobju 2003-2008

Osnovna naloga društva je vsekakor operativna pripravljenost za intervencije. Za to bo v novem obdobju skrbel ter potrebne naloge vodil in koordiniral novi poveljnik društva Simon Novak. Ostali pomembni poudarki iz plana društva za naslednjih 5 let :

Številčno okrepiti operativno enoto

društva: V naslednjem obdobju bi radi dosegli, da bi čim več naših članov opravilo osnovni in nadaljevalni tečaj za gasilca. Društvo ima že danes 28 članov, ki bi lahko bili operativni člani društva, pa to ne morejo biti, ker nimajo opravljenih omenjenih tečajev. To čisto preprosto pomeni, da ima društvo danes 28 članov, ki bi ob požaru radi pomagali, pa zaradi zakonskih ome-

jitev ne smejo v požar. Eden od vzrokov, da ima društvo toliko članov brez osnovne gasilke izobrazbe je tudi v tem, da omenjenih tečajev že zelo dolgo ni bilo organiziranih v matičnem društvu. Vodstvo društva je zato sklenilo, da bo poskušalo narediti vse, da bi v naslednjih letih izvedli omenjena tečaja v domačem društvu in v času, ki bi večini najbolj ustrežal.

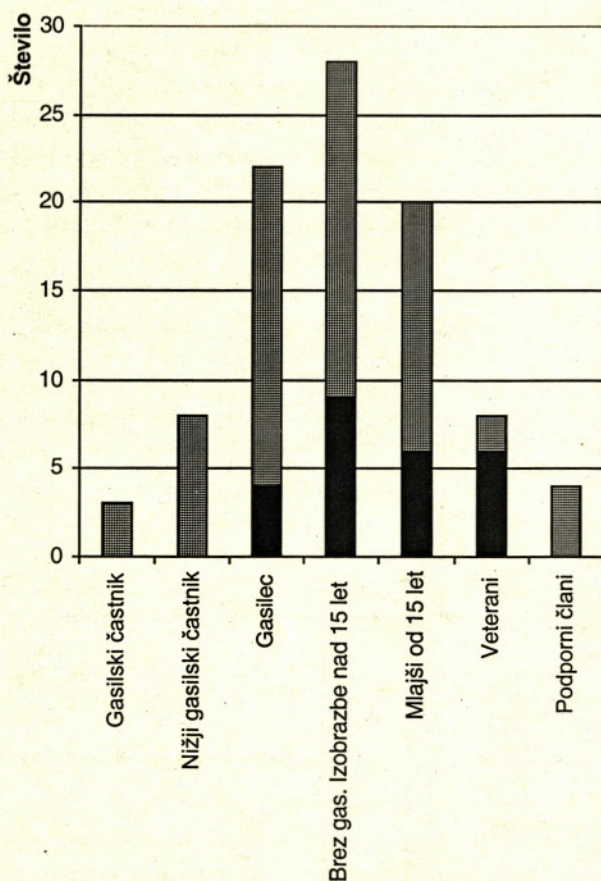
Ureditev prostorov v gasilskem domu:

Medtem, ko je bila v preteklem mandatu glavna naloga novo gasilko vozilo, bi v naslednjem želeli urediti prostore v gasilskem domu in urediti dvorišče pred gasilskim domom. V gasilski dom je potrebno pripeljati vodo, urediti dvorano, sanitarije, kuhinjo in kletne prostore. S tem, bi društvo in celotni kraj dobila prostore za druženje

predvsem pa za izvajanje svojih aktivnosti. Z ureditvijo dvorišča (asfaltacija) pa bo društvo dobilo prostore za gasilske vaje in priprave za gasilska tekmovanja. Pri operativni opremi pa izstopa motorna brizgalna, ki bo letos stara že 35 let. Društvo mora zato pričeti aktivnosti za nabavo nove motorne brizgalne. Upamo, da bomo tudi ta projekt lahko čim hitreje realizirali.

Delo z mladimi gasilci:

Kot je razvidno iz grafa o članstvu smo lahko zelo veseli, ker ima društvo veliko mladih gasilcev. Prav poseben izziv vodstva in komisije za mladino je, kako tem mladim članom organizirati čim več zanimivih dejavnosti. To naj bi bila ena glavnih prioritet društva in novega mentorja za mladino Iztoka Novaka v naslednjem obdobju.

Struktura članstva

Vodstvo društva za obdobje 2003-2008 :

Člani Upravnega odbora društva :

Anton KOKELJ	predsednik
Simon NOVAK	poveljnik
Janez KRVINA	podpoveljnik, glavni strojnik
Marko ŽUST	tajnik, podpredsednik
Janez ŽUST	blagajnik
Iztok NOVAK	predsednik komisije za mladino
Jože KRVINA	hišnik

Člani Nadzornega odbora društva :

Jože PETROVČIČ	glavni šofer, vzdrževanje avtomobila
Marinka JELOVČAN	predsednica komisije za članice
Marijo ŠUBIC	član komisije za mladino

Člani Častnega razsodišča :

Jože st. ŽUST	predsednik razsodišča
Ivan MIVŠEK	predsednik komisije za veterane, član razsodišča
Marta ALIČ	član razsodišča

Gasilsko dogajanje povzel tajnik društva Marko Žust

NEDELJSKA NOČ TUDI DRUGAČE!

V nedeljo 9. decembra pred dobrim letom dni je bilo. S poveljnikom PGD Vrh Svetih Treh Kraljev Krvina Janezom se po vračanju iz Rovt, kjer sva inštruirala tečajnike za naziv izprašani gasilec ustaviva v planinski koči.

Pogovarjala sva se o tem in onem in pri tem seveda nisva mogla mimo gasilske tematike. Tako je pogovor nanese tudi na takrat aktualni požar v Izolskem pristanišču, natančneje, na tovorni ladji Atlantic Stars. Skozi izčrpno debato sva si bila enotna, da je gašenje tovrstnih požarov zelo zahtevno, ter da bi se tovrstnega gašenja, če bi nanese priložnost takoj udeležila. S takšnim in podobnim modrovanjem sva se razšla. Pa ne za dolgo! Okoli petnajste ure popoldan je naš predsednik gasilskega društva ter obenem poverjenik za civilno zaščito v našem kraju Kokelj Anton prejel obvestilo, oziroma poziv iz občinskega štaba za zaščito in reševanje, ki se je glasil: »Potrebujemo dva gasilca z znanji izolirnega dihalnega aparata (IDA), katera bosta napotena v skupini osmih gasilcev v pristanišče Izola. Ko sem bil nekaj trenutkov kasneje po mobilnem telefonu obveščen o celotni zadevi sem se takoj pozitivno odzval. Dogodki so si od tu dalje sledili zelo hitro Pol ure po pozivu sva z Maganovim Janezom že brzela z vso opremo proti Logatcu od koder smo se nemudoma odpeljali v center gasilske brigade v Postojno. Tu smo dobili nadaljnja na-

vodila, nekateri iz naše skupine niso bili ognjevarno obuti tako, da jim je bila priskrbljena ustrezna samozaščitna oprema. Po predstavitvi situacije na goreči ladji v Izoli pri vseh zbranih gasilcih ni bilo zaznati običajnega smisla za humor. V vse zbrane glave je počasi toda vztrajno pronicalo spoznanje, da to ne bo nikakršno varno »špicanje« kozolca z varne razdalje. Poveljujoči gasilski častnik nam je v kratkih, vendar smiselnih stavkih, opisal dosedanji potek gašenja, ter našo nalogo ob prihodu na gorečo ladjo. Po tej predstavitvi situacije smo se razvrstili v konvoj dveh vozil z gasilci, ter vozil z gasilno tehniko in sredstvi. Smer Izolski doki ter goreča tovorna ladja Atlantic Stars.

Ob prihodu v pristanišče smo iz vozil pograbili vsak svoj izolirni aparat ter se napotili do mesta, od koder so nas v skupinah po štirje gasilci v železnih kletkah visoko nad morjem, s pomočjo žerjava, dostavili na od vročine vegasti krov ladje. Tu nas je pričakal vodja izmene oziroma vodja intervencije. Od njega smo prejeli zadolžitve kot so:

- Delo na agregatu lahke pene
- Delo na hidrantu ladje
- Gašenje v podpalubju na različnih

nivojih (nadstropjih) ladje

- Vzdrževanje radijskih zvez
- Varovanje tovarišev ob vходу v notranjost ladje
- Druge zadolžitve oziroma naloge

Z Janezom sva prejela naloge napadalne dvojice v podpalubju C, to je bil tretji nivo (nadstropje) skladiščnega prostora, ki se je nahajal deset metrov v globino od krova ladje. Moram reči, da je bil občutek ob vstopu v ladjo skozi odprtino 90x90cm, precej neprijeten še posebej ob dejstvu, da smo bili seznanjeni do tistega trenutka o treh poškodbah, od tega eni hujši opeklini. O obsežnosti gašenja dovolj zgovorno pričajo že samo sledeči podatki:

- Denarno izražena vrednost porabljenih gasilnih sredstev konkretno pri tem gašenju cca 10 mio SIT.
- S strani gasilcev je bilo opravljenih 2500 ur
- V treh dneh je bilo udeleženih 290 gasilcev
- Čas gašenja do katerega smo bili udeleženi gasilci Logaške OGZ je trajal do pete ure zjutraj.

Potrebno je poudariti zavzetost ter skrb za moštvo predsednice OGZ ter obenem tudi podpredsednice GZ Slovenije Marinke Cempre Turk. Vseskozi je spremljala aktivnosti na kraju nesreče, ter bila fizično prisotna na goreči ladji. Pred gasilski dom v dolnjem Logatcu smo prispeli ob šesti uri zjutraj vsi celi vendar pošteno odimljeni ter več ali manj s premočeno obutvijo od capljanja po vodi, česar ni vzdržala niti obutev po gasilskem standardu EN 345!. Z Janezom sva se od tu odpeljala z njegovim osebnim vozilom proti gasilskemu domu Vrh Sveti Trije Kralji od koder sva pred petnajstimi urami tudi krenila. Med vožnjo sva analizirala celoten dogodek, ter zaključila, da je intervencija take vrste in ob enem tako velikega obsega velik zalogaj celo za kraško primorsko regijo, kjer so požari (največ v naravi) vsakdanji pojav. Primanjkovalo je predvsem gasilcev z znanjem in usposobljenostjo ravnanja z dihalnimi aparati. Občutiti pa je bilo tudi pomanjkanje gasilnega sredstva penilo saj so le tega dovažali tudi iz drugih regij. Pripeljala sva se pred gasilski dom, vrnila opremo na svoje mesto se pozdravila ter se polna vtisov neobičajne nedeljske noči odpravila vsak na svoj dom na toplo peč ali k kakšni drugi vrsti grelnega telesa.

Janez Krvina in Simon Novak (na sredini) pred intervencijo na ladji.

Simon Novak

ŠKD VRH V LETU 2002

V letu 2002 je imel UO sedem rednih sej, dva sestanka s POŠ VRH in šest sestankov posameznih sekcij.

KULTURA

Začetek leta je bil zaznamovan s kulturnim delom. Januarja so se zaključevale priprave na igro »Mrtvi ne plačujejo dolgov«, ki je bila premierno uprizorjena 26. januarja. Imeli smo devet ponovitev (Vrh Sv. Treh Kraljev, Logatec, Sovodenj, Dole, Šentjošt, Rovte, Žiri, Podlipa in Dekani), kjer nas je gledalo preko tisoč gledalcev. 20. aprila smo se udeležili medobmočnega srečanja gledaliških skupin v Ribnici. Program ob praznovanju materinskega dne smo zapolnili s pesmimi MeCPZ in recitalom. V mesecu marcu smo prvič izdali Krajevni informator v tiskani obliki. V jesenskem času smo še zadnjič v sodelovanju s MeCPZ in mladimi glasbeniki pripravili glasbeni večer, kajti z zaključkom leta je MeCPZ izstopil iz programov ŠKD-ja. Zaradi nastalega problema glede režiserja otroške igrice, te nismo uspeli realizirati in tako smo projekt prenesli v to leto. Ob 10. obletnici vrhovske knjižnice smo v sodelovanju s knjižnico priredili literarni večer z gostjo Dušico Kunaver. Kulturno dogajanje v našem kraju smo popestrili tudi z gostovanji drugih gledaliških skupin na našem odru, v februarju gledališka skupina iz Podlike, v aprilu iz Dekanov in decembra zopet iz Podlike.

V juniju 2002 smo organizirali piknik za vse sodelujoče pri igri na prostem »Deseti brat«. Iz preostalega fonda smo si ogledali igro na prostem »Martin Krpan« v Studencu. Vse te prireditve smo zapolnili še z nastopi naših članov na občinskih prireditvah. Na občinski proslavi ob kulturnem prazniku smo nastopili z recitalom, na Gregorjevem sejmu s skečem »Pamet najde vedno pravo pot«, Rok Klemenčič pa nas je predstavljal z monologom »Mica na mejniku« na glasbeni prireditvi Pri Vodnjaku, na literarnem srečanju seniorjev v Logatcu in na proslavi ob 20. obletnici pobratenja občin Logatec in Repentabor v zamejskem Repentabru meseca decembra.

ŠPORT

Mirovali pa nismo niti na področju športa. Osmega februarja smo organizirali smučanje v Flachau, kamor je šlo osem članov. ŠKD VRH jim je poravnal stroške prevoza, kajti za nami je bilo uspešna prireditev ob 25. obletnici, kjer je sodelovala večina članov. V programu je bila tudi organizacija dveh pohodov, vendar sta oba odpadla. Vzrok, premalo prijav. Na Veliko noč smo speljali tradicionalni turnir v streljanju z zračno puško, in obenem podelili priznanja najboljšim sodelujočim v ligi v streljanju z zračno puško, ki je potekal od jeseni preteklega leta. Junija smo organizirali tradicionalni košarkarski turnir, kjer je največ znanja pokazala ekipa Gorenja vas 2. Ekipa ŠKD VRH je zasedla 4. mesto. V maju smo obudili druženje pred POŠ VRH z rekreacijo, ki je potekala ob petkih zvečer. S športnimi prireditvami smo nadaljevali konec avgusta s Športnim popoldnevom, ki ga je dopolnjeval tek Vrhovske klančine. Na športnem popoldnevu se je pomerilo šest odraslih ekip in pet otroških, v teku pa 48 tekačev in tekačic. September pa je bil zaznamovan z balinanjem. Teden za športnim popoldnevom smo organizirali tradicionalni Balinarski turnir Vrh, kjer smo zasedli 3. mesto (moška ekipa) in 4. mesto (ženska ekipa). 13. septembra smo pričeli z balinarski turnirjem v parih. Sodelovalo jih je devet. Malce prej kot običajno smo speljali nogometno tekmo Neporočeni-Poročeni, kjer je svojo premoč zopet izkazala ekipa Poročeni. Za zaključek balinarske sezone je Balinček priredil zaključno tekmovanje v bližanju v krog in zbijanju, kjer je sodelovalo 19 tekmovalcev. V začetku novembra smo se dekleta in žene zopet zbrale v telovadnici POŠ VRH, kjer smo pričele z aerobno vadbo pod vodstvom Barbare Oblak. Leto smo zaključili z organizacijo turnirja v namiznem tenisu in novoletnega turnirja v šahu. Naše dru-

štvo pa nismo predstavljali samo na domačih prireditvah. Tako je košarkarska ekipa ŠKD VRH sodelovala na Trim ligi v Žireh in na košarkarskem turnirju na Hotavljah za pokal Lipan. Sedem članov je tudi teklo na različnih tekih po Sloveniji, med katerimi je bil najbolj aktiven Janez Kogovšek. Prav tako je nekaj članov sodelovalo na različnih kolesarskih prireditvah, kot so maraton Franja in kolesarski tekmi v Šentjoštu in Rovtah. Zelo aktivni smo bili tudi balinarji, tako moška kot ženska ekipa, ki smo se udeležili skupaj šest turnirjev. Športno udejstvovanje pa je začel Tomaž Tišler, ko se je udeležil odprave na Himalajo JANAK 2002, tudi z našo podporo.

OSTALE AKCIJE

Za začetek pomladi smo speljali čistilno akcijo. Počistili smo okolico šole do Balinčka ter cestišče od Vrha do Orla. Čistilno akcijo smo zaključili z otvoritvijo balinarske sezone pri Balinčku. Akcije se je udeležilo le deset članov, kar dajem v premislek vsem ostalim. Prvega maja smo organizirali kresovanje na Selajnem griču.

INVESTICIJE

Kupili smo ognjevarno omaro oz sef za hrambo denarja in dokumentacije, ki se je sčasoma nakopičila. Za obuditev letne rekreacije pred POŠ VRH smo kupili oz izdelali številne športne rekvizite, od košarkarskih do odbojarske žoge, nogometne gole... Kupili smo tudi 10 kompletov zložljivih miz in klopi, ki jih mrzlično potrebujemo ob vsaki domači prireditvi na prostem. Kupili smo še eno mizo za namizni tenis, ki nam jo je prodal Jesenko Peter, stari dve, ki sta bili za odpis, smo podarili Treven Matevžu. Glavna investicija pa je bila ureditev odra. Prvo smo uredili dostop v zakulisje. Spremenili smo položaj stopnic in obrnili vrata. Leseno steno, s katero smo nekoč zapirali oder, smo odstranili, prepleskali smo stene in strop ter prestavili vtičnice. Vgradili smo omaro za tehnične pripomočke in novo garderobno omaro za kostume. Za glasbene prireditve smo izdelali praktične. Izgled odra pa smo zapečatili z

novimi zavesami, ki dajejo odru nov značaj.

ČLANSTVO

Trenutno je v ŠKD VRH včlanjeno 169 članov. Članarina je znašala 500 SIT na člana, ki je dopolnil 15 let oz. starejši. Za leto 2002 je bilo 135 zavezancev za plačilo članarine, ki se je pobirala v jesenskem delu leta. Vsak član društva je dobil novo člansko izkaznico. Nekoliko spremenjeno smo poslali tu častnemu članu Stanovnik Miranu.

PLAN

V tekočem letu bomo poskušali izpeljati vse tradicionalne prireditve društva, svoje ime pa bomo ponesli navzven s sodelovanji na različnih turnirjih in prireditvah izven naše organizacije. Vsem udeležencem športnih tekmovanj bomo postopoma kupili drese, za tekače smo že poskrbeli, potem pridejo na vrsto balinarji, kolesarji in nazadnje menjava dresov košarkarske ekipe, ki drese že imajo, vendar so ti stari.

Na področju investicije nas čaka še zaključek ureditve odra, in morebitna

izboljšava ozvočenja, kar pa je odvisno od finančnih sredstev. Leto bo še pestro, o aktivnostih in prireditvah boste pravočasno obveščeni, z željo po čim številčnejši udeležbi.

Niz prireditev, akcij, sodelovanj zapisanih v zgornjem tekstu, nam pove, da nismo stali križem rok. Apelirala pa bi še na vas, dragi člani, da se nam pridružite in nas spodbujate tudi na prireditvah oz. tekmah, katerih se udeležujemo.

*Predsednica ŠKD VRH
Barbara OBLAK*

VRHOVSKA GLEDALIŠKA PRAVLJICA

»Vrhovsko gledališče« ima kar nekaj obdobij, ki jim je zelo težko postavljati meje. Predvsem zaradi menjav režiserjev, generacij in družbenih vplivov, ki so igro v teh obdobjih spreminjali in negovali.

Ena večjih prelomnic je nastala ob koncu osemdesetih let, ko je z nekaj neenotnosti prevzel krmilo režije Marko. Vzporedno z njim je tudi Franci izdelal dve večerni prireditvi – veseli večer in kmečko dramo Kastelko. V teh letih je nastopalo veliko igralcev različnih generacij, in se pokazalo, da imamo odličen podmladek, samo potrebno ga je vnovečiti. Potrebno je bilo narediti premik, ki bo obdržal zainteresirane starejše igralce, njim pa prilagoditi trkajoči mladi val na vrata. In to se je zgodilo nadvse uspešno v sezoni 1992/93 z odlično komedijo – Charlijeva teta. Kot da bi v vsem tem času preizkušali vojake na bojnem polju, v bitko pa poslali res najboljše ob pravem času. Nedvomno je bil takratni izbor Francija kot nalašč za njegov povratek z Govejka na Vrh. Treba je omeniti, da je to akcijska komedija, ki je prikazala vrhovskim gledalcem nekaj povsem novega. Vpeljali smo nov slog igre, ki smo jo v poznejšem času vzeli za svoj žanr in ga prekinili le z nekaj izjemami. Potrebno je vedeti, da dobrih besedil ni vedno na voljo. Če naštejemo zaporedje iger takega sloga,

ki je postal nekakšna blagovna znamka vrhovskih amaterjev. Charlijeva teta, Strogo zaupno, Dan oddiha, Hrup za odrom, Dohodnina, To imamo v družini in zadnja Gospa poslančeva. Vmes so bile predstave z nekaj manj komedijskega pompa in truščja, kljub temu je v njih vel pravi vrhovski komedijski naboj.

Da je vrhovsko igranje ostalo tako

aktivno se imamo zahvaliti trem vzporedno se premikajočimi dejstvi. Večno delovno pripravljeni režiser, slog igre in imeti na voljo dobrega, vrhunskega igralca, če si eden izmed ta boljših privoščiti pavzo.

Zadnje dejstvo je brez dvoma nosilni tram našega ustvarjanja, kajti vedno v vseh teh letih se je našel igralec, ki je suvereno deloval na odru in nedvomno tudi druge vlekel za seboj. Če naredimo samo majhen prerez skozi obdobje po devetdesetih imamo sliko na dlani. V začetku sta kraljevala Katja in Matija. Samo spomnimo se Katjinih iger. Vsepovsod, kjerkoli smo igrali so ljudje govorili, »Ja, Katja pa res odlično igra.« Ni prejela zastonj Linhartove nagrade za igro Klave Ignatjuk v Dnevu oddiha. Potem je bil tu Matija,

Katja Čelik in Matija Trček v igri CHARLIJEVA TETA (leta 1993).

ki je bil, po mojem mnenju, največji komedijant na Vrhu. Vlečni voz vrhovskih komedij z odlično mimiko in, žal, z nekoliko težjim karakterjem. Po njem še danes sprašujejo ljudje in hvalijo njegove predstave. Katja in Matija sta odšla, prišla pa Tadeja, ki je v zadnjih treh sezonah vzšla, kot zvezda vrhovskih igralcev in to so potrdili tudi gledališki strokovnjaki, s Tonetom Partljicem na čelu. Tadejino igro krasi predvsem igra z notranjim vzgibom, igra z dušo, katera pripelje do povsem spontanij reakcij in do izredne naravne igre. Katja pa je razpolagala z veliko več mimike in svobode gibanja, kar je dajalo igri izrazito mehko in privlačnost.

Potrjujejo se dejstva, da moraš za glavno vlogo imeti poleg delavnosti tudi dobršno mero talenta. V nekaj predstavah se je odlično znašel Franko, ki je dostojno nadaljeval družinsko igralsko zrelost sestre Katje. Še enega igralca velja omeniti, ki je nekoliko odstopal od nas ostalih, dobrih povprečnežev. Janez Kogovšek – Katretov je po moji sodbi lahko zelo dober komedijant, čeprav je nekaj več dela z njim. Pri njem mora režiser predvsem brzdati konja v njem, da z interpretacijo ne gre predaleč – v nenaravno obliko obnašanja. Pri njem je potrebno zadeti pravo vlogo in s pravo mero obnašanja zna očarati vsakega gledalca.

Veliko je ostalih igralcev, ki smo se preizkušali po svojih močeh, režiserjevih napotkih na vrhovskem odru. Vsakemu je uspelo odigrati dobro vlogo. Za tako vrsto igralcev, imenujem nas dobre povprečneže, lahko uporabim oceno, da odlično igramo, vendar pri igranju manjka globine in naravnosti. Gledalec to hitro opazi.

Vse naštetu je znal vplesti v režijo Franci. S svojimi izkušnjami smo igralci velikokrat že kar sami znali ponazarjati smiselnost dramskih vlog. Tako mu ni bilo potrebno ves čas vaj opozarjati na gibe in sprehode igralcev po odru. To naj ne bo očitek njegovemu delu ampak razumem, kot njegov slog režije. Vendar, če vse dobro še enkrat premislim, je Franciju vedno uspelo pravilno oceniti stil igre, z vsemi vložki in dodatki pa povezati v celoto amaterske zavidljivosti.

Če smo prej naštevati odlične igralske posameznike in pester izbor mladih igralcev, ki pa imajo omejen čas zaradi šolskih obveznosti, kar velikokrat povzroči omahovanje in, na žalost, odpovedovanje igranju v skupini, se moramo bolj zamisliti nad prihodnost režiserjev. Franci je že skoraj trideset let v režijskem jarmu. V vseh teh letih sta le prejšnja učitelja, Albin Berčič po dve igri, Jakob Kokalj, s štirimi igrami ter domačin Žust Marko prav tako s štirimi, prispevali svoj prispevek k

opusu vrhovskih predstav. Zdaj že več kot desetletje ustvarja brez prekinitve Franci. In v vsem tem času ni bilo resnega kandidata, da bi vskočil namesto Francija, vsaj za eno sezono. To sploh ne bi bilo slabo. Pokazala se ni niti priložnost, saj smo Franciju vedno zaupali, tudi takrat, ko nismo bili z njim najbolj zadovoljni.

Mogoče je prav v tem občutku, zadovoljni s Francijevim delom, usahnula želja po režiji katerega posameznika, ki ni hotel na glas govoriti svojih ambicij.

Moje izkušnje temeljijo prav na povedanem. Včasih sem, v slepi debati, večkrat omenil, da bi se pa rad, pisec tega prispevka, poizkusil v režiji ta velike igre. Na oder sem postavil šest otroških predstav, veliko sodeloval in svetoval Franciju pri igranju, igral celo desetletje,...

Vendar, moje mnenje je bilo vedno tako. Dokler bo imel Franci tako podporo pri igralcih, dokler bodo ocene kritik nadpovprečno dobre, dokler bo tako aktiven v logaškem kulturnem prostoru, mesto vrhovskega režiserja ne bom zasedel. Spodkopavanje utečenega in strokovnega dela bi bila velika, nepopravljiva škoda vrhovskemu gledališču. Bili pa smo v vsem zadnjem desetletju, ne samo delavni, temveč je čutili tudi napredek v našem delu. In prav napredovanje ne more rušiti Francijevih kvalitativ in pripadnosti vrhovski igri.

Da nimamo mladega režiserja se je pokazalo prav letošnjo pomlad. Po enoletni prekinitvi otroških predstav si je društvo zastavilo uprizoritev igre za odrasle osnovnošolce. Ko smo reševali problem režiserja se je pokazalo, da mladi, predvsem punce, imajo interes, nimajo pa izkušenj in samozavesti, da bi predstavo same naredile. Škoda. Tako je Franci prevzel še otroško predstavo, mislim pa, da je to njegova prva. Če bomo še naprej reševali probleme strpno in z veliko mero uvidevnosti ter se znali prilagajati drug drugemu, vidim še lepo prihodnost vrhovske igre.

Rafael Krvina

Tadeja Oblak in Franko Čelik v letošnji predstavi (*Gospa poslančeva*).

TONE PARTLJIČ MED VRHOVSKIMI IGRALCI

Ko smo v jeseni prebirali dramska besedila za letošnjo predstavo je največ točk pri izboru dobila Partljičeva Gospa poslančeva. Še nekaj drugih iger je bilo sprejetih kot pogojno dobrih, pa jih je Partljičeva lepotica izpodrinila.

Skupinska slika s Tonetom Partljičem na generalki.

Obvezujoč zakonodaji in zakonom o avtorskih pravicah morajo tudi amaterska društva izplačati avtorjem del prihodkov. Ker pa je avtor omenjene igre, g. Tone Partljič državni poslanec, smo mu pošto poslali kar na Šubičevo, na Državni zbor, dva tedna pred premiero. Že naslednje dopoldne po odposlani pošti me pokliče Tone Partljič, učitelj, pisatelj, gledališki kritik, umetniški vodja, državni poslanec,...

»Tone Partljič vas kliče, dobil sem vašo pošto«

»Ja, dober dan, Krvina tukaj!«

»Ali imate milijon?«

»Ne, j..., ne nimamo!«

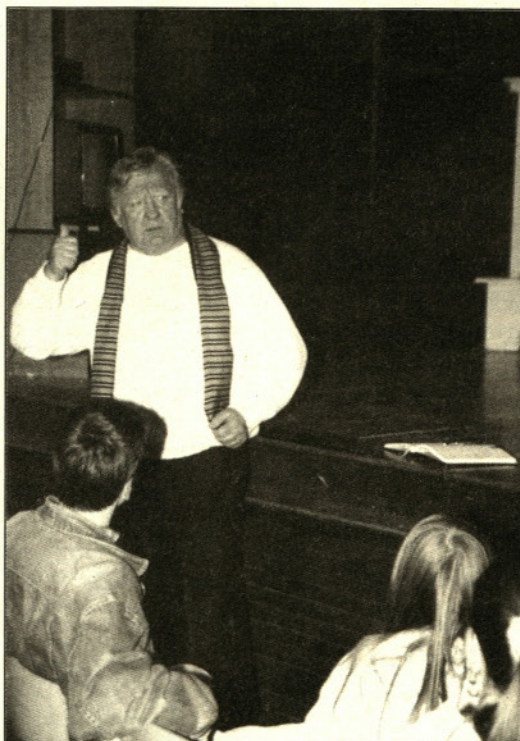
»Ali imaš par suhih klobas?«

»Ja, tiste pa imam!«

»No, za par klobas se bova zmenila. Amaterskim skupinam nikoli ne zaračunavam avtorstva. Sem državni poslanec, dobivam poslansko plačo, tako da sem preskrbljen. Rad bi si pa ogledal vašo predstavo!«

V naslednjih telefonskih pogovorih sva se domenila za ogled predstave, prišel je na generalko, 24. januarja, vendar nas je opozoril, da se mu bo

mudilo, ker mora zvečer še v Maribor na Zlato lisico, ki je odprla vrata svojemu tekmovanju.

Partljič v pogovoru z igralci

Prišel je točno ob dogovorjenem času, ob šestih zvečer, si ogledal predstavo, nekaj besed povedal radiu Cerkljeva, ki je bil na obisku na Vrhu prav ta večer. Oddajali smo oddajo v živo o kraju. Potem si je vzel čas z igralci, režiserjem in domačini, ki so si ogledali generalko. Povedal je veliko, svetoval, opozoril na nekatere pomanjkljivosti, bil zadovoljen s predstavo, predvsem z glavno igralko in pa z režiserjem. Na najnujnejše pa nismo pozabili – na klobase. Po končanem razgovoru, v partljičevskem tonu, smo še sproščeno sodelovali vsi skupaj pri klobasah, za njega pa pripravili en jerbašček suhih dobrot in poštenega pol litra ta močnega, čeprav je že dvajset let ozdravljen alkoholik. Vsaj tako je povedal.

Odšel je zadovoljen. Za nami je bil naporen večer, hkrati pa lep, ki ne bo šel tako hitro v pozabo, vsaj za tiste, ki smo sodelovali in bili prisotni.

V nedeljo po premieri, ob pol devetih zvečer, zazvoni mobi.

»Partljič pri telefonu!«

»Ja, dober večer.«

»Prav zdajle jem vašo klobaso, prišel sem iz Maribora. Kako je bilo s predstavama?«

»Zelo dobro. Bilo je precej ljudi, vsi pa navdušeni.« mu odgovorim.

»Zadovoljen sem bil s predstavo tudi jaz. Prav zanimalo me je kakšna bo glavna igralka, to me je še najbolj vleklo na ogled, čeprav sem imel drug dan en kup obveznosti. In moram reči, da se nič ne kesam. Režiser ve kaj dela. Še veliko lepega vam želim, pa lahko noč.«

Prav presenečen sem bil nad njegovim telefonskim klicem in zadovoljen, da si je vzel toliko časa in prišel na ogled igre. Še več, da je bil ob vseh obveznostih, ki jih je imel ob koncu tedna, s kančkom srca tudi na naši predstavi. Tako naj bi se cenilo amatersko delo tudi od drugih, bolj odgovornih za razvoj in delovanje amaterstva v Sloveniji.

Krvina Rafael

SLOVENSKI OTROŠKI ZBOR

Na radiju Ognjišče sva slišali za avdicijo, kjer naj bi izbrali dekleta in fante, ki naj bi peli v otroškem PZ. Nad tem sva se navdušili, zato sva se odličili da greva na avdicijo.

Maja sva odšli na izpit. Kljub precejšnji tremi in stresu sva uspešno odpeli pesmici. Nato sva čakali pošto, da bi izvedeli ali sva sprejeti ali ne! Radostni sva ugotovili da sva sprejeti. Dobili sva še nekatere pomembne napotke.

V nedeljo popoldne smo se zbrali v Šentvidu. Poslovali smo se od staršev in se namestili po sobah. Že popoldne smo začeli z intenzivnim petjem. Tudi ostale dneve smo večinoma časa »preživkati« in se zabavali z novimi »frendi«, ki jih seveda ni primanjkovalo. KAKO JE IZGLEDAL VSAKDANJI PEVSKI DAN:

Zjutraj naju je že približno ob 6:00 zbudil vlak, ki ima speljano progo nedaleč stran od doma Sv. Stanislava. Včasih, zaradi maturantov ni bilo budnice po zvočniku. Takrat sva kar prespali zajtrk. Po zajtrku ob 9:00 smo

se zbrali v veliki dvorani, se upeli in razgibali, nato pa smo se razdelili po glasovih. Vsak glas je imel vaje v drugi sobi. Ob 10:00 smo se zbrali spet skupaj in pokazali svoje znanje. Kar dobro nam je šlo. Po obilnem petju človek postane lačen. Najprej smo odhiteli v sobe, nato pa smo se zapodili proti jedilnici, kjer nas je čakalo kosilo. Hrana je bila res izvrstna. Nato smo imeli prosti čas. Lahko smo se sprehajali, bili v telovadnici, klepetali s prijatelji ali pa malo lenarili. Po prostem času pa je sledilo petje in še enkrat petje... Zvečer smo šli na večerjo. Imeli smo zabavne večere, kjer je vsak pokazal svoj talent pa tudi smeha ni primanjkovalo. Posebna dneva sta bila četrtek in petek. V četrtek smo šli v Ljubljano kjer smo si ogledali grad in zapeli nekaj pesmi zabrani množici »oboževalcev«. V petek smo šli v

Piran, kjer je bil naš PRVI nastop. USPELO NAM JE SKUPAJ Z NAŠIMA VODJAMA (Damjan Močnik in Bernarda Kink)!!!!!! Sledil je še zadnji sobotni dan, če bi vprašali naše »šefe« bi rekli da smo bili grozni, ker smo si morali še zadnji dan veliko povedati. Večerni nastop je uspel in naši predragi starši so bili zelo ponosni na svoje pojoče biserčke. Po nastopu so se nam ulile solze, saj smo vedeli da bomo morali zapustiti svoje nove prijatelje.

Vsem je bilo hudo da smo se po enem tednu morali ločiti vendar mislim da ni bilo nikomur žal časa in denarja, ki ga je moral vložiti za ta ne pozabni teden.

Vsakkdo, ki rad poje naj se opogumi in se udeleži avdicije. Seveda pa se poleg petja dogajajo še druge dejavnosti (nočni pohod po sobah (vendar opazite, da vaš kdo ne zaloti)).

To poletje pa se nameravava še enkrat preizkusiti na avdiciji. Če nama bo uspelo, pa vam naslednje leto spet kaj napiševa še kaj!

Alenka Buh in Petra Jesenko

Lepa Mica na mejniku

(La Mizza Bionda)

“In Monte Massora”, tam gar sn dama,
kot “Mizza la Bionda” Teljan me pazna.
Jest Lahe za narca bla rada imi,
pa ki mi tu nuca, kaku bom pa žvi!
Pa muoka če h Malk, kafe mpa tabak
hadila sn jest, kot hadu je vsak.

“Če daš mi ‘un bacin, te stim čez Kanavc”,
je djau mi financ, vos zvit kot Jepavc;
glih tu m je djau grenčer, Jovanovič,
ka vse se ga j balu, j bi žleht kot hudič.

Se nisl nauna kot uasu zabit,
deb vama se stila u kriemple dabit.

Rok Klemenčič na eni od predstav.

Sn sapla, sn hrapla,
 sn kumaj prdiha čegar na kaunfin,
 na "cippo" se usiedla, vsa makra, vsa gin...
 Le ki mi zdej morte, se zdej sn na srid!
 Na naga v Italji, ta druga če čiez:
 Ta liva financ, ta prava pa grenčer
 m je uliku pačiez.
 "Pa dođi ovamo", mi kliče Srbjan,
 "O, vieni tesoro", mi miga Teljan.

Sn tuhta, sn grunta, ki čem zdej nardit?
 Me snubta, se pulta, me četa dabit.
 Glih takat pa poršle, ka dilau se j mrak,
 sa iderske babe mpa šle pa tabak:
 se grenčer je zmedu, še bel pa Teljan,
 se tulk kantrabanta ni videu živ dan!
 Sn s kamna skačila, se skrila za grom,
 neč nisl paglieda, leti sn dalvon.

(Pavšič 1999, str. 99)

"Posebno je moralo biti zabavno, ko se je na ta glavni mejnik usiedla lepa Mica, Mizza bionda, kot so jo klicali Italijani. Doma je bila z vrha Masor, bila je lepa in iznajdljiva, še mlada ženska, drzna tihotapka, torej kontrabantarica, ki se je znala spretno izmikati neštetim nevarnostim. Imela je tudi veliko smisla za humor, rađa je pela narodne pesmi, besedilo je včasih kar po svoje spreminjala ali dopolnjevala, kakor sta ji velela hudomušnost in trenutni položaj.

Pravili so, kako je sedela na mejniku, zibala svoje lepe noge in dražila finančne stražnike, ki so stali v polkrogu na italijanski strani. Po nekem znanem napevu je zapela svojo pesmico, ki se je takole začela:

Sn tincala, sn tancala,
 tam doli po Ljubljani,
 sn tincala, sn tancala,
 so jezni bli Talijani..."

(Pavšič 1999, str. 98)

Ob Stari meji, duh Mice la Bionde in njenega časa

Odlomek je iz knjige Tomaža Pavšiča z naslovom *Ob Stari meji*, v kateri so zbrana mnoga pričevanja in spomini na nekdanjo mejo, mejo, ki je četrto stoletja ločevala Primorsko od matične domovine Slovenije, takratne države SHS in kasnejše Kraljevine Jugoslavije. Mejna črta, ki je bila postavljena leta 1920 s t. i. Rapalsko pogodbo je

globoko zaznamovala premnoge življenjske usode, tragične, vesele, posejane s smrtjo in življenjem, predvsem pa v boju za obstanek in boljši jutri. S postavitvijo meje so ob njej našli službo - svoj vsakdanji kruh premnogi graničarji, cariniki, financarji, fašistični miličniki, karabinjeri in vojaki za obrambo in red na naši in "ne" naši strani. Za bivanje teh ljudi so se gradile karavle, kasarne, kaverne, postojanke... Še danes so vidni ostanki teh stavb, ki stojijo vzdolž mejne črte. Ta pa je bila obeležena z mejnimi kamni-konfini ali čipo-ti (cipo) kot so jih imenovala kontrabantarice. Meja je potekala ne daleč od Vrhovske fare. Vasi Zavratac, Ledine, Žirovnica, Medvedje Brdo so bile že pod Italijo. Mnogi starejši ljudje se meje še spominjajo, predvsem po kontrabantu. Saj kot pravi rek: "Kjer je meja, tam je šverc!" Kakorkoli že, ilegalna izmenjava blaga je tudi takrat cvetela (ne samo danes).

Rapalska meja je bila posledica tajnega londonskega pakta, ki ga je Italija sklenila z antantnimi državami v Londonu leta 1915, ko se je po Evropi odvijala že eno leto I. sv. vojna. Antanta pa je bila namreč zveza držav med Francijo, Anglijo in Rusijo. Nasprotna zveza antanti pa so bile centralne sile - država Avstro-Ogrska, Nemčija, Turčija. Italija je leta 1915 s t.im. londonskim paktom pristopila na stran držav Antante in napadla na reki Soči avstrijsko vojsko ter tako odprla četrto bojišče I.sv.vojne v Evropi - tako imenovano in nam zelo znano Soško fronto. Eno izmed največjih gorskih bitk v zgodovini človeštva. V tem taj-

nem paktu je Antanta Italiji obljubila, da bo dobila južno Tirolsko, slovensko Primorsko, Istro in Dalmacijo, če se jim pridruži in napade Centralne sile. Kljub temu, da je bila Italija poražena, njena armada je bila potisnjena tja do reke Piave, je bila končni zmagovalec v vseh bitkah, ki so se odvijale skozi I. sv. vojno prav Antanta.

Kar pa je bilo nekoč obljubljeni in celo podpisano pa je moralo biti tudi izvršeno. Tako je Italija dobila po I. svetovni vojni celotno Primorsko ozemlje. Meja je bila postavljena in ljudje ob meji, ki so si bili stoletja sosedje, sovaščani so čez noč postali državljani vsak svoje države. Prebivalci, ki so živeli na oni strani meje so kaj kmalu spoznali krutost fašističnega totalitarizma in nemoč slovenskega ljudstva pod italijansko oblastjo.

Vse to pa je krepko občutila tudi Mica La Bionda, moja znanka iz knjige *Ob stari meji*. Sama je bila vneta kontrabantarica. S svojo radoživo naravo je marsikateremu obmejnemu uslužbencu "dala vetra". Vir dohodka, s katerim se je preživljala pa ji je prinašal kontrabant (različna blagovna izmenjava). Razlika v vrednosti lire in dinarja se ni spreminjala. Cena krave ali konja je bila v Italiji ravno tolikšna, kot pri nas. S tem, da je bila vrednost ene lire dva dinarja.

S kontrabantom so se ukvarjale predvsem ženske in nedorasli fantiči, ki so kontrabantili predvsem za domačo rabo (moka, sladkor, kava, saharin, sol...). Nekateri tudi živo srebro iz Idrije. Predvsem nekateri moški, ki so imeli več poguma, so se lotevali večjih tveganih poslov (tihotapljenje živine).

Mica La Bionda – o njej sem že slišal kmalu po izidu knjige, ko sem na povabilo gospoda Pavleta Zajca odšel z idrijskimi in cerkljanskimi muzealci in prijatelji muzejske dejavnosti na izlet po sledovih nekdanje meje, od mejnika do mejnika (samo en del). Recitacija pesmi, ki jo je pisatelj sam recitiral poleg enega od mejnih kamnov o Lepi Mici la Biondi mi je tako prirasla k srcu, da sem se jo kmalu naučil na pamet. V svojem pristnem avtentičnem otaleško-cerkljanskem narečju mi pričara podobo tiste Mice, ki je takrat davnega leta pred II. sv. vojno dražila italijansko oblast in jim delala sive lase. In ker je moje veselje med drugim tudi oder in gledališče sem jo v lastni izvedbi v obliki skeča ali recitala uprizoril že okoli 32 krat. Prvič ob praz-

novanju 90 letnice Žakljeve Lojze v Hlevnem Vrhu. Saj je tudi sama nekoč s prijateljicami kontrabantila. Nadalje po raznih praznovanjih, prireditvah, obletnicah...Duh in podoba Mice je "romala" od Žirov, Logatca, Repentabra, Zavratca, Idrije, Bolnice Franje...

Vedno pa sem poskušal s hudomušnostjo same Mice predstaviti tudi kanček knjige, ki je velik spomenik ljudem, ki so živeli ob nasilno urezani meji. Ob kateri so se spletale mnoge ljubezni, kovale zarote in se ovijale v vse prevečkrat črno smrt ali pa je bila meja vir dohodka.

Zob časa in s pomočjo ljudi je krepko spremenil podobo stavb, ki so služile ob tej meji nekdanjim graničarjem, financarje, tako tudi mejnih kamnov.

Ljudi iz tega obdobja je vse manj. Letos bo že 60 let od kapitulacije Italije in 83 let od postavitve meje. Ostaja pa knjiga, neminljiv spomenik nekega časa, zaznamovanega s STARO MEJO, ki pa Vam jo spoštovani bralec priporočam v branje. Popestrite in olepšajte si kakšen turoben, deževen dan s knjigo Ob stari meji in duh Mice se bo tudi Vas dotaknil s spominom na minule čase.

Viri:

- Pavšič, T. (1999). Ob Stari meji. Idrija: Založba Bogataj.
- Nešovič, B., Prunk, J. (1993). 20. stoletje – Zgodovina za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: DZS

V Žireh, na četrto postno nedeljo 2003

Rok Klemenčič

STROKOVNA OCENA LETOŠNJE UPRIZORITVE

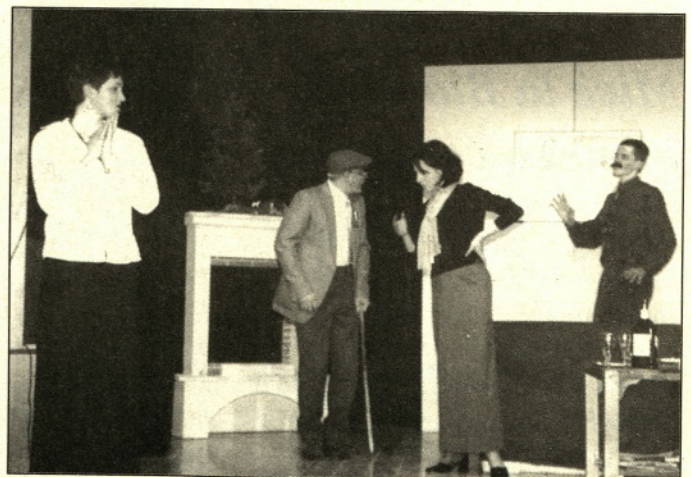
Tone Partljič:

GOSPA POSLANČEVA

- tekst dobro izbran, predvsem zato, ker ste kot ansambel igrali najbolj celovito (kar sem videla vaših predstav)
- glasba zadovoljiva!!
- scena je bila skromna, pa vendar mi je bilo neizmerno všeč, da ste zlezli ven iz »škatile« treh sten; igralci so bili v gibanju bolj intenzivni prav zaradi tega; tisto kar bi popravila je malo bolj fino izdelana klopca in pa seveda hitrejše menjave med scenami. Pustila pa bi nekaj sekund teme, ko igralci čakajo na prizor.
- igralci so bili dovolj glasni in razločni
- predstava je imela svoj ritem in tudi ključno dejanje – praznovanje, ki vse združi in obenem tudi dokončno razdruži s končnim konfliktom
- kostumi zadovoljivi z izjemo naslovne vloge; gospe poslančeve bi oblekla bolj žensko oprijeto v zgornjem delu (kričca so dobra), halja in spalna srajca sta dobri, pa plašč bi lahko bil malo manj športen
- masko bi pri g. Piškurju malo zmanjšala – saj zgleda starejši kot njegov oče
- igra sama je bila dovolj naravna, le začetek je bil preveč močan (krčevit); tako stopnjevanje norosti gospe poslančeve, ki jo omenjata oba člana družine, ni čutili
- poleg nosilnih vlog (gospa poslančeva, Irenca, g. Piškur), ki so bile korektno in dobro odigrane bi posebej omenila še Piškurja starejšega in bolničarja, ki sta bila prepričljiva
- g. Piškur (Rok) naj se poskusi bolj ironično ali bolj naravno zasmejati ob vizitkah, ki jih odpira gospa poslančeva
- pri poštarju ni potrebno, da si z roko zmasira želodec, ko naredi požirek – za to zagotovo nima dovolj časa, ker pije na skrivaj

- dueli etnično čistega kriminalca Pavliča (Franko) in gospe poslančeve so dobro izpeljani – igra s časopisom in pa skrivanje gospe poslančeve, posebej v drugem primeru, ko se kar zlepi z njim; tu bi imela le pripombo na predvajani posnetek pogovora
- korektno odigrana tudi Slivarjeva (Vesna K.)
- resnično je bila to predstava, kjer so bile vse vloge korektno odigrane, kjer je vsak igralec prispeval v celoto, zato se je čutil ves igralski ansambel
- čestitam vsem skupaj, tudi tehniki – mogoče so malo kritične luči, ki bi lahko bile malo bolj zanimive (vendar vem, da jih nimate več
- tudi reakcije publike so dobre

Simona Ramovš Zorc

Odlomek iz letošnje predstave.

NIKOLI VEČ

Dandanes, ko naj bi vsi imeli dostojno življenje, z vsemi priboljški današnjega sveta, se ta mladi niti ne znamo vprašati, kakšno je bilo življenje večina naših staršev, babic in dedov.

Podobe njihovega življenja lahko zasledimo le v knjigah, kot pisano besedo. France Bevk, Prežihov Voranc, Miško Kranjec, Ciril Kosmač in mnogo drugih so zapustili lepo pisano besedo rodovom prihodnosti v opomin ljudem nemoči malega človeka.

Na fotografijah zasledimo, kot dokaz, da so to bili zares naši predniki. Ustno izročilo je živa priča preživetja tistega časa. Pa ni niti tako oddaljen od današnjih dni. Dobra pol stoletja

nazaj smo še vedno govorili od dekel in hlapcev. Marsikomu v posmeh in zaničevanje. Stran od staršev, stran od sestric in bratcev, pri tujih ljudeh, za ubogo skorjo kruha. Koliko prikritih solz v odraščajočih očeh. Vsaka taka zgodba je usoda otroka, ki ga je rodna mati morala poslati od doma, s trebuhom za kruhom, k neznanim ljudem v milost in nemilost. K razvajenim otrokom za pestrne, h kravam in ovcam za pastirje.

Že nekaj let v Krajevnem informatorju opisujemo tudi vrhovskega človeka, zgodbe ljudi, posebnosti in lepote življenja na našem vrhovskem koncu. Letošnji prispevki se nanašajo na uvod pričujočega naslova. Govorijo o usodah otrok, ki so morali odrasti več ali manj pri tujih ljudeh in se morali kasneje v življenju spopasti z vsemi težavami in neprijetnostmi hlapčevskega stanu.

Letošnji izbor je urednikov. Ob tej priložnosti pa vas, bralke in bralci, vabim da se mi pri naslednjih številkah pridružite in napišete ali poveste zgodbo svojega življenja. Vse za to, da bo zanimivega branja čim več.

ŠLA SEM OD DOMA...

Čas po drugi svetovni vojni je bil za večina ljudi težak in neusmiljen. Prav na vaseh se je pokazala največja rana, ki jo je utrpelo slovensko ljudstvo ob revoluciji in menjavi oblasti.

Veliko domov je ostalo brez moške roke, brez očeta, ki so ga otroci še posebno pogrešali. Žene so ostale same s kopico otrok, zemljo in vsakodnevnim prenapornim delom, da so ohranjale uboge sirote brez očetov pri življenju. Največkrat to ni bilo možno, zato so morali otroci s trebuhom za kruhom. V svet, k drugim ljudem, za ubogo preživetje.

Prav tako je bilo pri Grogovih v Celarjih, v Smrečju. Tam je bila rojena moja mama. V letu 1936. Trije so bili pred njo, brat in sestri, po hčerki Francki pa še med vojno rojeni brat Franc. Oče je po vojni umrl in tako je mati Ivana, Šelovsova s Smrečja, ostala s petero otrok. Majhna kmetija, v štali so imeli kravo, teleta in pujska, ni nudila dovolj za preživetje vseh članov družine, zato je bila mama prisiljena, čeprav s težkim srcem, enega izmed otrok poslati služiti. Francka je bila stara osem let in pol, ko je odšla služiti za pestrno. Starejši so mami že pomagali pri delu, ta mal je bil še premajhen, tako je bila prav Francka tista, ki so jo doma »najmanj pogrešali«. Še sedaj se dobro spominja

dneva, poti, ko jo je mati odpeljala od doma in se ni nikoli več vrnila nazaj, več kot za par dni.

»Šla sem za pesterno k neki ženski, podnajemnici na Ljubljano, v Šentjošt. Tudi ona je ostala brez moža s štirimesečnim sinom, brez vsakega zaslužka. Za preživetje je hodila h kmetom v žernado, na dnino. Tako sva bila skoraj polovico dneva sama z otrokom. Kaj sva počela z mojim varovancem, se ne spominjam, ampak verjetno bi oba potrebovalo varstvo. Težko je bilo pustiti domače, posebno mamo sem najbolj pogrešala. Kako težko sem čakala nedeljsko popoldne, s kakšnim veseljem sem tekla domov, vendar vedno le za nekaj ur, potem pa je bilo treba nazaj. Gospodinja je bila še kar dobra z menoj. Vendar velikokrat sem bila tarča njenega nezadovoljstva nad svojim bednim življenjem«. V otroških glavah se pogosto pletejo najrazličnejše misli. V takih razmerah, ko je bila mama stran od doma je razmišljala: »Ves čas sem razmišljala, kdaj bo minilo leto dni, da se bom vrnila domov. Večkrat mi je prišlo na misel – mogoče se bo pa le nekaj

zgodilo, da bom odšla domov. Ni se. Ostala sem eno leto, nato še drugo.«

Verjetno bi pri tej ženi še ostala, pa ji ni mogla nuditi vsega. Novih oblek ji ni kupila, ostale so ji stare, ponošene, od sester. »Tako sem po dveh letih in pol zapustila Ljubljano in odšla končno domov. Vendar le sobotno popoldne in v nedeljo sem bila doma. V ponedeljek zjutraj, na mali šmaren, sva šli z mamo na Svete Tri Kralje k maši. Po maši pa k Smrekarju v Smrečje.«

Z mamo so bili že prej v dogovoru, da bi Smrekarjevi rabili pestunjo. Tako je tudi Grogovi mami kazalo, da gre njena hči iz Šentjošta, kjer ni imela kaj boljše življenja, kot če bi bila doma, k Smrekarju na velik grunt, kjer bo življenje precej boljše. Ker pa se je začelo novo šolsko leto, iz Celarja so otroci hodili v šolo v Podlipo, je bilo vseeno, če bi menjala šolo s Šentjošta v Podlipo, ali pa s Šentjošta na Vrh. In tako je ostala pri Smrekarju, šolo pa obiskovala na Treh Kraljih. Tako je nadaljevala priučeno delo pesterne tudi pri Smrekarju. »Tukaj je bilo precej drugače. Vsega je bilo več, hrane, dobila sem nove čevlje, plašč za zimo, ki sem ga bila zelo potrebna. Več je bilo ljudi pri hiši, dela pa tudi več. Na začetku mi je bilo še bolj dolgčas, takrat že nisem imela občutka, ali po domačih ali po prejšnjih ljudeh. Težko bom zdržala eno leto, potem pa domov.«

Eno leto je minilo, ji nekaj novega kupili za obleč, kar ji doma ne bi mogli, pa so jo pregovorili še za drugo, tretje, četrto in tako naprej. Dela je bilo vedno več zanjo, nič ve ni bila otrok, bila pa je tudi ubogljiva in pridna. Otroci pri Smrekarju so prihajali na svet eden za drugim, počutila se je ob njih kot nekoliko starejša sestra. »Nisem pa le pestovala, pasla sem tudi živino in opravljala ostala kmečka dela. Lahko pa rečem, da sta bila tudi gospodinja Marjanca in gospodar Janez dobra z menoj, čeprav je znal pokazati trd značaj in trdo roko, pa mi je to kasneje v življenju le prav hodilo.«

Čas je tekel in nič ni kazalo, da bi še kdaj šla nazaj domov, med brate in sestre. »Nekaj let po končani osnovni šoli sem si zaželela iti v tovarno, kot ostale moje vrstnice. Zaposlila sem se v Opekarni na Vrhniki. Svet se mi je povsem spremenil. Ropotanje strojev, enolično delo, vse to mi ni bilo všeč. Ostala sem le nekaj mesecev. Vrnila sem se nazaj k Smrekarju. Veseli so bili moje vrnitve, še posebno otroci, saj so me imeli skoraj za domačo. Rekla sem si: zdaj sem pa doma. Med živino, gozdom in poljem. Kmečko delo, čeprav je težko, bila sem navajena takega življenja, zato sem bila mnogo bolj srečna, kot v Opekarni. Treba je bilo res postoriti še vse ročno. Ob košnji, ob žetvi, v tistem času se je sejalo veliko žito. Spomladi se je oralo ves mesec, in to z voli. Tako

sem veliko časa preživela ob njih. Skoraj ni bilo dne, da jih ne bi vpregla v voz.«

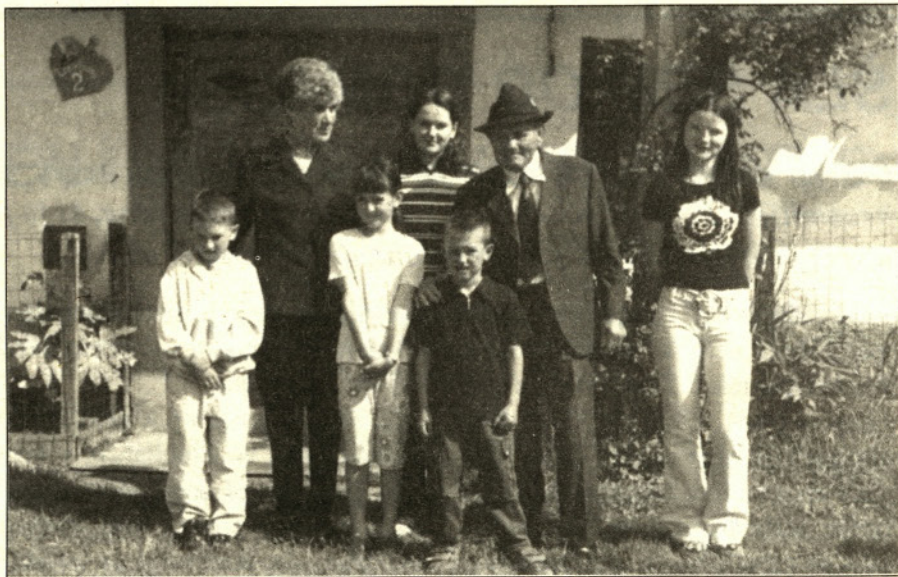
Tako so mami pri Smrekarju tekla leta. Ko je postala starejša si je velikokrat zaželela svojega doma, predvsem pa lastne družine in otrok. »Na kakšnega kmečkega fanta nisem upala pomisliti, saj verjetno ne bi ugajala njegovim staršem. Bila sem le dekla.«

Tako je spoznala Rudelnovega Rafelna, prav tako bajtarskega, čeprav je bil pri Maganu že vrsto let. Navajena trdega kmečkega dela je k Maganu prinesla dovolj izkušenj in ni ji bilo težko stopiti na mesto gospodinje, čeprav je bila Maganova Franca še vedno pri močeh in v mnogočem se je

imela še vedno za gospodarja. Kot se mama spominja v skorajšnjih tridesetih letih skupnega življenja z Maganovo teto se ni upala kar tako vleči na peč, v pričo tete, ki je praktično noč in dan klekljala za pečjo ali pri oknu. Tako je tudi pri Maganu Grogova Francka dobršen del življenja živela v strahu pred gospodarji. Bila je navajena takega življenja, že od rane mladosti, tako da se je pri Maganu prva leta lahko živela in se veselila svoje družine, predvsem otrok.

V kasnejših letih skupnega življenja z Rafelnom sta dokazala, da tudi v revnih bajtah zrastejo pošteni in gospodarni ljudje.

Rafael Krvina

Maganova Francka in Rafl z vnuki ob 40. letnici skupnega življenja.

PETDESET LET HLAPEC PRI HIŠI

Bilo je šestinštiridesetega leta. Čas po vojni. Težko življenje je bilo vsepovsod. Na večjih kmetijah zaradi obvezne dajatve, v kočah in bajtah s številnimi otroki, brez hrane, na robu preživetja.

Tudi v Bradeškovi bajti v Hlevnem vrhu je bilo petero otrok. Trije sinovi in dve hčerki. V trdi zimi, februarja meseca, je oče Rudolf rekel drugemu rojencu Rafaelu, da bi šla k njegovi sestri, k Maganu v Lavrovec za par dni. Vzel je, kar je imel, ni omembe vredno in jo mahnila čez Žakljevo k Magan.

Tako se je enajstletni fantič znašel na pragu tetine domačije, ni pa takrat pomislil, da bo to njegov bodoči dom, na katerem si bo ustvaril družino in postal gospodar.

Pri Maganu v teh letih ni bilo moške roke. Gospodinja Franca, Matajetova z Lavrovca, je bila že v drugo vdova.

Premlevala je kaj ji storiti. V lastno prepričanje in v božjo pomoč je bila pred tretjo poroko.

Franca se je primožila k Maganu štirindvajsetega leta in vzela bodočega gospodarja, Brence Jakoba, Jokel so mu rekli. Jokel je bil najstarejši Maganov, rojen l. 1895. Imel je še tri sestre. Julka se je poročila k Jesenku na Goli vrh, Alenčka je vzela Zagrabnarjevega Toneta, Micka se je znašla v Ljubljani, najmlajši sin, Kajetan pa je šel za nekaj časa celo v lemenat, za župnika se učil. Tako je bil za gospodarja od očeta Janeza, priženil se je k Maganu z Vrsnika in mame Špele postavljen sin Jakob. Z

ženo Francko sta imela sina Franca, ki se je rodil petindvajsetega leta. Vendar zakon ni trajal dolgo, niti ni bil posrečen. Jokel ni bil preveč skrben in zanesljiv gospodar. Tridesetega leta je tragično končal pod vozom. Maganka je živela s sinom do vnovične poroke, tokrat je vzela Prekovega Franca z Izgorij. Otrok nista imela. Prišla je druga svetovna vojna, s tem pa v kraj partizani, Italijani, Domobranci, en kup različnih soldatov. Franc se je začel sestajati s partizani in kasneje tudi zaprisegel s partizansko vojsko. Tudi on je kmalu končal pod italijanskimi streli v Horjulu kot talec.

Iz marsikaterih ust je bilo slišati nekatere zgodbe o krutih načrtih Franca z Maganovo domačijo, pa žal nimajo prave osnove za omenitev. Življenje je plačal ali daroval za domovino, kot je pisalo na obeležju, iz pred nekaj let nasilno odstranjenega na vrhovski šoli. Daleč največja izguba za Maganovo teto, kot smo ji kasnejši Maganovi otroci klicali, je bila smrt edinega sina Frencka, ki je padel na Koroškem kot domobranec. Življenje je izgubil pred Vetrinjami, njegovo smrt so videli nekateri domačini.

Ostala je sama pri Maganu, na dokaj veliki kmetiji in se spraševala, kaj ji je storiti. Po nasvet je šla, baje, tudi k takratnemu vrhovskemu župniku Ramšku. Vprašala ga je če bi bila tretja možitev moralna v katoliškem smislu. Svetoval ji je naj raje vzame enega izmed nečakov, saj jih je bilo malo morje. Pri Matajetu, pri Lavru, pri Sovčku, pri Rudelnu, ... Vendar nasvet ji ni bil nekako po mislih in kot vedno premišljena in preudarna, se je poročila še v

Maganova domačija.

tretje. Sama je bila v najboljših letih, močna, delavna. Zavedala se je, da rabi moških rok. Otročje ali mladeniške ne bodo zmogle vsega dela, je najverjetneje premišljevala. Nekaj mesecev kasneje, ko je k Maganu prišel Rudelnov Rafl, o kresu je Maganova Franca vzela Pintar Janeza s Poljanskega, Vovšarjevega z Gornjih Brd nad Poljanami. Moške roke so bile pri hiši, tudi v Rafelnu je videla nekaj prihodnosti. V dneh z veliko dela pa so pomagali tudi drugi njeni nečaki, tako da je gospodarstvo, Maganova kmetija šla po pravi poti.

To je bila že četrta menjava gospodarjev pri Maganu v petdesetih letih prejšnjega stoletja.

Pri Maganu so s prihodom Pintarja, kot so mu rekli domačini in ga poznali kot vestnega lovca, začeli obnavljati gospodarsko poslopje. Dela ni nikoli zmanjkalo, bilo pa je lažje, saj je bil tudi Rafl vsak dan močnejši.

Kmetija je dajala dostojno preživetje, kakšnega posebnega denarja pa ni bilo pri hiši. Gozd je bil dokaj izčrpan, kar je bilo vrednega, pa so porabili za dograjevanje poslopja. Tako je Rafelna pritegnilo delo v gozdu. Z Gavgarjem, z znanim sekačem in tesačem, sta sekala v državnih gozdovih in

tako nekaj zaslužila. Vedno pa so ga radi povabili med žernadnike h košnji in drugim kmečkim opravilom. Njegova glavna ljubezen pa je ostal gozd.

Do nove prelomnice pri Maganu pa je prišlo dvainšestdesetega leta s prihodom ta mlade. Rafl se je s poti s Češirka, kjer je bilo največ dela v podržavljenem gozdu, rad ustavil pri Smrekarju. Pri Smrekarju je bila v tistih časih gostilna in družbe za mladega fanta ni manjkalo. Še danes vedo povedati marsikatero prigodo s tipične vaške gostilne, kot so bile značilne tistega časa za tako majhne kraje. Tako je pri svojih postankih opazoval Smrekarjeve dekline in v Grogovi Francki, s Celarij opazil tudi njeno naklonjenost. Francka se je zavedala svojega stanu in ni nikdar premišljevala o kmečkih, gruntarskih fantih. Tako se ji je zveza z Maganovim, še bolje rečeno z Rudelnovim Rafelnom zdela pravišnja.

Tako sta se dvainšestdesetega leta v topli pomladi poročila in v naslednjih letih s trdim delom prenovila Maganovo domačijo in spravila in zredila na svet petero otrok.

Zgodba pa ne bi imela svoje vrednosti, če ne bi imela v sebi nekaj posebnosti. Rafl, kljub temu, da se je oženil, pripeljal k hiši nevesto, ni postal gospodar pri Maganu. Teta je tudi po smrti Pintarja, dvainšestdesetega leta, ostala gospodar. Njena zapuščinska oporoka, oklicana na Rafaela Krvina, je bila dolga leta spravljena v ta gorenji hiši. Vsekakor je teta računala, da bi

Sin Frenck, Franca (z otrokom), Klemenčič Franc, Maganova Micka in Alenčka.

po njeni smrti prevzel gospodarstvo Rafl, vendar pred smrtjo ni naredila te poteze. Mogoče je imela prav. Čeprav je imel vse gospodarske vajeti v rokah Rafl se je teta še vedno ozirala in prikimovala novostim, ki so prihajala k Maganu. Tudi sam Rafl ni nikoli zahteval od tete prepisa gospodarstva na njegovo ime ter tako v miru čakali tetino smrt. Lahko rečemo, da je bila Maganova Franca trda, prava kmečka gospodinja. V življenju je bila trikrat omožena, pa še skoraj dvajset let vdova. Umrli je v skorajšnjem petindevetdesetem letu starosti, s čisto vest-

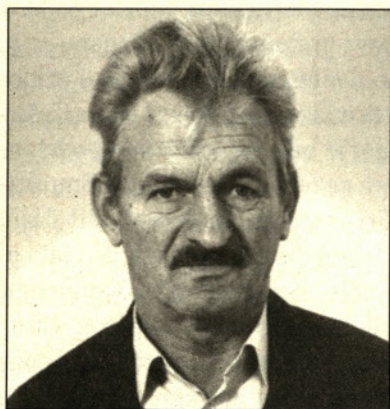
jo do konca. Največja ljubezen njenega življenja pa je bilo delo na polju, ljubezen do zemlje. Delo ji je pomenilo preživetje in hkrati kratkočasje vsakega novega prihajajočega dne. Klekljala je vse do devetdesetega leta starosti, dokler je imela zdrave oči. Potem ji tudi nova očala niso pomagala.

Po smrti je na podlagi oporoke kmetijo prevzel Rafl. Od tistega dvanajstega februarja leta 46, pa do sredine dvaindevetdesetega leta je bil, kljub temu, da že trideset let gospodar pri hiši, v nekem smislu skoraj petdeset let hlapec pri hiši. Težav pri prepri-

sovanju ni bilo in tako je bilo po dolgih letih garanja, Rafelnovo in Franckino delo v zadnjih desetletjih poplačano. Lahko bi pa bilo drugače. V tem primeru, ko bi se kosala zemlja med tetinimi nečaki in ta drugo Maganovo žlahto, bi Rafl izpadel pravcati Cankarjev hlapec Jernej. Pravici je bilo zadoščeno in novemu Maganovemu rodu so bila odprta vrata za nadaljnji razvoj domačije na lepem koščku Zgornjega Lavrovca.

Rafael Krvina

REVEŽ NA VELIKI KMETIJI

Janez Božnar

Obstajajo najrazličnejše zgodbe otrok, ki bi bile lahko drugačne, bolj človeške in ne tako pohabljene, kjer pa otroci s svojo nemočjo niso mogli spremeniti usojenega. Z otroškimi, nemočnimi, prosečimi pogledi marsikdaj niso nalteli na odobravanje močnejšega. Še več, prav s tem, ko so pokazali odkrito trpljenje je v nekaterih srcih bližnjih vladalo sovraštvo in prezir. Teh zloveščih manir pa človeku ne moreš nikdar oprostiti.

Janez Božnar, Luštrakov s Hlevnega vrha je kot otrok doživljal vso grenkobo prezira in sovražnega odnosa s strani domačih. Bil je vsem v odveč, še lastnim staršem. Kljub temu, da je bil sin bogatega kmeta, ki bi mu lahko nudil dostojno otroštvo je skalilo ljubezen do prvorojenca nemogoče razmerje s sosedovo deklo. Sosedova dekla

in sin mogočnega kmeta nista mogla že zaradi tedanjega tradicionalnega kmečkega življenja ohraniti odnos. Če pa med njima ni bilo tudi ljubezni, potem ni bilo z nobene strani pričakovati pripravljenost prevzeti odgovornosti za rojenega otroka. Kako usoden je trenutek neobvladane strasti nezrelih osebnosti in hkrati mnogo premalo za premagovanje skupno nastalih težav. Reveži postanejo le otroci, ki so v takih primerih najmanj prispevali k nesreči. Tako je Janez odraščal pri očetu, saj kakor pravi, njegova mati ni mogla skrbeti in ga še čisto majhnega prinesla na kmetijo k očetu. Oče se je poročil s kmečko hčerko, imela otroke, polbrate in polsestre Janezu.

»Pri očetu sem preživel otroška leta na veliki kmetiji v Črnem vrhu in doživel veliko hudega. Nobene ljubezni, nobene sočustvovanja. Vsem sem bil v napoto, očetovim sestram, mačehi, vsem, še živali so me drugače gledale. Le pri starem očetu sem imel nekoliko razumevanja in toplega naročja.«

Mama ga ni obiskovala. »Bil se star deset let, ko sem prvič videl svojo mamo. Prišla je po mene, pa nisem hotel z njo, ker je nisem poznal, zame je bila popolna tujka. Ko je prišla naslednjič po mene, me je kljub upiranju odpeljala na svoj dom, v Krtelovo bajto k Sv. Ožboltu. Tam je bila poročena. Prišel sem še na slabše in ostal pri njej le nekaj mesecev. Na martinovo leta

1949, star dvanajst let sem že moral od doma. Kot majhnega fantiča me je mama dala služiti za hlapca v Gabrovo nad Škofjo Loko, vas pod Lubnikom. Tam sem ostal vse do leta 1955, ko se odšel delat v tovarno furnirja v Bodovlje. Tam sem ostal do odhoda k vojakom. Vrnil sem se nazaj in se zaposlil v lesni industriji Jelovici in tukaj dočakal upokojitev.«

Njegovo življenje je dobilo pomen in vrednost s poroko. Za ženo je vzel sebi primerno, Majda je prav tako služila v Gabrovem nad Škofjo loko. Tako sta v svojem skupnem življenju imela tri otroke.

Zdaj na stara leta sta zgradila skromen dom v Hlevnem vrhu, kot pravita in sta zadovoljna, da živita v lepem kraju med prijaznimi ljudmi. Janez pa prijaznost ljudi zna še bolj občutiti na svoji koži, saj v svojem življenju ni bil deležen pretirane ljubezni in pozornosti. Le žena in otroci so mu nudili lepoto življenja in človeško toplino. Vendar kljub temu mu še vedno stopijo, prevečkrat, pred oči podobe iz otroškega življenja. Takrat se nehote orosijo oči in človek pomisli tudi na maščevanje. Janez pa se zaveda, da ni mogoče spremeniti tistega kar je doživel, zato ne vrača sovraštva. Preostanejo mu le grenki spomini.

Včasih pa narava zna sama, brez pomoči ljudi, kaznovati nepoštenost in človeško grdobijo. Po ljudsko rečeno, da ga je Bog štrafal.

Rafael Krvina

UTRINKI IZ ŠOLSKIH KLOPI

Šest prvošolčkov nas je začelo v septembru leta 1963 obiskovati prvi razred. Do takrat se nismo niti videli, kaj šele poznali. Takrat niso poznali cicibanove ali male šole. Začela se je prava »šola«, kar pa ni bilo kar tako, za nas, ki smo večina poznali le pot do cerkve in bližnjega soseda.

Janez Anžonov, Matjaž Česnov, Bine Učitelj, Pavla Šaletova, Brigita Štefanova, Anica Matajetova, kasneje še Francka Sovetova in jaz, smo se ogledovali in spogledovali. Ata me je prijel za roko in pokazal na deklico. »Glej, to je Pavla in glej, da ji ne boš kaj nagajala, ker nima mame!« mi je naročil. Spreletelo me je: »Kako nima mame, če jo pa vsak otrok ima?« Posekli smo se v klopi, ne vem, ali sami ali je odločil učitelj. Sedela sem poleg Anice in takoj opazila njene lepe zelene »holahopke« na nogah. Moje so bile vedno samo rjave. Iz gole nevoščljivosti so bile prve besede, ki sem jih namenila: »Fuj, kako imaš grde žabe, takih jaz že ne bi imela!« Učil nas je za naše pojme najstrožji učitelj g. Albin Berčič. Bili smo pod njegovim stalnim nadzorom: v garderobi, med malico in tudi na poti iz šole je šel rad na skrivaj za nami, da je videl, kako se obnašamo, oziroma koliko je ovinkov in zastojev na poti domov.

V učilnico je prišel vedno lepo urejen, resen, strog. Nenadoma smo utihnili. Reditelj je odšel k tabli, se strumno postavil, tudi ostali smo vstali. Glasno

je pozdravil: »Za domovino s Titom!«. Mi v en glas: »Naprej!« Reditelj: »Naša prva naloga je?« Zopet mi: »Da se učimo!« Tako vse leto, dan za dnem. Sedli smo in pouk se je začel. Ker smo bili skupaj najmanj po dva razreda, smo eni pisali, drugim pa je učitelj podajal snov, da smo bili vsi zaposleni.

S higieno pa je bilo včasih tudi bolj »švoh«. Starši se takrat niti niso kaj preveč ukvarjali z otroki, tako kot danes. Za to niti ni bilo časa, glede na to, da je bilo delo večina ročno, brez strojev. Zaslužek na kmetih je bil skromen, povsod pa veliko otrok. Tako je učitelj vzel stvar v svoje roke in poskrbel, da smo se včasih malo bolje umili. Po pouku nam je naročil, naj naslednji dan prinesemo sveže spodnje perilo. Vedeli smo, da to pomeni tuširanje v šoli. Po skrajšanem pouku, smo se postavili v vrsto in odšli po stopnicah v spodnje prostore. Tam je stalo, ne vem točno, štiri ali šest tuš kabin in velik kotel, v katerem je že čakala topla voda. Za slednje je poskrbela učiteljeva žena g. Matilda. Po učiteljevem razporejanju smo stekli pod tuš, se umivali, vmes kričali, se smejali in prerivali.

To je bilo veselja. Ko smo se uredili, nas je čakala topla krušna peč, ki je stala v sosednjem prostoru, kjer je bila kasneje trgovina. Tam smo se pogreli, učitelj pa nam je prebiral pravljice.

V zimskem času je bilo ponavadi zelo veliko snega. Tako je marsikdaj samo nekaterim uspelo priti k pouku. Mokre in premražene nas je učitelj posedel okrog visoke lončene peči. Pogovarjal se je z nami, povedal kakšno zanimivo zgodbo in na njegovem obrazu ni bilo sledu o običajni strogosti. Dobili smo malico, nato pa nas je poslal domov.

Čisto nekaj posebnega so bili šolski zaključni izleti. Učitelj je vedno znal presenetiti. Veliko je bilo veselja, priprav, in prav toliko nemirnega spanja. Mame so navadno spekle buhteljne in v steklenice nalile čaj. Nekateri so imeli s seboj tudi kruh, špeh in mošt. Spraznili smo šolske torbe, vanje pripravili malico in kakšno malenkost denarja. Ogled živalskega vrta v Zagrebu je bilo nepozabno doživetje. Končala sem v četrti razred. Zgodaj zjutraj smo se odpravili v Sopot na avtobus. Z avtobusom smo se peljali v Ljubljano in od tam z vlakom v Zagreb. Prvič z vlakom in še tako daleč. Tam pa smo občudovali brezmejno mesto in velik živalski vrt s čudovitimi živalmi, pticami in plazilci vseh vrst. Vodil nas je učitelj g. Berčič, pomagala pa mu je tudi žena. Šli smo otroci od prvega do četrtega razreda in v spomin na ta dan smo se tudi slikali.

Smeli smo kupiti tudi sladoled in večina ga je poskusila prvič. Janez je imel vso premočeno torbo in g. Matilda ga je vprašala, če se mu je kaj polilo. Pogledala sta v torbo in našla prazen lonček sladoleda, vsebina se je seveda stopila in odtekla po torbi. Ves nesrečen je povedal, da je obljubil sestri, da ga ji bo prinesel, ker tudi ona ni vedela, kakšen je.

Če smo imeli, smo radi delili. Tudi učitelju ne bi bilo potrebno tako daleč in ne z majhnimi skrbmi peljati nas, živahne in nagajive otroke. Vzel si je čas, pogum, in odprl srce.

Tako je bilo pred 35 leti. Bilo nam je lepo!

Na izletu v Zagrebu z g. Albinom Berčičem.

Rezka Kogovšek

PISMO IZ RIMA

Dragi Vrhovci!

Po dolgem času se vam spet na kratko oglašam. Medtem sem končal svoj doktorat v Parizu in se dokončno ustalil v Centru Aletti v Rimu.

In kako se je zaključila petletna priprava doktorata? 28. junija 2002 sem v Parizu na Sorboni zagovarjal svojo doktorsko nalogo z naslovom *Duhovna izkušnja v teologiji Pavla A. Florenskega (1882-1937)*. Ker sem istočasno študiral na Teološki fakulteti Katoliškega inštituta v Parizu, na Pravoslavnem teološkem inštitutu Svetega Sergija ter na državni univerzi Sorbona (Paris IV), ki imajo medsebojne dogovore, so bili v komisiji prisotni profesorji vseh treh univerz, med katerimi naj še posebej omenim velikega pravoslavnega teologa Olivier-ja

Clément-a. Vsaka od omenjenih univerz mi je podelila svoj doktorat, in sicer iz katoliške teologije, iz pravoslavne teologije in iz zgodovine religij. Kaj je bila tema moje naloge? V prvem delu sem predstavil življenje in delo svojega avtorja, Pavla Florenskega, velikega ruskega misleca, ki je pri nas še zelo slabo poznan. Bo pa pri Mohorjevi Družbi kmalu izšla knjiga s prevodom nekaterih njegovih pomembnejših zapisov z mojim uvodom, tako da si boste kaj več o njem lahko prebrali tam. V drugem delu pa sem predstavil njegovo misel glede duhovne (religiozne) izkušnje kot temelju spoznanja Boga. Spoznavamo namreč bolj preko izkušnje, preko doživljanja in srečevanja, kakor pa preko misli, znanja in razumevanja. Seveda pa si stvar lahko tudi sami preberete – pred kratkim je namreč izšla moja prva knjiga, ki povzema večji del doktorske naloge: *A la recherche de la Vérité*

vivante. L'expérience religieuse de Pavel A. Florenskij (V iskanju žive Resnice. Religiozna izkušnja Pavla Florenskega). Knjiga je sicer v francoščini, a kaj je to za pridne Vrhovce...

Kaj pa sedaj? V tem letu sem se veliko ukvarjal s hišnimi deli, saj smo prenovili večji del naše hiše v Rimu. Obenem pa že pripravljam svoja prva predavanja. Aprila in maja bom predaval na Vzhodnem papeškem inštitutu (tema: *Duhovnosti krščanskega Vzhoda*), naslednje leto pa na Fakulteti za misiologijo na Papeški Univerzi Gregoriana. Temi seminarja in predavanja bosta: *Vizija medkulturnega dialoga nekaterih pravoslavnih avtorjev ter Religiozna izkušnja kot temelj nove evangelizacije*. Poleg tega pa seveda sodelujem še pri mnogih drugih dejavnostih našega Centra Aletti: duhovne vaje, srečanja in predavanja v raznih krajih po Evropi, ogledi in razlaga Papeževe kapele Odrešenikove Matere v Vatikanu (ki jo je z mozaikom poslikal p. Marko Rupnik), izdajanje knjig, sprejemanje gostov, itd... Nekateri stvari, predvsem nove mozaike, lahko vidite tudi na naši spletni strani: www.centroaletti.com.

Vsem prav lep pozdrav in če pridete kaj v Rim, se oglasite!

Milan Žust

HREPENENJE

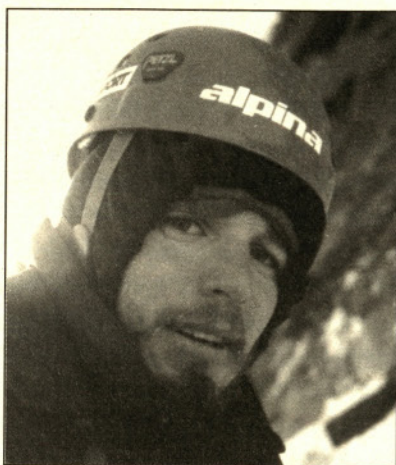
Kakor sanje postajam,
lahka kakor pero.
Z nepotešeno, skrito željo,
z roko bi segla daleč pod nebo.

Sem kot drobna zvezda,
ki je v množici nebes sama.

Večer je.
Tako lep in skrivnosten,
pomladni večer,
poln šepeta in nepotešenih hotenj.

Rezka Kogovšek

DOGODIVŠČINA V HIMALAJI

Ko sem pred dobrim letom na Vrhu z diapozitivi predstavljal svoje doterdanjanje alpinistične izkušnje, so me vprašali, kdaj bom šel pa še kaj v Himalajo. Takrat se je to zdelo zelo daleč. Potem sva z Maticem pozimi preplezala Špikovo steno in, ko sem se pomladi prijavil na razpis PZS, sem bil sprejet na odpravo namenjeno v pogorje Janak na SZ Nepala. Večino ostalih članov sem že poznal, s štirimi od osmih pa sem tudi že plezal. Obetala se je nepozabna dogodivščina s starimi in novimi prijatelji.

Poletje 2002 je bilo eno najbolj natrpanih: prvič sem bil poleti v službi, dosti časa je šlo za študij, še mnogo mnogo več pa za zbiranje sponzorjev. Ob vsem tem je bilo potrebno pa še

trenirati in ko smo se 19.9. na Brniku poslovili od družin, deklet in žena, smo upali, da je vseh težav konec. Pa se je šele začelo.

Odprava Janak 2002 se je od večine ostalih razlikovala na več načinov :

1. V Nepalu se je aktivnost maoističnih upornikov, ki se borijo za ukinitve monarhije in socialno pravičnost, močno povečala. Vse več je bilo oboroženih spopadov z zvezno vojsko. Kraji med prestolnico in gorami so bili pod njihovim nadzorom.

2. Poleti je bil v Nepalu močan monsun, ki je povzročal velike poplave in zahteval tudi nekaj žrtev.

3. Na odpravi, ki se je v istih gorah (pogorje Janak) mudila pred dvema letoma, je tragično umrl odlični slovenski alpinist Andrej Markovič. Star je bil šele 24 let. Njegova smrt je bila velik opomin, da obstaja meja preko katere se ne sme, sicer je vse skupaj popolnoma nesmiselno. Nihče med nami se ni želel po nepotrebem izpostavljati in herojski časi, ko se je umiralo za domovino so bili že davno mimo. Predvsem je potrebno priti nazaj.

4. Z nami je šla zdravnica, ki še nikoli ni bila na odpravi. Sicer je hodila v gore in dosti tekla, z alpinizmom pa se ni ukvarjala. Druge nismo dobili. Na enem od sestankov pred odpravo smo jo prvič spoznali in ko smo odha-

jali, je eden starejših alpinistov, ki nas je slučajno srečal dejal, da ženska na odpravi ne pomeni nič dobrega. Takrat ga še nisem razumel.

Zapleti so se začeli že v Kathmanduju. Vse takse za vlado so se dvignile, zaradi spopadov z maoisti, pa so se dvignile cene helikopterskih prevozov, če se je te sploh dalo dobiti. V nekaj dnevih je bilo pripravljenih mnogo različnih načrtov, kako spraviti vso posadko in vso opremo do baznega tabora. Na koncu je obveljal ta, da se vsa oprema in osem ljudi, kot jih spremlja helikopter, spravi do baze po zraku, ostali (predvsem tisti, ki smo v deželi prvič) pa gremo po tleh. Pridružila se nam je tudi zdravnica, ki je hotela doživeti Nepal. Če bi šlo, naj bi se nekaj dni hoje pred bazo srečali...

Štiri dni smo se vozili preko prelazov, ravnin, mimo vojaških kontrolnih točk, vijugali med kravami in poskušali ugotoviti njihove prometne predpise. Vmes smo zamenjali avtobus, dvakrat polomili vzmetenje ter premagali ceste, ki se jih pri nas razen s traktorjem niti ne pogleda.

Na koncu vseh cest v mestu Taplejung smo izvedeli, da je oprema in drugi del ekipe že v bazi. Mi smo imeli do tja še 9 nosaških etap. Da bi bili hitrejši smo najeli nekaj nosačev in delali po dve etapi na dan. Že prvi večer smo v vasi Chirwa srečali maoiste, na katere so nas opozarjali že prej. Po večerji so k nam pristopili trije možje. Eden je imel pištolo. Preverjali so od kod prihajamo, kakšne namene imamo ali smo kapitalisti, predvsem pa so od nas želeli opremo in denar. Po dolgih pogajanjih smo jim razložili, da denarja in opreme nimamo, ker je vse v bazi. Dovolili so nam, da gremo naprej in plačamo, ko se bomo vračali iz baze. Takrat bo cena višja. Namesto 70.000 SIT na vsakega jim bomo plačali toliko kot nepalski vladi, ker tukaj so oni vlada. Nikomur ni prišlo na misel, da bi se še enkrat vračali čez iste kraje. Nekaj dni kasneje smo se izmučeni, bolni in jezni prikazali v bazi. Vodja odprave je takoj obvestil PZS, dogovorili pa smo se, da se družinam in javnosti o maoistih ničesar ne sporoča, da ne bi prišlo do preplaha in nepotrebnih skrbi. Izkazalo se je, da na PZS

niso glede naših težav s povratkom ukrenili nič.

Komaj smo začeli z aklimatizacijskimi vzponi, so se pojavile težave. V bazi je zdravnica zbolela kazalo je zelo slabo. Dajali smo ji posebno hrano, kisik, infuzije. Napor, višina, bolezen, strah... vse skupaj je pripeljalo do tega, da je hotela domov. Stanje se ji je sicer kmalu izboljšalo, a po nekaj dneh smo ostali brez zdravnice, večina članov pa je imela velike težave z zdravjem. Na višini 5000 metrov je vse napor, okreva se počasi, mi pa smo morali skozi množice virusov in bakterij, na katere nismo odporni. Driska, kašelj, bruhanje... povsod je nekaj teklo, zbadalo, tiščalo...

Mene je pobralo na drugi aklimatizaciji. Že ob odhodu iz baze sem čutil, da nisem pri močeh. Bil sem neizkušen in sem šel dalje. Prespali smo na okrog 5800 m. Zjutraj sem se komaj še privlekel v bazo. Odrekel sem se prvemu 6-tisočaku, prijatelja sta mi nesla opremo in me vzpodbujala. Kadarkoli sem sedel sem takoj sladko zaspal. Ko so v bazi izvedeli za moje stanje, so se še bolj prestrašili, ker je zdravnica sporočala, da je zbolela za tifusom. Sedaj sem tudi jaz pristal na kisiku. Kmalu sem prišel k sebi.

Zaradi nepotrjenih (in neovrženih) novic o tifusu smo za nekaj časa odpovedali vse vzpone, ki niso v bližini baze. Počasi so se naše možnosti, da

osvojimo katerega od načrtovanih vrhov manjšale, zdravnica pa je še naprej sporočala, da ima tifus. Dokazov pa ni mogla posredovati.

Počasi se je zdravstveno stanje izboljšalo, bili smo aklimatizirani, neuspešno smo poskusili v hribih nad bazo, časa pa je začelo zmanjkovati. Potrebno se je bilo odločiti. Odpovedali smo se 7400 m visokemu Kiratchuliju in se usmerili na sosednjo, nižjo (6700m), a še neosvojeno Južno Pathibaro. V slabem tednu, ki nam je ostal je predstavljala realen cilj. Nekakšnega vračca v roki.

Počakali smo na vreme. Ko je močan veter ponehal, se nas je sedem mladih alpinistov podalo po ledeniku navzgor. Postavili smo prvi tabor, naslednji dan na višini okrog 5900 m še enega. Pred nami je bil le še zadnji naskok. Ali uspemo, ali pa se vrnemo domov praznih rok. Popravnega roka ni bilo. 21.10.2003 smo prvi vstali že okrog 2^h. Ob štirih smo se podali navzgor. Strmina se je večala in ko je bilo že svetlo smo se navezali. Do vrha stene je bilo ogromno raztežajev ledu, snega, pršiča... Komaj sem dihal. Vsakih nekaj gibov sem tiščal glavo v sneg in sopel. Varovanje je bilo velik napor. Nobenega počitka. Močno sonce je omililo mraz in veter. Na vrhu stene je čakal še naporen greben do vrha. Tam ni bilo nobenega veselja in radosti. Samo dol. Ura je bila že štiri, pod nami

pa 1000 metrov spusta po nedotaknjenem ledeniku. Večina je bila že daleč spredaj in z Vasjo sva jih dohitela šele potem, ko so se krepko zmotili in naredili še nekaj dodatnih vzponov. Ko smo bili spet vsi skupaj, je bilo vse lažje. Počasi smo se privlekli mimo ledeniških razpok, strmin, grušča in obsežnih izravnjav do šotorov. Bil je že naslednji dan.

Zmaga! Sedaj pa samo še domov! V dveh dneh smo bili vsi spet v bazi. Ostali so medtem naredili nekaj neuspešnih poskusov pa tudi en res dober vzpon.

Začele pa so se nove težave. Helikopter, ki naj bi nas varno pripeljal domov, je vlada prizemljila. Poskusili smo vse možnosti, obvestili nepalsko vlado, PZS, zunanje ministrstvo, medije. Pa nič. Kmalu smo zapustili bazo in se v nekaj dneh spustili do vasi Ghunsa (3400 m) nižje nismo želeli. Dnevi so minevali. Vsaka možnost, ki se je pokazala, je v nekaj urah splavala po vodi. Rešilna bilka se je pokazala, ko je eden od Danskih trekerjev preživel kap in je po njega prišel majhen rešilni helikopter. Ker smo mi tudi skrbeli za njega (imeli smo namreč kisik), sta s helikopterjem odletela vodja odprave in pridruženi član.

Naslednji dan je večji helikopter priletel še po ostale. Če se človek res zavzame, se da urediti tudi nemogoče. Medtem je slovensko zunanje ministrstvo neuspešno poskušalo priti v stik z nami. Pa jim ni uspelo. Uspelo pa je npr. moji mami...

Še isti večer smo v Kathmanduju jedli golaž in sveže žemljice. Sedaj je bilo res konec. Šli smo domov, kjer so nas nekateri že dolgo zaskrbljeno čakali, drugi pa so naredili vse, da bi nam povzročili še dodatne težave.

Hvala vsem, ki so mi pomagali in držali pesti.

Tomaž Tišler

KOŠARKARSKI TURNIR VRH 2002

Športna sekcija pri ŠKD Vrh je 2. junija 2002 organizirala tradicionalni turnir v košarki, ki je bil štirinajstič zapored. Povabljenih je bilo 6 ekip, ki so tekmovali v dveh skupinah po tri. Prvo uvrščeni ekipi iz obeh skupin igrata finalno tekmo, drugo uvrščeni pa za tretje mesto.

Tekmovalcem smo za štartnino 8000 sit ponudili majico, malico in osvežilno pijačo, po končanem turnirju pa še jedi iz žara. Prvo uvrščene ekipe so dobile pokale in medalje.

Igra je trajala štirikrat po osem minut po pravilih KZS.

Sodniki: Grošelj, Govekar, Pivk, Jenko.

SKUPINA A

1. Vrh
2. Logatec – veterani
3. Gorenja vas 2

SKUPINA B

1. Gepard
2. Gorenja vas 1
3. Notranjski odred

Kot lani so tudi letos ni pojavila ekipa. Ta naj bi bila ekipa Notranjski odred

Rezultati:

V skupini A so se odigrale tri tekme v kateri je zmagala ekipa Gorenja vas in se uvrstila v finale.

Vrh : Gorenja vas 2 47 : 60

Logatec – vet. : Gorenja vas 2

40 : 58

Vrh : Logatec – vet. 69 : 36

V skupini B pa je bila samo ena tekma zaradi odsotnosti Notranjskega odreda.

Gepard : Gorenja vas 1 52 : 48

Tekma za tretje mesto :

Vrh : Gorenja vas 1 53 : 71

Finale:

Gorenja vas 2 : Gepard 55 : 54

Košarkarski turnir že 14. zapored.

NOVOLETNI TURNIR V ŠAHU 2002

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	Št. točk	Mesto
1	Oblak Andraž	■	1	0	0	0	0				1	5.
2	Gantar Erik	0	■	0	0	0	0				0	6.
3	Eniko Simon	1	1	■	0	0	0				2	4.
4	Čelik Franko	1	1	1	■	0	0				3	3.
5	Kogovšek Janez	1	1	1	1	■	0				4	2.
6	Novak Iztok	1	1	1	1	1	■				5	1.
7								■				
8									■			
9										■		

LIGA V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

Tudi v letu 2001/2002 je potekala liga v streljanju z zračno puško.

Liga se je pričela avgusta 2001 in končala februarja 2002. Za uvrstitev je moral posameznik opraviti vsaj štiri od sedmih streljanj v ligi. Zmagovalec lige je bil tekmovalac, ki je imel na koncu najvišje povprečje.

Lige se je udeležilo 13 tekmovalcev na koncu pa je imelo zadostno število streljanj deset tekmovalcev.

Zmagovalec lige pa je tretjič zapored postal Žust Janez.

	NAJBOLJŠI ŠTIRJE REZULTATI				POVPREČJE
1. ŽUST JANEZ	175	175	170	170	172,5
2. ČELIK FRANKO	172	170	167	162	167,8
3. ŽUST MARJAN	173	168	156	154	162,8
4. KOGOVŠEK JANEZ	154	153	142	124	143,3
5. JEREB FRANCI	152	138	130	118	134,5
6. OBLAK MIHA	148	138	129	123	134,5
7. ENIKO SIMON	142	135	128	112	129,3
8. JELOVČAN BLAŽ	120	112	104	103	109,8
9. ENIKO BOJAN	117	103	96	82	99,5
10. KOGOVŠEK PRIMOŽ	97	96	76	59	82

VELIKONOČNI TURNIR V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

Tradicionalni turnir ob prazniku Velike noči je letos potekal 31. marca 2002 v spodnjem hodniku POŠ Vrh Sv. Treh Kraljev.

Streljalo se je po standardnih pravilih na 10 m z dvajsetimi strelji.

Maksimalno število točk je bilo dvesto. Tekmovalo je 17 tekmovalcev v dveh kategorijah – člani, članice. Zmagovalec pa ostaja isti kot lani Žust Janez, ki je bil letos razred zase. Med članicami je lanskoletno zmago ubranila Eniko Anita.

REZULTAT:

Članice:

1. Eniko Anita
2. Oblak Barbara
3. Trček Špela
4. Kogovšek Vesna

Člani:

1. Žust Janez	175
2. Čelik Franko	149
3. Kogovšek Janez	145
4. Žust Marjan	143
5. Krvina Rafko	141
6. Eniko Simon	139
7. Jereb Franci	138
8. Bradeško Janez	136
9. Petrovčič Jože	124
10. Šubic Mario	98
11. Alič Tomaž	82
12. Kogovšek Primož	72
13. Jelovčan Blaž	63

Kolesarska akcija članov ŠKD VRH (proti Škrbinetu).

NAMIZNOTENIŠKI TURNIR VRH 2002

Športna sekcija ŠKD VRH je organizirala turnir v namiznem tenisu v soboto, 30. novembra 2002 s pričetkom ob 15⁰⁰ uri v telovadnici POŠ VRH.

Tekmovalo je 8 tekmovalcev.

Igralce je žreb razdelil v dve skupini po štiri. Igralo se je po sistemu vsak z vsakim, in zasedli naslednja mesta v skupini.

Vrstni red:

1. Miha Oblak
2. Gašper Jesenko
3. Boštjan Mivšek
4. Andraž Oblak

Vrstni red:

1. Franko Čelik
2. Janko Arhar
3. Srečko Krvina
4. Dejan Jesenko

V prvi polfinale sta se uvrstila prvouvrščeni iz skupine A in drugouvrščeni iz skupine B.

V drugi polfinale pa prvouvrščeni iz skupine B in drugouvrščeni iz skupine A.

Zmagovalca teh dveh tekem sta igrala za prvo mesto, poraženca pa za tretje.

POLFINALE

Čelik F. : Jesenko G 21 : 14, 21 : 5 2 : 0

Arhar J. : Oblak M. 21 : 7, 21 : 9 2 : 0

Ker sta sodelovala dva osnovnošolca sta se pomirila tudi med seboj.

Oblak A. : Jesenko D. 7 : 21, 6 : 21 0 : 2

Za 3. mesto:

Oblak M. : Jesenko G 10 : 21, 10 : 21 0 : 2

Za 1. mesto :

Arhar J. . Čelik F. 13 : 21, 16 : 21 0 : 2

KONČNI VRSTNI RED:

1. Čelik F.	5.– 6. Mivšek B., Krvina S.
2. Arhar J.	7. Jesenko D.
3. Jesenko G.	8. Oblak A.
4. Oblak M.	

NOGOMET 2002

Tudi letos je potekala na Anžonovem travniku tradicionalna nogometna tekma med poročenimi in neporočenimi, ki je bila že trinajsta po vrsti. Tekma je bila 29. 9. 2002 s pričetkom ob 14⁰⁰. Za razliko od lani pa je vse nogometaše in gledalce grelo prijetno jesensko sonce.

Posebna zahvala gre Francu Trevnu za igranje na njegovem travniku.

Poročeni:

Jesenko Peter
Jesenko Valentin
Kogovšek Janez
Gantar Rado
Eniko Simon
Oblak Vinko

Rezultat je bil 5 : 2 za poročene.

Neporočeni

Čelik Franko
Jelovčan Blaž
Krvina Srečko
Hribernik Sašo
Šubic Mario
Kogovšek Miha
Novak Iztok

Strelci za poročene:

Simon Eniko 3 gole
Tine Jesenko 2 gola

Strelci za neporočene:

Iztok Novak 2 gola

Rezultati tekem iz prejšnjih let

1992 – 2 : 1 za poročene (prekinjeno zaradi dežja)
1994 – 3 : 3
1995 – 5 : 2 za neporočene
1996 – 4 : 0 za poročene
1997 – 2 : 2 (po podaljških 2 : 2. po sedemmetrovkah 5 : 4 za poročene)
1998 – 3 : 1 za poročene
1999 – 4 : 1 za poročene
2000 – 3 : 1 za poročene
2001 – 1 : 1

Anžonov travnik – Vrhovsko nogometno igrišče

VELESLALOM NA "ORLOVEM GREBENU"

Po dveh sušnih zimah nas je letos zelo obdarila s snegom. Zato je športna sekcija ŠKD Vrh organizirala veleslalom pri Orlu na Vrhu Sv. Treh Kraljev.

Tekmovalo je 76 smučarjev, ki so se razdelili v 10 kategorij. Tekmovali so

na treh različnih dolžinah proge, ki jo je postavil Jesenko Tine.

Vsi tekmovalci so tekmovali po dvakrat. Predšolskim in otrokom do četrtega razreda se je štel najboljši rezultat, ostalim pa skupni čas.

Časomerilca sta bila Krvina Jože in

Jereb Martin.

Tekmovanja v lepem in mrzlem vremenu je zmotila le poškodba Kogovška Marjana. Upamo lahko le da bo drugo leto spet dovolj snega da bi lahko pripravili tako lepo tekmo.

REZULTATI VELESLALOM 2003

KATEGORIJA

OTROCI

1. Rekar Žan
2. Treven Tina
3. Žust Tomaž

1. – 4. RAZRED DEKLICE

1. Kunc Nataša
2. Žust Mojca
3. Treven Tjaša

1. – 4. RAZRED DEČKI

1. Nagode Žan
2. Mivšek Janez
3. Mlinar Matej

5. – 8. RAZRED DEKLICE

1. Gantar Mojca
2. Jesenko Petra
3. Gantar Irena

Stopničke deklic od 1. – 4. razreda.

5. – 8. RAZRED DEČKI

1. Jesenko Rok
2. Kunc Blaž
3. Jesenko Dejan

15 – 30 let ŽENSKE

1. Gantar Anja
2. Treven Klara
3. Hribernik Tanja

15 – 25 let MOŠKI

1. Alič Tomaž
2. Alič Matjaž
3. Jelovčan Peter

25 – 40 let MOŠKI

1. Mlakar Janez
2. Jesenko Peter
3. Mivšek Marjan

VETERANKE

1. Jesenko Ivanka
2. Kunc Milena
3. Mivšek Tončka

VETERANI

1. Treven Vinko
2. Gantar Rado
3. Eniko Marjan

Razglasitev rezultatov elitne skupine (moški 25 – 40 let).

ŠPORTNO ZABAVNO POPOLDNE 2002

Vsakoletna prireditev, že 14-ta po vrsti je bila v nedeljo 25. avgusta 2002 na igrišču pred POŠ Vrh. Kot novost je potekalo tekmovanje v vlečenju kljuke. Tekmovalo je 32 tekmovalcev. Zmagovalec je bil Ivan Jesenko. Prav tako pa je potekalo ugibanje višine pršuta, pri kateri je bilo sprejeto 135 stav. Pravilno sta uganila Jože Petrovčič in Miha Mlinar.

Igre na zadnjem športnem popoldnevu

1. IGRA: Kelnarjenje s stoli

V igri sodelujejo vsi tekmovalci.

Na poziv sodnika prvi vzame stol in začne pobirati kelihe z vodo s klopi in mize, ter jih odnese na zadnjo mizo, kjer jih zloži. Ko se prvi usede na stol za mizo, lahko štarta drugi. Igre je konec, ko vsi tekmovalci sedijo na stolah za mizo na drugi strani.

KAZEN: če kozarec pade na tla, se ga mora pobrati; za pol polite vode v kozarcu je 10 sekund pribitka, ob praznem kozarcu pa 20 sekund pribitka.

Otroci bodo namesto stolov uporabljali pladenj. Na poziv sodnika bo prvi prijel pladenj in začel pobirati kozarce ter jih zložil na zadnji mizi, nato pa se s pladnjem vrne nazaj in poda pladenj drugemu. Igra je končana, ko vsi štirje sedijo na stolah. Kazen je ista kot zgoraj.

2. IGRA: Prenašanje jajca

V igri sodelujejo vsi tekmovalci.

Dva tekmovalca stojita na eni strani, druga dva pa na drugi strani igrišča. Igra se začne, ko prvi vzame jajce in ga nese na žlici z dvema prstoma čez ovire na drugo stran, kjer ga drugemu strese na lopar. Ta

ga odnese nazaj čez ovire, medtem ko prvi tekmovalec ob strani odnese žlico tretjemu tekmovalcu. Slednji vzame ob prihodu drugega jajce z loparja na žlico in gre čez ovire. Drugi tekmovalec pa medtem že vrne ob strani lopar četrtemu, ki čaka tretjega. Ob prihodu tretjega ta strese jajce četrtemu na lopar in igre je konec, ko še četrti prenese jajce čez ovire do cilja.

Igro bodo igrali tudi otroci.

KAZEN: če jajce pade z žlice oz. loparja, je dodatek 20 sekund.

3. IGRA: Iskanje prstanov

V igri sodelujejo vsi tekmovalci.

Dva tekmovalca stojita vsak na eni strani igrišča z zavezanimi očmi. Druga dva pa ju z besednimi ukazi vodita v krog na sredini igrišča. Tam se morata slepca prijeti in iti do mize. V posodi iščeta prstane.

Igre je konec, ko dobita vse prstane ali poteče čas 2 minut.

Razmetavanje materiala v posodi je prepovedano.

4. IGRA: Indijanček

V igri sodelujeta dva tekmovalca – moški in ženska.

Na poziv sodnika začneta jesti indijančka iz krožnika z rokami na hrbtu. Ko pojedata, morata popiti še kozarec vode.

Igre je konec, ko postavita kozarec na mizo.

Igro bodo igrali tudi otroci.

KAZEN: če tekmovalec polije vodo, je pribitek 20 sekund.

5. IGRA: Hokej

V igri sodelujejo vsi tekmovalci.

Igra je štafetna. Dva tekmovalca stojita na eni, druga dva pa na drugi strani igrišča.

Igra se začne, ko prvi da žogico na tla in jo začne voditi mimo ovir do gola na drugo stran, kjer palico poda drugemu, ki bodi žogico v obratni smeri.

Igra je končana, ko pride zadnji tekmovalec v cilj.

Igro bodo igrali tudi otroci.

KAZEN: če tekmovalec podre oviro ali zgreši gol, mora nazaj do mesta, kjer je storil napako.

6. IGRA: Vlečenje vrvi

V igri sodelujejo vsi tekmovalci.

igra poteka po ustaljenem scenariju vsak z vsakim.

KONČNI VRSTNI RED

ODRASLI

1. Hleviše – Petrovčič Janez, Petrovčič Mira, Novak Iztok, Novak Cilka	29 točk
2. Jezero – Oblak Franci, Treven Irena, Zevnik Bojan, Oblak Jožica	23 točk
3. Žirovski vrh – Kogovšek Gregor, Marjan, Sonja, Gantar Anja	21 točk
4. Lavrovec – Jelovčan Blaž, Jelovčan Marta, Eniko Sandi, Žakelj Jasmina	18 točk
5. Hlevni vrh – Šubic Marjan, Mivšek Vesna, Mlinar Miha, Mivšek Marica	15 točk
6. Vrh – Smrtnik Slavko, Smrtnik Jerneja, Kunc Miha, Kunc Milena	14 točk

OTROCI

1. Hleviše – Petrovčič Anita, Leskovec Mojca, Leskovec Matjaž, Rekar Žan	22 točk
2. Jezero – Oblak Anita, Oblak Špela, Oblak Gašper, Treven Anja	21 točk
3. Lavrovec – Oblak Andraž, Žakelj Jaka, Treven Cene, Eniko Andreja	18 točk
4. ŠKD VRH – Kunc Nataša, Jesenko Sara, Jesenko Bogdan, Jesenko Boris	7 točk
5. Hlevni vrh – Mivšek Janez, Mivšek Nejc, Mlinar Matej, Mlinar Anja	6 točk

Najboljšemu moštvu preide za eno leto v last prehodni pokal, ki pa se lahko spremeni v trajnega po treh zaporednih zmagah.

6. TURNIR V BALINANJU ZA POKAL VRH 2002

Organiziran je bil v nedeljo, 1. septembra 2002. Udeležilo se ga je 5 ekip. Tudi letos so sodelovanje odpovedali balinarji iz Logatca, pa tudi balinarji iz Rovt niso imeli časa, ker je ravno takrat potekalo tekmovanje v malem nogometu za svetovni Guinesov rekord.

Kot lani smo eno tekmo predtekmo- vanja odigrali v Žireh. Sodelovale pa so ekipe Vrsnika, Planine, Žirov in dve ekipi iz Vrha, moška in ženska.

Sistem tekmovanja:

Pet ekip je bilo razdeljenih v dve sku- pini. V posamezni skupini se je igralo vsak z vsakim. Igralo se je eno uro, v primeru neodločenega rezultata pa dodaten obrat. Zaradi slabe napovedi vremena sta se odigrali tekmi za tretje in prvo mesto brez polfinala. Za tretje

mesto sta odigrala drugo uvrščena iz skupine A in B. Za prvo mesto pa prvo uvrščena iz skupine A in B.

Skupina A

Planina
Vrh – člani
Vrsnik

VRH – člani

Krvina Rafael
Kogovšek Janez
Kogovšek Roman
Čelik Franko

Skupina B

Žiri
Vrh – članice

VRH – članice

Oblak Barbara
Eniko Anita
Kogovšek Vesna

Rezultati – skupina A (pr' Balinčku)
Vrh – člani : Planina 9 : 8
Vrsnik : Planina 5 : 13
Vrh – člani : Vrsnik 10 : 11

1. Planina
2. Vrh – člani
3. Vrsnik

Rezultati – skupina B (v Žireh)

Žiri : Vrh – članice 13 : 7

1. Žiri
2. Vrh – članice

Za 3. mesto

Vrh – člani : Vrh – članice 13 : 7

Za 1. mesto

Planina : Žiri 13 : 11

4. TURNIR V BALINANJU PAROV

Turnir se je pričel v petek 13. sep- tembra 2002 ob 18⁰⁰ na igrišču pr' Balinčku. Prijavilo se je 9 parov

Sistem tekmovanja:

Letošnji sistem tekmovanja je bil sledeči:

Žreb je 9 parov razdelil v tri skupine po tri. Igralo se je vsak z vsakim na osem obratov, v primeru neodločenega rezultata pa še dodaten obrat. Najboljša dva para v skupini sta se uvrstila v dve novi skupini, kjer so ponovno igrali vsak z vsakim.

Prvo uvrščena v skupini sta igrala za prvo mesto, drugo uvrščena pa za tretje mesto.

Skupina A

Treven M., Kogovšek P.
Oblak M., Eniko Sa.
Alič M., Jesenko D.

Skupina B

Oblak B., Čelik F.
Kogovšek R., Kogovšek A.
Eniko M., Eniko M.

Skupina C

Vičič N., Krvina R.
Kogovšek J., Krvina S.
Eniko S., Eniko A.

Za 3. mesto

Oblak M., Eniko Sa. (8) 9
Kogovšek R., Kogovšek A. (8) 9

Za 1. mesto

Oblak B., Čelik F. 12
Alič M., Jesenko D. 1

Vrstni red :

1. Oblak B., Čelik F.
2. Alič M., Jesenko D.
3. Oblak M., Eniko Sa.
4. Kogovšek R., Kogovšek A.
5. – 6. Vičič N., Krvina R.
Kogovšek J., Krvina S.
7. – 9. Eniko S., Eniko A.
Eniko M., Eniko M.
Treven M. Kogovšek P.

Balinček uspešno deluje že od leta 1997.

VRHOVSKE KLANČINE 2002

Letos je bil tek Vrhovske klančine 2002 že četrtič in je potekal v sklopu športnega popoldneva. Tekmovalo je skupno 48 tekačev in tekačic. Šest kategorij je teklo na razdalji POŠ – koča – POŠ, moški pa na običajni poti POŠ – koča – Petrač – Staje – Stumerčan – POŠ, kjer je bil cilj. Letos je zmagal drugič zapored Krvina Srečko za sekundo boljšim časom kot lani 8:56. Drugi je bil Mario Šubic, tretji pa Uroš Oblak.

PREDŠOLSKI OTROCI

1. MLINAR Anja 2:34
2. JESENKO Sara 2:39
3. OBLAK Sašo 2:42
4. TREVEN Ana
5. REKAR Žan
6. ZEVNIK Lana

1. – 4. RAZRED

1. MLINAR Matej 2:06
2. TREVEN Anja 2:11
3. MIVŠEK Janez 2:13
4. JESENKO Bogdan
5. OBLAK Andraž

6. JESENKO Boris
7. LESKOVEC Matjaž
8. KUNC Nataša

5. – 8. RAZRED, DEKLICE

1. GANTAR Mojca 2:00
2. GANTAR Irena 2:02
3. OBLAK Anita 2:08

5. – 8. RAZRED, DEČKI

1. TREVEN Jaka 1:46
2. TREVEN Cene 1:48

ŽENSKE DO 30 LET

1. TREVEN Klara 2:00
2. MIVŠEK Vesna 2:06
3. KOGOVSŠEK Sonja 2:09
4. GANTAR Anja

ŽENSKE NAD 30 LET

1. TREVEN Irena 2:24
2. SMRTNIK Jerneja 2:36
3. MLINAR Cilka 2:39
4. JELOVČAN Marta

5. MIVŠEK Marica
6. KUNC Milena
7. NOVAK Cecilija

MOŠKI DO 35 LET

1. KRVINA Srečko 8:56
2. ŠUBIC Mario 9:22
3. OBLAK Uroš 9:48
4. TREVEN Dušan
5. KOGOVSŠEK Gregor
6. KLEMENČIČ Rok
7. JELOVČAN Tomaž
8. TREVEN Marko
9. JELOVČAN Blaž
10. KOGOVSŠEK Primož
11. NOVAK Iztok

MOŠKI NAD 35 LET

1. BAČNAR Igor 10:29
2. KOGOVSŠEK Janez 10:55
3. PETROVČIČ Jože 11:57
4. ALIČ Franci
5. JESENKO Ivan

MOŠKI NAD 45 LET

1. OBLAK Vinko 11:01
2. ENIKO Marjan 14:15
3. OBLAK Niko 14:16

OSTALE AKTIVNOSTI ŠPORTNE SEKCIJE ŠKD VRH 2002

1. Udeležba košarkarske ekipe Vrh na Trim ligi v Žireh kjer je osvojila 1. mesto.

2. Udeležba košarkarske ekipe Vrh na košarkarskem turnirju v Hotavljah za pokal Lipan kjer je zasedla 4. mesto.

3. Udeležba naših članov na tekih po Sloveniji, kjer je bil najbolj aktiven:

- Kogovšek Janez, ki je tekal na petnajstih tekih,
- Vičič Nande na osmih tekih,
- Šubic Mario na dveh tekih,

• po en tek pa so opravili Treven Marko, Kogovšek Primož, Eniko Simon in Krvina Srečko.

4. Udeleženci:

- Na kolesarskem maratonu Franja so bili Vičič Nande, Oblak Uroš in Oblak Vinko.
- Na kolesarski tekmi v Šentjoštu sta tekmovala Oblak Vinko in Oblak Uroš.
- Na kolesarski tekmi Rovte – Vrh sta tekmovala Oblak Vinko in Oblak Andraž.

5. Organizirana aerobika, ki poteka od novembra dalje ob torkih zvečer pod vodstvom Barbare Oblak. Udeležuje se 20 žensk.

6. Sodelovanje naših balinarjev na turnirjih drugih organizatorjev:

- 24. junij – Logatec
- 27. julij – Žiri (ženske)
- 10. avgust – Planina
- 18. avgust – Žiri
- 25. avgust – Žiri (gasilci)
- 15. september – Logatec

PLAN ŠPORTNE SEKCIJE ŠKD VRH ZA LETO 2003

1. Dan organiziranega smučanja ali veleslalomski tekma v primeru zadostitve količine snega (januar, februar)
2. Nadaljevanje lige v streljanju (januar, februar, marec)
3. Velikonočni turnir v streljanju z zračno puško 20. 4. 2003
4. Pohod v sredogorje (cilj določi UO) 18. 5. 2003
5. Odprti turnir v košarki na Vrhu 25. 5. 2003
6. Organizacija tečaja košarke za osnovnošolsko mladino v maju.
7. Udeležba košarkarske ekipe Vrh na trim ligi v Žireh.
8. Tedenska rekreacija v odbojki, košarki, balinanju, namiznem tenisu (od 2. maj do septembra ob petkih)
9. Organizacija odprtih in društvenih turnirjev v balinanju (junij – september) ekipe, dvojice.
10. Udeležba na olimpijskih in drugih tekih
11. Udeležba naše košarkarske ekipe na turnirjih drugih prirediteljev (Hotavlje, Črni Vrh)
12. Trening balinarske ekipe enkrat tedensko od junija dalje.
13. Udeležba naše balinarske ekipe na turnirjih drugih prirediteljev
14. Udeležba na kolesarskih maratonih in tekmah.
15. Organizacija športno zabavnega popoldneva za krajane 24. 8. 2003
16. Tek vrhovske klančine 24. 8. 2003
17. Balinarski turnir za pokal ŠKD VRH 31. 8. 2003
18. Tekma poročeni – neporočeni v nogometu 21. 9. 2003
19. Začetek jesensko – zimske lige v streljanju z zračno puško (september)
20. Aerobika za članice (začetek novembra)
21. Turnir v namiznem tenisu 29. 11. 2003
22. Božično – novoletni turnir v šahu 26. 12. 2003

*Predsednik športne sekcije:
Krvina Srečko*

SMUČARSKI TEČAJ

Zgodba današnjih in preteklih dni

V času dobrih zimskih razmer, z veliko snega, že vrsto let šola in ŠKD Vrh organizirata smučarski tečaj za otroke. Muhaste zime brez snega, pravimo jim zelene zime, v zadnjem obdobju so se zvrstile ena za drugo, pa ta prešerna aktivnost za otroke pade v vodo. Letošnja zima je bila zopet ena takih, ko smo lahko opazovali zasnežen Orlov greben in v februarškem popoldanskem času veselje in zagnanost otrok in njihovih smučarskih učiteljev. Se moramo pohvaliti, da imamo tudi med domačini učitelje smučanja. Enotedensko učenje zavojev, pravilne smučarske drže in vseh drugih smučarskih elementov ponavadi kronamo s krajevno veleslalomsko tekmo v vseh kategorijah. Od najmlajših do najstarejših. Krajevna zimska veselica brez primere.

Bilo pa je leta 1979, ali 1980, ne morem povsem zadeti letnice, ko smo se tudi takratni vrhovski šolarji in del »vrhovskih žirovcev«, ki so šolo obiskovali že v Žireh, znašli na smučarskem tečaju pod Stumrčanom. Bilo je med zimskimi počitnicami, takrat so bile počitnice dolge štirinajst dni. Drugih počitnic, kot jih poznajo zdajšnji šolarji (jesenske, novoletne, velikonočne, prvomajske,...) nismo poznali. Tako smo prvi teden namenili smučarski vzgoji, drugi teden pa doma obnavljali naučeno. Takrat smo se

otroci mnogo smučali. Tečaj sta vodila dva učitelja in vsak je imel svojo skupino. Tedanji vrhovski učitelj Jakob Kokalj je učil tiste, ki so že obvladali nekaj smučarskih veščin, nas začetnike pa je učila Žakljeva Mojca, Treven Mojca. Še sedaj se spominjam prvih elementov smučanja: vožnja s plugom, zavoj k bregu, zavoj od brega, prestopanje,... in seveda, vseh nerodnosti začetnikov. Bilo je prijetno, najbolj pa takrat, ko so starejši mladinci »zalanfali« vlečnico domače proizvodnje.

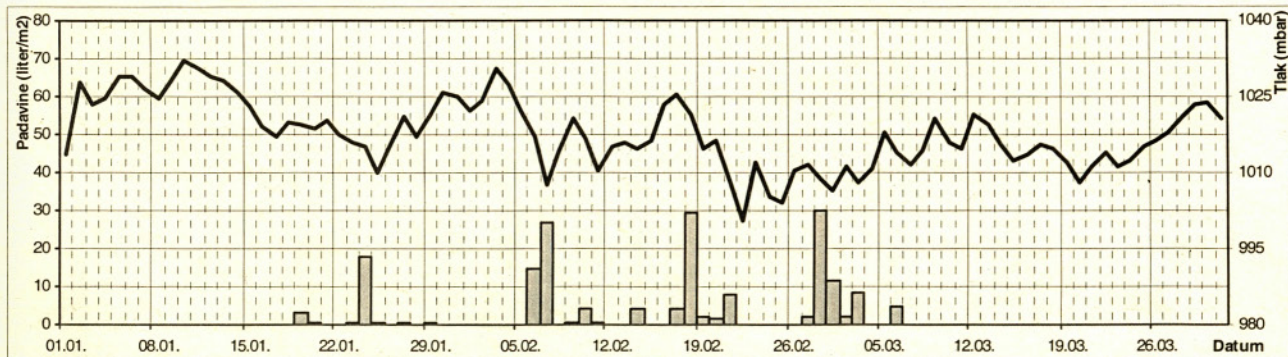
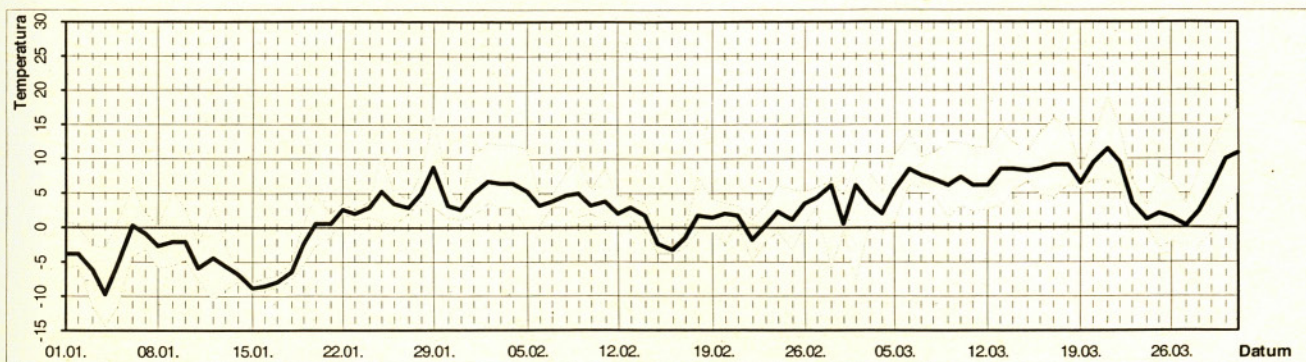
Na koncu tečaja, v soboto, je bila tekma,

in s tem se je končal smučarski tečaj. Za mnoge prvo tekmovanje med enakimi. Res je, da med nami ni zrasel kak Bojan Križaj, bistvo je bilo, da se otroci naučimo smučanja, slovenskega nacionalnega športa. In to je obema učiteljema uspelo. Fotografija je posneta prav s tega tečaja, po razglasitvi rezultatov tekmovanja in razdelitvi lepih nagrad, pred šolsko avlo. Le dvajset let nazaj je bil ta čas, pa je to fotografija, ki je za marsikaterega že lep spomin na tiste čase. Fotografija je dobila že pravo vrednost. Prepoznajte se in nasmejte!

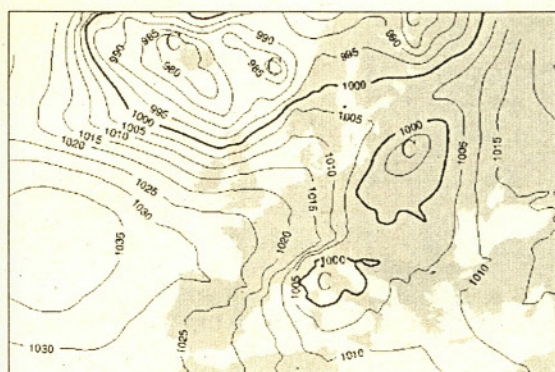
Fotografijo je v svojem arhivu izbrskala Milena Kunc.

Rafael Krvina

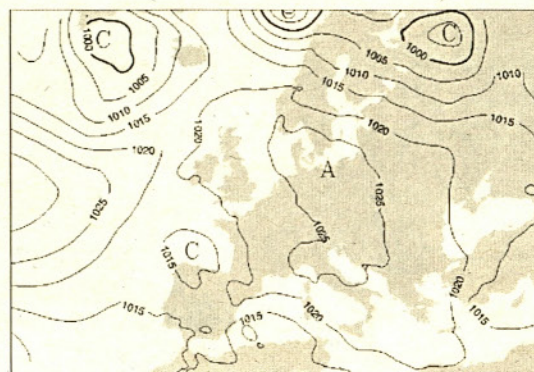

Vreme v letu 2002 – *Obdobje Januar – Marec*

	Januar	Februar	Marec	Januar - Marec
Padavine (litrov / m ²)	24	128	27	179
Število padavinskih dni	2	11	4	17
Povprečna temperatura (°C)	-1,7	2,8	6,2	2,4
Relativna vlaga (%)	69	74	55	66
Hitrost vetra (km / uro)	8,8	11,7	13,8	11,4

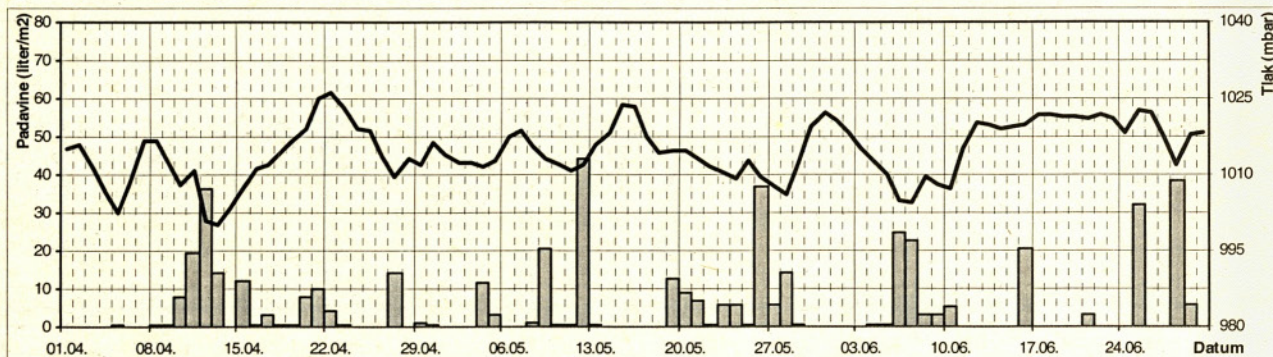
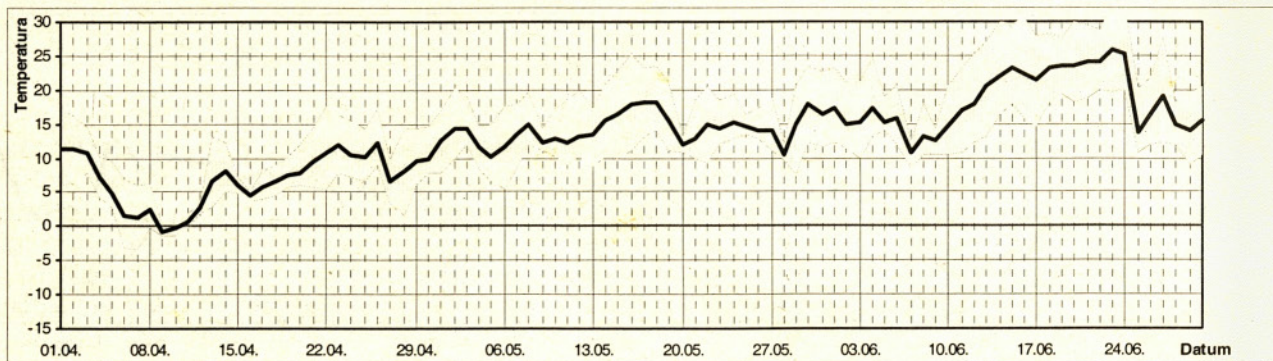

Nižinska karta 20. februarja 2002 (deževno)

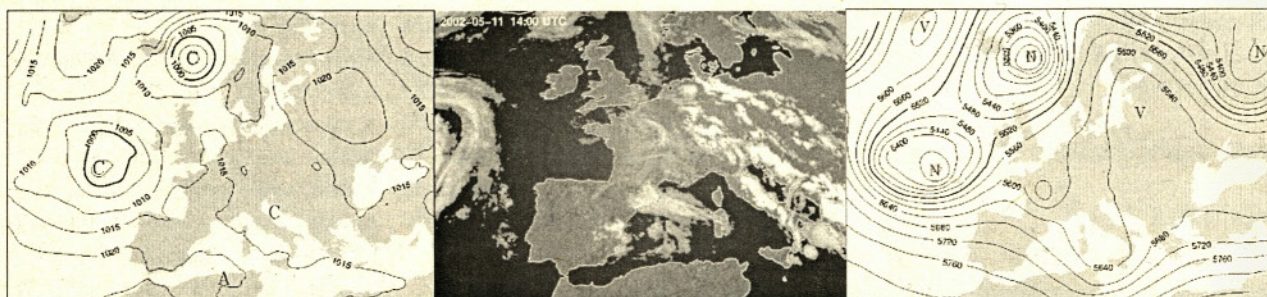

Nižinska karta 29. marca 2002 (suho in hladno)

Razvoj vremena : V prvi polovici januarja je bilo vreme zimsko, z nizkimi temperaturami, občasno burjo in z precej nizke oblačnosti. Padavin (novega snega) pa skoraj ni bilo. Po 19. januarju so se temperature dvignile na 0 °C in nastopila je odjuga, ki je največ dežja prinesla 24. januarja. Po tem poslabšanju se je vreme umirilo, temperatura pa ni več padla pod ledišče. Nadpovprečno toplo vreme se je nadaljevalo tudi v februarju. Do sredine tega meseca je bilo spremenljivo, občasno tudi dež, temperatura pa je vseskozi bila nad lediščem. Ohladitev je nastopila 15. februarja, ko je prehodno tudi snežilo in zapadlo do 10 cm snega. Vendar sneg ni dolgo obležal, saj je že 19. februarja zopet nastopila odjuga. Do konca meseca je nato ostalo spremenljivo z občasnim dežjem. Deževno vreme se je potegnilo tudi v začetek marca. Nato pa se je vreme ustalilo in nastopilo je daljše obdobje suhega vremena. Dnevne temperature so bile že krepko čez 10 °C in le suho vreme je naravi preprečevalo, da bi prehitro pokazala vse svoje pomladne čare. Konec meseca se je ohladilo in suh severni veter je še bolj osušil zemljo.

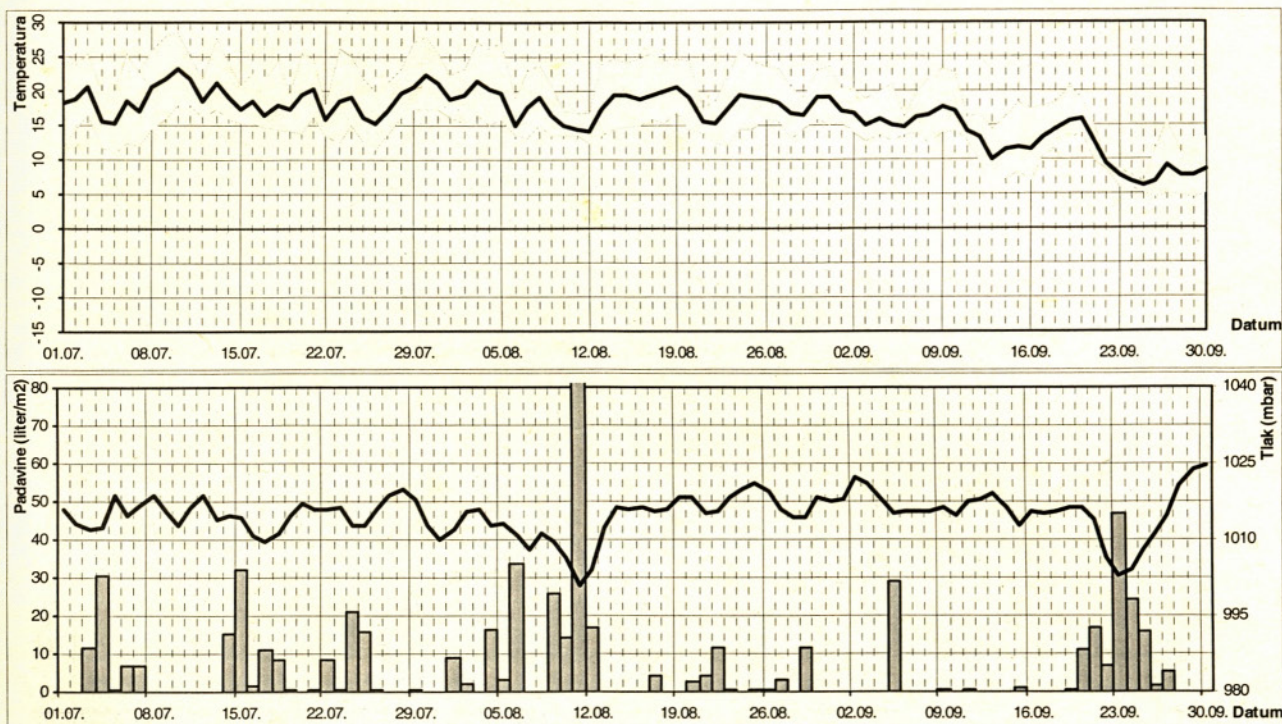
Vreme v letu 2002 – *Obdobje April – Junij*

	April	Maj	Junij	April-Junij
Padavine (litrov / m ²)	135	180	161	476
Število padavinskih dni	10	12	10	32
Povprečna temperatura (°C)	6,8	14,2	18,5	13,2
Relativna vlaga (%)	67	65	65	66
Hitrost vetra (km / uro)	12,0	9,5	10,0	10,5

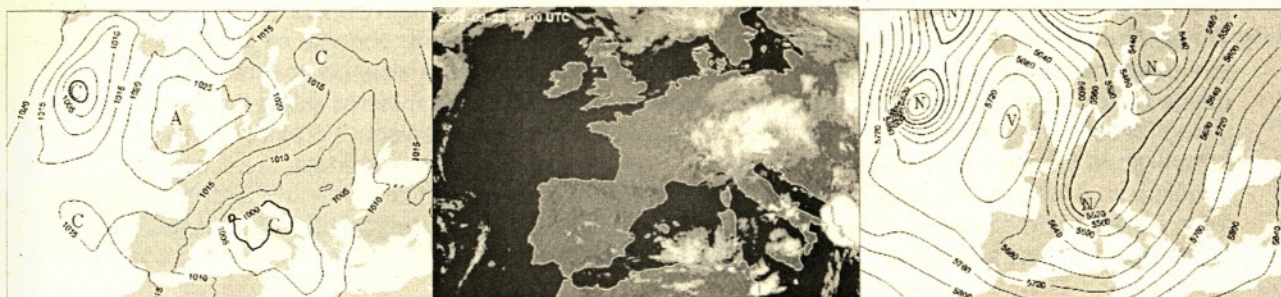

Nižinska karta, satelitska slika in višinska karta 12. maj 2002 – idealni pogoji za nastanek lokalnih neurij

Razvoj vremena : Suho vreme v marcu se je zavleklo v april. Vreme se je končno spremenilo 8. aprila, ko je po 32 dnevih suhega vremena ob ohladitvi pričelo snežiti. Sneg se je sicer prijel tal, vendar je že naslednji dan bilo toliko topleje, da je sneg prešel v dež. To je bila zadnja večja ohladitev. Sledilo je obdobje postopno toplejšega in občasno deževnega vremena. Narava je končno lahko zaživela. Temperatura se je konstantno dvigala (le 27. in 28. aprila je ponoči padla pod 5°C). Tudi sonca ni manjkalo, saj je deževalo z večdnevni presledki. 12. maja so se pojavljale krajevne padavine, ki so bile lokalno tudi močne. Tako se je na območju Vrha Sv. Treh Kraljev in dela Hleviš po 12. uri razvila nevihta z močnim nalivom in gosto sodro. V 15 minutah je padlo 35 litrov dežja na m². Sledil je teden lepega in toplega vremena. Prav pred glavno košnjo – siliranjem – 19. maja se je vreme zopet poslabšalo in deževno a toplo vreme se je zavleklo do 28. maja. Nato pa se je le toliko ustalilo, da se je dalo začeti kositi. Po 15. maju so se najvišje dnevne temperature že začele bližati 30 °C. Tudi v juniju se je nadaljevalo toplo, v drugi polovici že kar vroče vreme. Med 15. in 23. junijem je bila povprečna temperatura okrog 25 °C . Dišalo je po dolgem vročem poletju. Tudi padavine so bile v juniju dobro razporejene. Tako se je dalo relativno varno spravljati krmo s travnikov, ni pa bilo pretirano suho.

Vreme v letu 2002 – *Obdobje Julij – September*

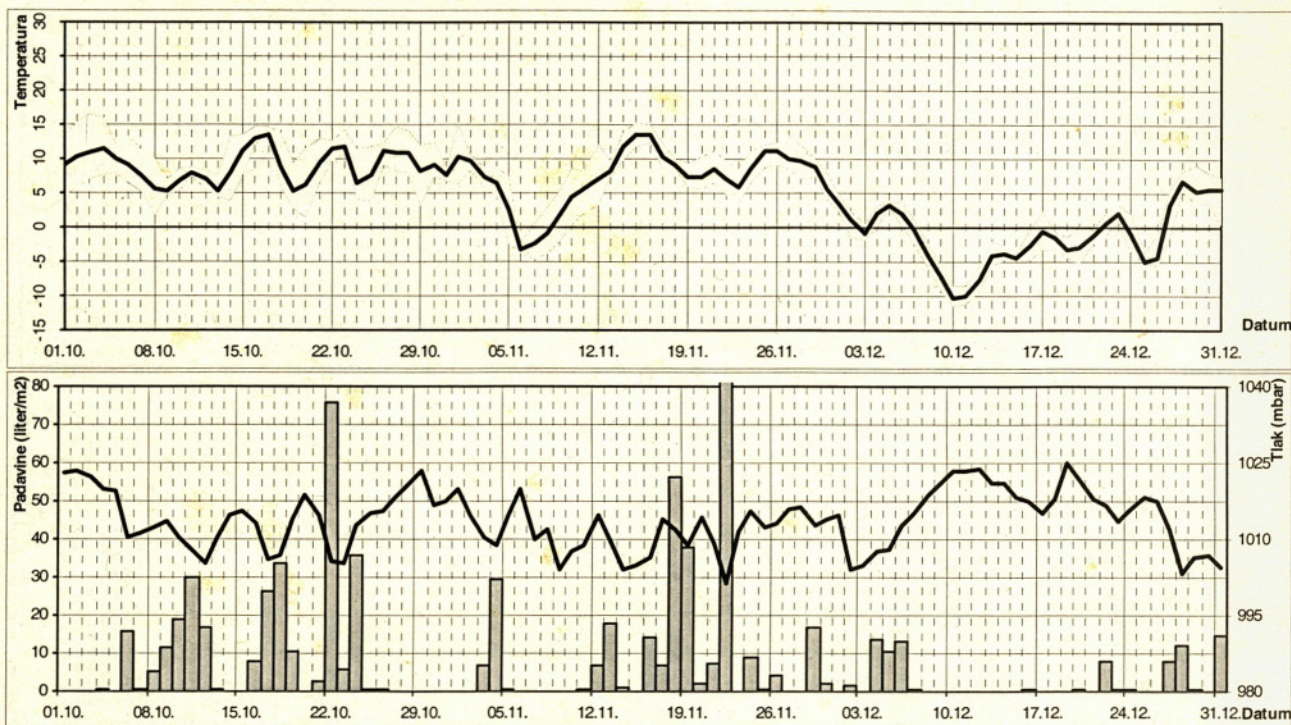
Primerjava 2002 / 2001	Julij	Avgust	September	Julij-September
Padavine (litrov / m ²)	172 / 248	262 / 34	159 / 339	593 / 621
Število padavinskih dni	12 / 11	15 / 4	10 / 16	37 / 31
Povprečna temperatura (°C)	18,8 / 19,3	18,0 / 20,4	12,5 / 11,5	16,4 / 17,1
Relativna vlaga (%)	70 / 67	74 / 61	77 / 80	74 / 69
Hitrost vetra (km / uro)	9,6 / 6,6	7,5 / 10,1	10,6 / 9,0	9,2 / 8,6

Nižinska karta, satelitska slika, višinska karta 23. september 2002 – prvo jesensko deževje

Razvoj vremena : Vročina, ki se je začela v drugi polovici junija, je v juliju popustila. Prva ohladitev z dežjem je nastopila 4. julija (že prejšnji dan pa smo imeli krajevne padavine). Značilno za julij je tudi to, da je bilo le malo dni, da kje v Sloveniji ne bi bilo dežja. Vremenska napoved ni nikoli v tem mesecu napovedovala daljšega suhega obdobja. Pa vendar je kljub drugačni napovedi pri nas bilo vreme suho med 9. in 14. julijem. Sicer pa je zadnja leta kar značilno, da imamo v juliju manj poletno vreme kot v juniju. Še bolj pa je od povprečja odstopal mesec avgust. Prva polovica je bila namreč zelo spremenljiva z obilico padavin. Največ padavin – kar 102 litra, je pri nas padlo 11. avgusta. Ta dan so se nad Vrhom razvili trije močni nalivi, ki so s svojimi hudourniški vodami delali škodo predvsem na makadamskih cestah. Od sredine avgusta se vreme sicer ni povsem umirilo, bilo pa je precej manj padavin. Lepše vreme je nastopilo v začetku septembra, saj je bilo do 20. samo eno večje poslabšanje. Po 20. septembru pa je nastopilo prvo večje jesensko deževje z močnejšo ohladitvijo – prvi sneg v gorah.

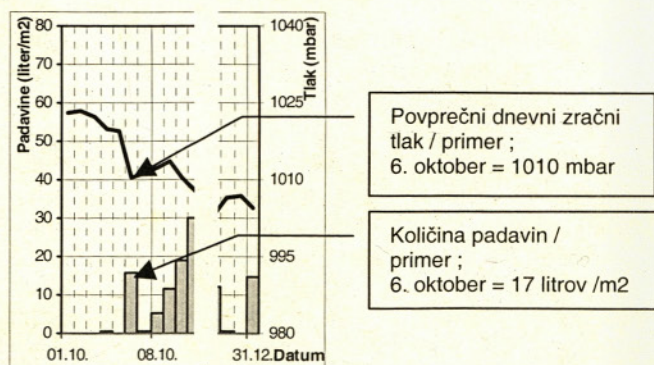
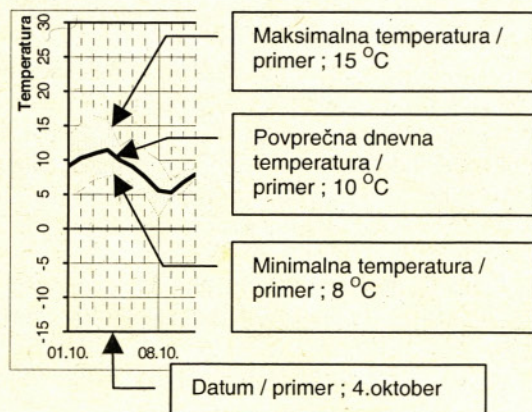
Primerjava 2002 / 2001 : V zgornji tabeli si lahko ogledate primerjalne vrednosti za leto 2002 in predhodno leto 2001. Nekaj zaključkov : julij 2002 in 2001 sta bila dokaj podobna, avgust 2002 je bil mnogo bolj deževen kot leta 2001, september 2002 pa je bil vsaj do 20. veliko lepši kot leta 2001.

Vreme v letu 2002 – *Obdobje Oktober - December*

Primerjava 2002 / 2001	Oktober	November	December	Okt.-December
Padavine - dež (litrov / m ²)	299 / 77	308 / 54	84 / 11	691 / 142
Število padavinskih dni	14 / 7	16 / 9	8 / 3	38 / 19
Povprečna temperatura (°C)	9,0 / 12,4	7,2 / 1,9	-1,1 / -4,3	5,0 / 3,3

Razvoj vremena : Oktober se je sicer pričel s suhim vremenom. 6. oktobra pa se je vreme poslabšalo. To poslabšanje je bilo uvod v pravo jesensko deževje. Do 24. oktobra je deževalo skoraj vsak dan. Temperature so v tem obdobju nihale v območju 5 do 15°C. Vreme se je nato do 3. novembra umirilo. Po poslabšanju 3. in 4. novembra je zapihala burja in postopno se je ohladilo. 5. novembra je temperatura prvič to jesen padla pod ledišče – po zraku so poplesavale prve snežinke. Mraz pa je kmalu popustil in po 10. novembru so temperature zopet bile na nivoju temperatur v oktobru. Novo deževno obdobje se je pričelo 12. novembra, ki je s presledki trajalo vse do Miklavža. Ves ta čas je bila temperatura višje od povprečja za ta letni čas. Pri nas je najmočnejše deževalo 22. novembra, ko je ob nevihtah padlo 89 litrov dežja v enem samem dnevu. Šele v začetku decembra so se temperature začele spuščati proti ledišču. Po Miklavžu (6.december) so temperature tudi čez dan ostale pod lediščem. Prevladovala je nizka oblačnost, ki je ob vzhodnem vetru zelo značilna za obdobje z najdaljšimi nočmi. Za tako vreme je velikokrat značilen tudi žled – ledeni dež, ki pa letos k sreči ni povzročal škode na drevju. Pred božičem se je ponovno ogrelo. Kljub temu, da se je prav na Sveti večer ponovno ohladilo, pa med božično-novoletnimi prazniki snega za smučanje po domačih gričih ni bilo.

Kako pregleduje podatke v grafikonih : Kot vidite je letošnje poročilo razdeljeno v štiri dele – štiri strani. Na vrhu vsake strani sta dva grafa iz katerega lahko za vsak dan preteklega leta razberete : temperaturo (najvišjo, najnižjo in povprečno dnevno), količino padavin in povprečni dnevni zračni tlak.

ZASTAVA NA VRHU SELAJNE GORE

Selajna gora, grič nad šolo večkrat med vrhovci zbuja pozornost. Prvič, že zaradi svojega imena, ki še danes ni povsem utemeljeno in velikokrat nanese debata o pravem. Eni logično zatrjujemo, drugi se navezujejo na ustno izročilo. Obveljala naj bi zadnja in tako ostaja grič Selajna gora – pomen je čudaški. Mogoče ponazarja – eno izmed logičnih osebnih zatrjevanj – zarjo sončnega vzhoda, (selajno, sijajno, se šajne – razblinjena svetloba), saj vemo da je griček zelo razgleden in odprt proti vzhodu. Kakorkoli že, razmišljanje je zelo osebno in nima nobene strokovne podlage, rad bi pa videl, da se mi v razmišljanju o imenu kdo pridruži.

Najbolj si griček privoščimo ob prvem maju. Takrat se spremeni v krajevno kurišče kresa in veliko ljudi se zbere na njegovem vrhu. Pred leti je veliko domačij imelo svoj kres, v zadnjih letih pa se raje zbiramo ob večjih in tako je več priložnosti za užitke. Organizator je športno kulturno društvo, pred njim pa je bila glavna pobuda za kresovanje na Selajni gori s strani mladincev. Tudi tu se mi postavlja vprašanje, kdaj naj bi začeli s kresovanjem na Selajnem griču. Znova vabilo za razmišljanje! Grič je znan tudi po praznem zbiral-

niku vode, ki že več kot petnajst let ne nudi svojega doprinosa vedno žejni šoli. Nekateri so ga krstili za krajevni spomenik višjega pomena, pa je to že tako izčrpana tema, da res ne velja modrovati v nedogled. Upam, da se bo v prihodnosti stvar uredila in končno predana svojemu namenu.

V zadnjem obdobju pa je večkrat opaziti na »puklu« za šolo visoko dvignjeno slovensko zastavo. Marsikdo je začel na glas razmišljati, kaj to pomeni. Za radovedne je potrebno stopiti po pobočju par minut in se prepričati.

Na vrhu Selajne gore imajo svojo postojanko radioamaterji. V bližnji prihodnosti naj bi trinajst zanesenjakov ustanovili, registrirali klub radioamaterjev Vrh Sv. Treh Kraljev. Delujejo na frekvencah kratkih valov, UKV in CB valovih. Ta ista baraka je bila prej na vrhu Lavrovca, kot sem se pogovarjal s pobudnikom, Jerebom Borutom iz Račeve, last radioamaterja iz Bleda. Lokacija je imela malenkostne prednosti za vzpostavljanje zvez, kot na Selajnem griču. Borut mi je povedal, da ima potrjeno, dokazilo je poslana razglednica, vzpostavljeno zvezo celo z Avstralije. Evropo ima praktično pokrito v celoti, razen Korzike in še nekaj drugih področij. Kraj je zanimiv za radioamaterje, je pa, po besedah Boruta to drag hobi. Njihovo delovanje ima tudi koristno vlogo, spoznavajo pa tudi nove prijatelje. Če kdaj opazite zastavo na Selajni gori jo kar peš uberite od šole navkreber, se bodo še mišice razgibale in se pogovorite s fanti. Radi vam bodo kaj povedali.

Rafael Krvina

Ko radioamaterji delujejo na vrhu Selajne gore, vedno dvignejo slovensko zastavo.

Nagradni razpis križanke

Nagrade:

1. nagrada:

Kosilo ali večerja za dve osebi v gostilni Kasarna.

2. – 3. nagrada:

Domači narezek za dve osebi v gostilni Kasarna.

4. – 5. nagrada:

Porcija sladoleda in pijača v okrepčevalnici Mlin.

NAGRADNA KRIŽANKA

REŠUJTE Z VESELJEM	OBMOČJE OB HOSTI	GRADBENI STROJ, RINEZ	GLAVNO MESTO TIBETA	ENOTA ZA EL. TOK	FRANZ BECKENS CESAR PO NEMSKO	NIKOLA TESLA	FR. PISATELJ	PRVA HIŠA V LAVROVCU	POROKA, ODDATI SE V ZAKON	SESTAVIL KRVINA RAFAEL	ŠTIRI-TAKTNI MOTOR	KARAMBOL, NESREČA	NEMŠKI PISATELJ (WILHELM)	VULKAN NA SICILJI	SL. PEVKA (LEANA) DAL. OBL.	NEENAKO-NMEREN RITEM	
NEKDANJI PREDSEDNIK KS VRH							I			ŽELEŽNIŠKA PROGA							
ČLAN V PREJŠNJEM SVETU KS							J			KMETIJA V RAČEVI ŠT. 30 KRSTA							
PLINASTO STANJE TEKOČINE						PREBIV. AMERIKE, AMERIČAN	A										
ODSESOVANJE						RANO-CELNIK GLAVNO MESTO BIH	R					KMETIJA V LAVROVCU KALCU					
PORTUG. POLITIK (MARIO)							LJUDSKO SRB. IME NIČKA SRBSKO ŽEN. IME							ANTON MALOVRH DOMAČIJA NA VRHU			
TINKA ŽUST			VOJAŠKA STRATE-GIJA	REDKOST, ZNAME-NITOST									OS. ZAIMEK KRUŠNO ŽITO				
STARO-SLOVANSKA ČRKA				X	KRAJ PRI ŽIREH BOLJŠI DRAŽJI								GORENJSKI AVTOPREV. ZAČIMBA NA PIZZI				
DALJŠE OBDOBJE, VEK				NAPLAČILO ARA HRV. PREM. (IVICA)						HLADEN VETER V VOJVODINI SIRO-TIŠNICA							
KRAJEVNI INFORMATOR	EDEN OD STARŠEV, LJUBKOV.	DOMAČIJA V LAVROVCU IGRALEC BATES							GROM IN RAZD. LETA							X	
KMETIJA V LAVROVCU							OSNOVNA MERA	ZDRAVILO PROTI MALARIJI						MESTECE PRI ZADRU	ARH. NAJDI-ŠČE NAD ŽIROVNICO	ODISEJEV OČE	
SVETNIK KS VRH (BERNARD)					AVT. OZN. BENETK ŠVIC. KOVANEK			PRVOTNA OBLIKA, IZVIRNIK									
ZAVITA TESTENINA								PROSTOR, KRAJ RIBIŠKE LADJE									
SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI						OBLJUBA ŠVETOP. IME ONANIJA						VIČIČ NESTRO-KOVNJAK					
IZHAJA OD LETA 1988	PLANINSKO DRUŠTVO	PREBIV. NA ROBIDIŠČA	LJUB. ŽENSKO IME OLGICA	ATEST, IZKAZNICA PTICA PEVKA									JEZERO NA CRESU	NAGODE ROBI ČAŠA			
JEDLE SO JO NAŠE STARE MAME												ELEKT. RIBA					
DEL VRHA PROTI HELEVIŠAM							M. IME VAROVAL DEL MOTORJA	A R Č I				LJUDSKI ODBOR IZDELOVA-LEC RET			GRŠKA PEVKA (PAPAS)	POVEDANO ALI ZAPIS. BESEDILO	
MAJ 2003	ANGL. HUM. MISTER KMETIJA NA VRHU				KMETIJA V RAČEVI VOGELNIK				RAZSTRE-LIVO VULKANIZER NA BREZOVICI								
BRADEŠKO NAN			3. IN 2. SAMOGL. REKA NA ŠKOTSKEM			DENAR, GOTOVINA ČE				NJORKA	FINSKO JEZERO INARI SODOBNI PLES						
ŠALJIVO IME ZA KOMUNISTA							SIN DRUGE ŽENE OSEBNI ZAIMEK										
ŽENSKA, KI NASKA-KUJE													BIVANJE BIT LATIN.				
DOLENJSKA REKA						KDOR OVINKARI							TEKOČE ČISTILO				

Na dopisnico napišite vsaj osem gesel (imen oseb, krajev ali kmetij), ki pridejo na označena polja. Rešitev pošljite na naslov: ŠKD VRH, Vrh Sv. Treh Kraljev 19, 1373 Rovte ali oddate uredniku (Rafku) osebno do 30. 06. 2003.

Nagrajence bomo pisno obvestili o nagradah.